Nr 113. Kraków, Sobota 8. Marca 1913. Rok XXXII.

„Nowa Reforma" wychodzi dwa razy dziennie.
Numer poranny wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświątecznych, numer popołudniowy codziennie z wyjątkiem niedziel i dni świątecznych.

Prenumerata wynosi:

	rocznie	półrocznie	kwartalnie	miesięcznie
W miejscu	24 koron	12 koron	6 koron	2 korony
W Austro-Węgrzech: z jednorazową przesyłką poczt.	32 „	16 „	8 „	2 kor. 70 h.
z dwurazową	38 „	19 „	9 kor. 50 h.	3 „ 20 „
W Państwie Niemieckiem	36 „	18 „	9 koron	3 „
W innych państwach	48 „	24 „	12 „	4 „

Prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) uprasza się nadsyłać wprost do Administracyi „N. Reformy" w Krakowie.
Redakcya: ul. Jagiellońska 10. Administracya: ul. św. Anny 3.
Telefon Redakcyi i Administracyi Nr 41. Dla rozmów zamiejscowych 1572.
Nr rach. poczt. Kasy oszczęd. 857.484.
Rękopisów nadsyłanych Redakcya nie zwraca.
We Lwowie sprzedaż numerów po 12 hl.: w Biurze dzienników S. Sokołowskiego, ulica Jagiellońska 3 i w Biurze Plohna, ulica Karola Ludwika 9.
Cena numeru 10 hal., z przesyłką pocztową 12 hal.

NOWA REFORMA

NUMER POPOŁUDNIOWY.

Prenumeratę przyjmują:
zamiejscową: Administracya „Nowej Reformy" i wszystkie urzędy pocztowe; miejscową: Administracya „Nowej Reformy". — Główna trafika w Rynku. — Agencya J. Hopcasa i A. Salomonowej, ul. Szczepańska 9; Biuro dzienników M. Hupczyca, ul. Jagiellońska 7; Trafika w Sukiennicach.
Zamiejscową prenumeratę i ogłoszenia (inseraty) przyjmują: We Lwowie Biura dzienników: A. Buchstab, ul. Karola Ludwika 21, S. Sokołowski, ul. Jagiellońska 3. — W Jarosławiu A. Amster. — W Tarnowie M. Rockach. — W Wiedniu Hermann Goldschmied (sprzedaż oddzielnych numerów), I. Wollzeile 6. — M. Dukes Nachfolger, Haasenstein & Vogler (także w Hamburgu, Frankfurcie n. M., Berlinie, Lipsku, Bazylei i Wrocławiu). — R. Mosse (także w Berlinie, Hamburgu, Monachium i Norymberdze). — H. Schalek (Wollzeile). — W Paryżu Société Mutuelle de Publicité A. Lorette, directeur, 61 Rue Rougemont.
Ogłoszenia (inseraty) przyjmuje Administracya „Nowej Reformy" za opłatą od miejsca wiersza drobnem pismem (petit) za pierwszy raz 20 h., za każdy następny raz 15 h. — Nadesłane po 60 h. od wiersza. — Głosy publiczne po 2 kor. od wiersza. Układ tabelaryczny, cyfrowy, skomplikowany, pierwszy raz 40 h. — Załączniki do „Nowej Reformy" (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia i t. p.) przyjmuje się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, a 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów.

Coś się psuje.

Kraków, 8 marca.

Terminy demobilizacyi austryackiej i rosyjskiej, które dotąd wyznaczały rozmaite dzienniki, okazały się dotąd bez wyjątku fałszywemi. Do dnia dzisiejszego bowiem oba te państwa nietylko nie wydały zarządzeń demobilizacyjnych, ale nawet nie zdołały jeszcze porozumieć się z sobą ostatecznie co do spornych kwestyj albańskich.

Przyczyna tego przewlekania leży z pewnością nie w braku dobrych chęci ze strony Austryi — te bowiem z wielkim uszczerbkiem dla żywotnych interesów i prestigéu państwa ponad wszelką wątpliwość zostały udowodnione — lecz w złej woli Rosyi, gdzie partya wojenna zdaje się znowu jest u góry, hamując wpływami swojemi prace porozumiewawcze oficyalnej dyplomacyi.

Istnieje szereg faktów, które tego dowodzą. Najważniejszym z nich jest wysłanie przez Serbię silnego korpusu wojsk dla wzmocnienia armii serbsko-czarnogórskiej, oblegającej Skutari. Tylko część tych posiłków serbskich wyprawiono morzem, przyczem jakiś w każdym razie znaczny ich odsetek padł ofiarą celnych strzałów tureckiego krążownika „Hamidie". Resztę wyprawiono drogą lądową przez Prizrent i Ipek.

Nie można poprostu przypuścić, aby Serbia wysyłała tak znaczne siły — mówią o 30.000 żołnierzy — na obleganie i zdobywanie Skutari, gdyby miała przekonanie, iż Rosya bez względu na wojenny los tej twierdzy zgodzi na żądanie Austryi, aby pozostała ona przy Albanii. Wówczas bowiem byłaby to ze strony Serbii czcza donkiszoterya, o którą trudno posądzać rząd tak wytrawnego polityka, jakim jest Pasicz.

Sprawa więc musi przedstawiać się inaczej. Rosya przeciwnie zachęciła z pewnością Serbię i Czarnogórę do przyspieszenia i wzmocnienia akcyi oblężniczej, aby upadek Skutari i zajęcie go przez Serbów i Czarnogórców stał się faktem dokonanym, zanim jeszcze ukończą się układy rosyjsko-austryackie. Stąd widoczna w Rosyi chęć zyskania na czasie i przewlekania rokowań z Austryą.

Właściwe powody, dla których Rosya mimo swoich atutów, jakie w grze z Austryą posiada, wdała się z nią w bezpośrednie rokowania, nie mogą być dokładnie znane. Atuty te jednak są tak silne, że nie może ulegać wątpliwości, iż szanse pragnienia porozumienia i dobrego sąsiedzkiego współżycia z Austryą, jeżeli wogóle wśród tych powodów istnieją, to — na ostatniem miejscu.

Dowodzi tego chociażby wymowne milczenie rosyjskiej prasy oficyalnej przy niebywałym hałasie — półoficyalnej. Wczoraj przytoczyliśmy opinię wtorkowego „Nowego Wremien", streszczającą się, jak wiadomo, w twierdzeniu, iż wedle objektywnego stosunku sił Rosya powinna rozkazywać, Austrya — słuchać... Środowe wydanie tego dziennika powraca znowu do tego ulubionego tematu, omawiając zbrojenia Niemiec. Z tempa tych zbrojeń i z nadzwyczajnych środków, których chwyta się rząd niemiecki, wysnuwa „Nowoje Wremia" dwa wnioski: po pierwsze, iż Niemcy w tej chwili do wojny na dwa fronty czują się za słabo, powtóre, że wobec tego Rosya zmarnowałaby najlepszą sposobność, gdyby w tej chwili chciała godzić się z Austryą...

Fakt, że toczącym się rokowaniom austro-rosyjskim prasa notorycznie półoficyalna w takim właśnie tonie wtóruje usilnie a rozgłośnie, musi budzić pewne wątpliwości co do szczerości, z jaką się te rokowania po stronie rosyjskiej prowadzi. Kryje się tam niewątpliwie jakaś „arrière pensée", która z pewnością na linii interesów austryackich nie leży.

Wobec tego zdaje się nabierać pewnego znaczenia hipoteza, którą natychmiast po ogłoszeniu, że rokowania austro-rosyjskie wdrożono, w rozmaitych miejscach postawiono, że mianowicie nawiązanie tych rokowań jest ze strony Rosyi tylko środkiem zyskania na czasie i zapewnienia spokojnego przebiegu uroczystościom jubileuszowym Holstein-Gottorpów w charakterze Romanowów.

Mimo więc tylu ustępstw ze strony Austryi, mimo jawnego wyrzeczenia się z jej strony najżywotniejszych swoich interesów politycznych na Bałkanach pokojowe załatwienie sprawy nie jest jeszcze bynajmniej pewne.

W Wiedniu zapomniano widocznie o przysłowiu, które zakazuje podawać palec, bo wówczas chwytają za rękę. A przysłowie to w odniesieniu do Rosyi ma bardzo wiele słuszności...

Reforma armii francuskiej.

Wszystkie zamierzone środki, mające na celu znaczne podwyższenie pokojowej stopy armii francuskiej, okazały się niewystarczającemi, skutkiem czego rada ministrów uchwaliła przywrócić trzyletnią służbę wojskową. Minister wojny Etienne już nazajutrz przedłożył Izbie deputowanych projekt ustawy o trzyletniej służbie wojskowej, dodając, że projekt musi być uchwalony bez zmiany. Gdyby rząd nie był pewny parlamentu, nie przemawiałby w ten sposób. I rzeczywiście tylko skrajna lewica podniosła hałaśliwy protest, zaś wszystkie inne stronnictwa przyjęły oklaskami przedłożenie. W tej sprawie zarówno radykali, jak umiarkowani republikanie, jak wreszcie monarchiści popierają rząd.

Co się tyczy zasadniczej opozycyi niezawisłych socyalistów, to była ona oczywiście przewidzianą. Przed kilku dniami pisała z tego powodu „Liberté": „Germanofile na wzór Jaurés'a będą z opozycyą swoją zupełnie odosobnieni, chodzi bowiem o zabezpieczenie Francyi wobec pogróżek, których ona nie sprowokowała. Naród pragnie pokoju, ale nie chce zależeć od dobrej woli Niemiec, które swojemi zbrojeniami się nakładają na nas obowiązek podobny". Dalej posunął się „Journal des Débats" pisząc: „Jeżeli obecnie po orzeczeniu znawców wojskowych żądanie rady wojennej nie zostanie spełnione, kraj zaniepokoiłby się, a za granicą wywołałaby Francya wrażenie słabości. Sprawa jest więc rozstrzygniętą".

Rzeczywiście opinia publiczna bardzo szybko pogodziła się z koniecznością trzyletniej służby wojskowej. Nie chodzi oczywiście o tych, którzy już odbyli służbę wojskową, ale o tych, którzy dopiero mają stawić się do wojska. „Temps" urządził ankietę w tej sprawie i zwrócił się do popisowych miasta Paryża, tudzież do jednego z towarzystw patryotycznych, liczącego 20.000 członków z kół młodzieży. Wszyscy zgodzili się bez zastrzeżeń na przywrócenie trzyletniej służby. Zresztą nawet socyaliści, którzy są przeciwnikami 3 letniej służby, godzą się na podwyższenie pokojowego stanu armii, domagając się tylko, ażeby to podwyższenie zostało uskutecznione innemi środkami.

Pokojowy stan armii francuskiej wynosi obecnie przy 2-letniej służbie wojskowej 610.000 ludzi. Coroczny kontyngent rekrutów dla armii krajowej (niekolonialnej) obejmuje 230.000 ludzi, ochotników zgłasza się 15 do 20 tysięcy. Po zaprowadzeniu trzyletniej służby stopa pokojowa podniosłaby się do 690.000, przyczem należy się liczyć z tym faktem, że liczba ochotników ogromnie się zmniejszy. Do wymienionej liczby żołnierzy trzeba doliczyć 41.000 podoficerów, 32.000 „kapitulantów", to jest dłużej, niż 3 lata służących, tudzież około 30.000 oficerów, służących we właściwej Francyi. Razem stan pokojowy armii francuskiej wynosić będzie w Europie okrągło 790.000 ludzi, nie licząc 25.000 żandarmów.

Ustawa o przywróceniu 3-letniej służby wojskowej działa także wstecz, skutkiem czego żołnierze, służący drugi rok, zostaną w razie uchwalenia ustawy jeszcze na trzeci rok. Nawet gdyby ustawa w bieżącej sesyi nie została uchwalona, rząd ma w odwodzie § 33 ustawy z r. 1905. Na mocy tego paragrafu ministrowie wojny i marynarki mają w razie potrzeby prawo zatrzymać żołnierzy, którzy ukończyli służbę wojskową, nadal pod chorągwiami.

Posiedzenie najwyższej Rady wojennej, na którem uchwalono zaprowadzenie 3-letniej służby wojskowej, odznaczało się licznemi momentami znamiennemi. Wszyscy generałowie zgodzili się na to, że wobec nieustannego pomnażania armii niemieckiej obronne siły Francyi nie wystarczają. Od roku 1905, to jest od czasu zaprowadzenia dwuletniej służby wojskowej, rozmaite okoliczności przyczyniły się do osłabienia liczebnego stanu armii francuskiej. Ustawa o organizacyi artyleryi z roku 1909 sprawiła, że sporą liczbę rekrutów musiano odebrać piechocie i konnicy. Urządzenie linii rezerw wywołało konieczność pomnożenia oddziałów technicznych i korpusu inżynieryi, co znowu spowodowało dalszy ubytek rekrutów piechoty i konnicy. Ostatecznie skutkiem najnowszej ustawy o kadrach stan batalionów rezerwowych spadł z 435 ludzi na 346. Te okoliczności osłabiły liczebny stan armii. Niebezpieczeństwo szczególniej wielkie grozi Francyi, zdaniem najwyższej Rady wojennej, w czasie od października do kwietnia, gdy oddziały wojskowe składają się w połowie z ludzi całkiem niewyszkolonych.

Motywom tym niepodobna odmówić słuszności wobec olbrzymich zbrojeń się Niemców. To wpłynęło tak stanowczo na opinię publiczną we Francyi, że projekt ostawy o przywróceniu trzyletniej służby wojskowej zostanie bez trudności uchwalony zarówno przez Izbę deputowanych, jak przez Senat.

Imperyalizm Stanów Zjednoczonych.

Anarchia w Meksyku doszła do szczytu w chwili, gdy dwaj poprzedni prezydenci tej republiki Suarez i Madero zostali na ulicy zastrzeleni pod pozorem, że chciano ich uwolnić z rąk „władzy" podczas transportu z więzienia pierwszego do więzienia drugiego. Rządy objął generał Huerta, którego spotkać może w krótkim czasie podobny los.

W połowie ubiegłego wieku próbowała Europa zaprowadzić porządek w Meksyku. Sprawą tą zajęły się trzy mocarstwa: Francya, Anglia i Hiszpania. Pełnomocnikiem Europy był cesarz francuski Napoleon III, który zaprowadził w Meksyku rządy monarchiczne i na tron cesarski powołał Maksymiliana, arcyksięcia austryackiego. Rewolucya zmiotła ów tron, poczem republika meksykańska pod rządami Porfiria Diaza przez długie lata cieszyła się spokojem.

Obecnie znowu sroży się w Meksyku anarchia. Europa nie miesza się wcale do tej sprawy, aczkolwiek finansiści europejscy uwięzili znaczne kapitały w tamtejszych inwestycyach. Stany Zjednoczone przestrzegają bardzo ściśle doktryny Monroëgo, która orzeka, że Ameryka jest dla Amerykanów. Żadne z mocarstw europejskich nie ma ochoty doprowadzić do konfliktu ze Stanami Zjednoczonemi, chociaż doktryna Monroëgo nie ma wcale międzynarodowej mocy obowiązującej. Stany Zjednoczone, pragnące Amerykę wyłączyć z pod wszelkich wpływów obcych, nie krępują się atoli wobec Europy i bardzo energicznie mięszają się do jej wewnętrznej polityki, że wymienimy udział Stanów Zjednoczonych w demonstracyi flot przeciw Turcyi, tudzież bardzo agresywny ich udział w konferencyi w Algeciras z powodu sprawy marokańskiej.

Zresztą Stany Zjednoczone wypaczyły już dawno doktrynę Monroego, postępując tak, jak gdyby Ameryka istniała dla Stanów Zjednoczonych. Los republiki Kuba stał się wyraźną wskazówką, dokąd dąży rząd waszyngtoński i wtedy rozbrzmiewało głośno hasło utworzenia związku łacińskich republik w Ameryce dla obrony swojej niezawisłości wobec Stanów Zjednoczonych. Podobny związek nie został dotąd utworzony, ale powody do jego utworzenia istnieją, a nawet wzmagają się.

Gdy w republice Nicaragua walczyły o ster rządów dwie partye, rząd waszyngtoński otwarcie oświadczył się za prezydentem rewolucyjnym, Estradą, a przeciwko legalnie wybranemu i urzędującemu prezydentowi, Zelaya. Gdy prezydent meksykański Porfirio Diaz próbował interweniować w Waszyngtonie, otrzymał odprawę nieledwie obelżywą. Podobnie mięszały się Stany Zjednoczone do spraw republiki Honduras, a jeżeli zaprowadziły ład w republice San Domingo, to wzamian wykonują nad nią faktyczny protektorat. Jaką nieufność żywią łacińskie republiki do Stanów Zjednoczonych, świadczy fakt, że kiedy znany miliarder amerykański John Pierpont Morgan sam ofiarował pożyczkę republikom środkowej Ameryki, oferta owa została odrzucona, mimo że finanse owych republik znajdowały się w stanie opłakanym.

Obecne położenie Meksyku przypomina stosunki jego z roku 1861, tylko że obecnie Europa stoi zupełnie na uboczu, a Stany Zjednoczone stały się pierwszorzędnem mocarstwem. Co prawda Meksyk podniósł się także bardzo znacznie za rządów Diaza. Rolnictwo nie rozwija się jeszcze należycie dla braku nawodnienia w prowincyach, gdzie deszcze są rzadkie, ale bogate kopalnie, zwłaszcza srebra, złota, rtęci, ołowiu, aczkolwiek nie należycie eksploatowane, przynoszą krajowi ogromne dochody. W ostatnich czasach przedsiębiorcy ze Stanów Zjednoczonych ulepszyli eksploatacyę kopalń, zbudowali koleje i gościńce, poczynili szereg innych inwestycyj, podnosząc ogromnie przemysł i handel.

Wykonali, że użyjemy terminu dyplomatycznego: „penetration pacifique", po prostu pokojowy podbój ekonomiczny. Koleje, gościńce, kopalnie i fabryki są po największej części ich własnością. Uzyskawszy olbrzymie wpływy na polu ekonomicznem, sięgnęli po wpływy w dziedzinie politycznej. Porfirio Diaz ustępował o ile możności wobec jankesów, ale mimo to nie mógł ich w zupełności zadowolić. Musiał liczyć się bądź co bądź z opinią publiczną, która niepokoiła się na widok tego podboju. Zaniepokojenie ogółu wzmagało się coraz więcej i zamieniło się wreszcie w otwartą nienawiść. Obecnie opinia publiczna zarzuca kapitalistom ze Stanów Zjednoczonych, że uprawiali podwójną grę w Meksyku, gdyż przyjmowali od Diaza wszelkie przywileje, a równocześnie popierali rewolucyę w roku 1911, która obaliła Diaza i oddała rządy w ręce Madera.

Ale Madero także nie mógł zadowolić rządu waszyngtońskiego. Imperyaliści w Stanach Zjednoczonych prą z całej mocy do interwencyi w Meksyku. Ażeby urobić dla siebie nastrój, puścili w świat niezręczną bajkę, jakoby Porfirio Diaz zawarł z Japonią tajny traktat, który zapewniał Japonii odstąpienie południowo-kalifornijskiej zatoki Santa Magdalena, posiadającej wielkie znaczenie strategiczne. Rząd waszyngtoński żadną miarą nie mógł zgodzić się na interwencyę, ustąpił atoli wobec imperyalistów o tyle, że wysłał nad granicę meksykańską silne oddziały wojska, gotowe do wkroczenia na ziemię meksykańską każdej chwili.

Gdy zamordowani zostali Madero i Suarez, powstała w Meksyku wprost anarchia. Huerta objął rządy, ale przeciwko niemu podnoszą się prowincye północne nie bez podszczeń ze strony imperyalistów nowojorskich. Rząd waszyngtoński oświadczył, że nie myśli o interwencyi, chyba, że zażądałby jej kongres. Otóż od pewnego czasu w kongresie prądy imperyalistyczne coraz więcej się wzmagają. Jeżeli mimo to nie przyjdzie do interwencyi, to jedynie dzięki tej okoliczności, że nowy prezydent Stanów Zjednoczonych, Wilson, należy do stronnictwa demokratycznego, które jest stanowczo przeciwne wszelkim zakusom imperyalistycznym.

Na razie rząd waszyngtoński myśli o zawarciu z Meksykiem podobnego traktatu wzajemności, jaki zawarł z Kubą. Traktat ten pomiędzy innemi postanawia, że obustronne towary mają być przywożone do obu krajów po cłach o wiele niższych, niż towary wszystkich innych krajów. Otóż Kuba wywozi do Ameryki cukier i tytoń, gdy Meksyk nie ma do wywozu żadnych artykułów, któreby mogły liczyć na zbyt w Stanach Zjednoczonych. To też nikt w Meksyku nie myśli o traktacie wzajemności, który nie miałby żadnych cech wzajemności, gdyż wychodziłby tylko na korzyść Stanów Zjednoczonych. Zepewne rząd waszyngtoński będzie używał groźby interwencyi w tym celu, ażeby republikę skłonić do wymienionego traktatu. Cierpliwi imperyaliści poprzestaną na tem, resztę pozostawiając przyszłości.

Konstanty Srokowski.

Trzystolecie Romanowów.

3

(Ciąg dalszy.)

Na gruncie tej ciemnoty despotyzm młodej dynastyi wzrastał z taką szybkością, że już za drugiego cara z tej rodziny, Aleksieja Michajłowicza, wybuchła w Moskwie w maju r. 1648 straszliwa rewolucya. Po kilku nieudanych próbach krwawego jej stłumienia, Aleksiej rad nie rad, musiał zdecydować się na szereg ustępstw, których rodzaj najlepiej świadczy, jak daleko rządy drugiego już z rzędu Romanowa odbiegły od norm, określonych w paktach, zawartych przez jego ojca z bojarami.

Aleksiej pozmniejszał nieco olbrzymie podatki, przestał okładać kupców kontrybucyami i konfiskować im najcenniejsze towary, za przestępstwa zwyczajne zniósł karę śmierci, poczynił rozmaite, zresztą bezskuteczne zarządzenia, celem zmniejszenia przekupstwa urzędników i opilstwa. Równocześnie jednak postarał się sprytny Aleksiej o wyszukanie nowych sposobów dla walki z malkontentami i rewolucyonistami. Utworzył więc przy swoim boku pierwszy gabinet dla spraw tajnych, który można uważać za prototyp wszelkich żandarmeryj, czarnych gabinetów i ochran rosyjskich, tudzież wpadł na pomysł wysyłania przestępców politycznych w głąb Syberyi, co się rychło przyjęło jako sposób „humanitarny", a niezawodny zarazem.

Ale także wobec potrzeb kultury duchowej nie pozostał Aleksiej obojętnym. Co jakiś czas kazał on tłumaczyć na język rosyjski starą gazetę niemiecką i poszczególne egzemplarze jej rozdawał między najprzedniejszych dyaków (ministrów) i bojarów, aby „wiedzieli, co się w świecie dzieje". Że zaś w ten sposób moskiewskie sfery dworskie otrzymywały istotnie doskonałe i szybkie informacye, świadczy chociażby ten fakt, że w r. 1667 wysłał ten car poselstwo do Hiszpanii, wystosowując uroczysty list do króla Filipa IV, który właśnie przed — dwoma laty umarł...

Wszystko to jednak nie przeszkadzało potomnym dać Aleksiejowi przydomku „Oświeconego". Nie zawadzi zaś dodać, że i obecny car Mikołaj największy pietyzm i sympatyę żywi właśnie dla tego swojego rzekomego przodka, co wyraził najdobitniej, nazywając swego tak długo oczekiwanego następcę — Aleksiejem.

Car Aleksiej był dwa razy żonaty. Owdowiawszy w roku 1669, postanowił wprowadzić drugą żonę do teremów kremlińskich. Rozpoczęła się więc ceremonia szukania żony dla cara wedle starożytnego obyczaju. Za czasów księstw udzielnych książęta ruscy wybierali sobie żony z domów książęcych lub z zagranicy, najczęściej zaś z Polski i Bizancyum. Później dopiero książęta moskiewscy w swojem dążeniu do całkowitej ekskluzywności, zaczęli wybierać sobie żony z pośród swoich własnych poddanych. Zwyczaj ten zachowali także i pierwsi Romanowowie.

Kiedy więc car Aleksiej postanowił ożenić się po raz drugi, sprowadzono ze wszystkich końców państwa siedemdziesiąt co najpiękniejszych dziewic, z pośród których car miał wybrać sobie małżonkę. Na pochodzenie panienek nie zważano zbytnio. Obok córek pierwszych rodów bojarskich, były tam także piękne mieszczaneczki, córki oficerów, kupców, a nawet bogatszych chłopów. Wszystkie dziewice zamieszkały na Kremlu pod dozorem wielkiej ochmistrzyni dworu. Każda z nich otrzymała osobną izbę. Do obiadu zaś schodziły się razem. Car miał dość sposobności, aby dokładnie poznać wszystkie i każdą z osobna. Nieraz w przebraniu służącego stawał on w ukryciu, aby módz obserwować piękne dziewice w chwili, kiedy czuły się zupełnie swobodnemi. Najchętniej jednak obserwował je w ich własnych — sypialniach, do czego w drzwiach i ścianach dla specyalnego użytku carskiego powywiercane były — odpowiednie otwory... Jednem słowem, nie można powiedzieć, aby car rosyjski, żeniąc się, kupował — kota w worku...

Po kilku tygodniach takich oględzin, Aleksiej zdecydował się wreszcie na wybór nowej carowej. Była to Natalia Naryszkina, córka podrzędnego oficera jazdy i awanturniczej jakiejś Szkotki, nazwiskiem Hamilton. Wspaniałą swoją karyerę zawdzięczała młoda Natalia wyróżniającej ją znajomości form towarzyskich, której nabrała w domu swego dziadka Matwiejewa, oficera jazdy, który, ożeniwszy się również z cudzoziemką, mieszkał w t. zw. „Słobodce niemieckiej" pod Moskwą, więc wśród cudzoziemców, z którymi obcując dużo i chętnie, nabrał od nich lepszych manier. Maniery te, przekazane wnuczce, utorowały jej drogę do tronu rosyjskiego, a Rosyi drogę do Europy, jak się to zaraz okaże.

Z pierwszego małżeństwa miał Aleksiej dwóch synów: Fiodora słabowitego, i Iwana, idyotę. Druga zaś żona, owa właśnie Natalia Kiriłowna Naryszkina, obdarzyła go synem dorodnym i doskonale rozwiniętym — Piotrem. Po śmierci Aleksieja w roku 1676 na tron wstąpił najstarszy jego syn Fiodor. Ten jednak po sześciu latach umarł. Młodszy jego brat był — jak się rzekło — idyotą, mały zaś braciszek przyrodni, Piotr, liczył zaledwie lat dziesięć. Energiczna i przedsiębiorcza Naryszkina osiągnęła to, że obok tego głupkowatego Iwana obwołano carem także i jej syna Piotra. Równocześnie jednak regencyę w imieniu ich obydwu oddano nie jej, ale jej ambitnej i rozpustnej pasierbicy, księżniczce Zofii, która też w imieniu obu carewiczów przez siedm lat rządziła Rosyą, oddając ją na łup swemu kochankowi Golicynowi. Urażona Natalia usunęła się w zacisze, oddając się z tym większym zapałem wychowaniu swojego jedynego syna, który razem z nią zamieszkał we wsi Preobrażenskoje, gdzie czas spędzał na nauce, ćwiczeniu się w rzemiosłach i grach chłopięcych w towarzystwie chłopców rówieśników, z których uformował nawet osobny pułk, oddany sobie tak zupełnie, jak owe psy Iwana Groźnego...

Mając lat siedmnaście, Piotr, ośmielony przez swą matkę, wystąpił publicznie, żądając od siostry przyrodniej, aby mu ustąpiła tron ojcowski. Zofia jednak i jej kochanek, przerażeni energią młodego chłopca, nasłali nań skrytobójców. Piotr jednak, wczas ostrzeżony, zdołał uciec szczęśliwie, niebawem zaś wrócił do Moskwy już nie sam, ale na czele tego swojego pułku towarzyszów niedawnych zabaw dziecinnych. Był to pierwszy w Rosyi regularny pułk piechoty, dzisiaj pierwszy i najznakomitszy pułk gwardyi — Preobrażeński.

Na czele tych młodych preobrażeńców Piotr zaatakował Kreml, wypędził stamtąd Zofię i jej faworyta, i sam ujął rządy w swe młode, ale już wówczas bardzo silne ręce. I od tej chwili (1689) rozpoczyna się dla Rosyi nowa epoka. Pędzona i kierowana potężną wolą jednego jedynego człowieka, wchodzi Rosya do historyi europejskiej, szybko zwraca się frontem ku zachodowi, na którym też niebawem już zacznie odgrywać coraz większą rolę.

Nadludzka śmiałość incyatywy, tytaniczna siła wykonania, ogrom reform, a raczej szeregu rewolucyj, sięgających w głąb nie tylko polityczno-społecznych stosunków, ale w najtajniejszą głąb duszy rosyjskiej — oto robota Piotra, wobec której krwawa misya Iwana Groźnego wydaje się niemal igraszką. A jednak i ta igraszka krwią ludzką musiała być rozegrana na lat sto przedtem, aby na tak umocnionym fundamencie władzy monarszej oprzeć było można największe brzemię i największą odpowiedzialność, jaką kiedykolwiek odważyła się ona wziąć na siebie.

Nie mam zamiaru opisywać reform Piotra Wielkiego. Dzieje tego niepraktykowanego dotąd i odtąd nigdzie jeszcze przewracania całego państwa do góry nogami są bardzo obszerne. Historyografia ich obejmuje potężną bibliotekę we wszystkich niemal językach, w której ciekawsi z czytelników z łatwością znajdą odpowiednie dla siebie dzieła.

Tu chodzi mi tylko o naszkicowanie tła kulturalnego i psychicznego, na którem rodzina Romanowów i jej największy przedstawiciel, Piotr Wielki, dokonała swego ogromnego dzieła europeizacyi Rosyi, nie w drodze powolnych organicznych procesów, ale gwałtownie, w postaci oszałamiającego śmiałością eksperymentu, pod ciśnieniem straszliwej woli indywidualnej. Jak skonstruowaną musi być dusza zbiorowa narodu, który zniósł i wytrzymał takie eksperymenty, na którego barki szło to ciśnienie niebywałe?

Utarło się twierdzenie, że wielkie reformy Piotra były wyłącznie powierzchowne, że nie dotknęły one w niczem mongolskiej natury Rosyan rdzennych, która pod pozorami kultury, oświaty a nawet nauki pozostała tą samą nieufną, zachodu nienawidzącą i dla europejczyka obcą i niezrozumiałą.

Zarzut ten, aczkolwiek w części niewątpliwie uzasadniony, nie może jednak zmniejszyć w niczem ogromu dzieła piotrowego. Fakt, że psychika rosyjska, urobiona w ciągu dziesięciu wieków pod niepojętem wręcz ciśnieniem straszliwej władzy carskiej, wykonywanej najczęściej przez straszliwych zarazem ludzi, okazuje do dnia dzisiejszego pewne trwałe a dla umysłu europejskiego mało zrozumiałe i niezawsze sympatyczne cechy, nie może dziwić nikogo, kto zna historyę Rosyi. Ale też znajomości tej historyi potrzeba, aby należycie ocenić dzieło Piotra Wielkiego i ten zwrot przełomowy, jaki w dziejach Rosyi a także i Europy dokonał się tylko jego samego wolą, przekonaniem, upodobaniem i kaprysem.

Widzieliśmy, że na kilka dziesiątek lat przed

Wystawa „Rzeźby".

Po raz czwarty występuje u nas Towarzystwo artystów polskich „Rzeźba" ze zbiorową wystawą prac swoich członków. Rezultatów tego zrzeszenia, które wiele rokowało nadziei, oczekiwaliśmy z usprawiedliwionem zainteresowaniem, zwłaszcza gdy u kolebki Tow. „Rzeźba" stanęło grono młodych ruchliwych rzeźbiarzy, których pierwsze wystąpienia dawały świadectwo wybitnych zdolności i rokować się zdawały nową fazę w rozwoju polskiej rzeźby.

Istotnie pierwsze dwie wystawy „Rzeźby" pochwalić się mogły ilościowo i jakościowo bardzo poważnym i interesującym plonem, zwłaszcza gdy obok młodych stanęli w zwartym szeregu wybitni starsi rzeźbiarze. Już przeszłoroczna jednak wystawa wykazała pewne cofnięcie się wstecz w stosunku do artystycznego poziomu dwóch pierwszych wystaw. Tegoroczna nie posuwa również naprzód artystycznych wyników, utrzymując je na poziomie usiłowań połowy drogi artystycznej sięgających.

Od głowy stowarzyszenia poczynając, na pierwszem miejscu wymienić należy Ksawerego Dunikowskiego, którego dwa studya portretowe mają widoczne piętno talentu świadomego swej siły i rozporządzającego techniką brawurową, łamiącą starte pojęcia, posługując się dziwacznemi kombinacyami rysunku i płaszczyzny, ale w rezultacie dającemi indywidualny wyraz portretowi. Takim pełnym siły wyrazem, nie wykluczającym uderzającego podobieństwa, cechuje biust dra Jodki, dzieło sztuki o wybitnych walorach artystycznych.

Zdecydowane i określone stanowisko zajmuje także Jan Szczepkowski, którego najdrobniejsze dzieło ma zawsze polot twórczego indywidualizmu i pewien rys finezyi, polegającej na subtelnem modelowaniu szczegółów. Z pośród trzech wystawionych najcelniejszym jest projekt na pomnik Andrzeja Potockiego dla katedry Wawelskiej. Projekt, zastosowany ściśle do warunków konkursu, ma wyraźny ślad skrępowania pomysłu artystycznego ramami naznaczonemi. Artysta może zbyt niewolniczo zamknął się w ograniczonem polu i, nie mogąc wyładować rozpędu fantazyi w szczegółach, skoncentrował się w samym portrecie ś. p. namiestnika, zachowując wierność rysów i zdecydowany wyraz męskiej tężyzny i energii.

Szerszym w koncepcyi ogólnej i w linii rysunkowej jest drugi projekt p. Bronisława Polczarskiego, utrzymany w charakterze płaskorzeźby, zalecający się rozwinięciem linii rysunkowej tła.

Aktualną rzeźbą jest prof. Jana Raszki „Rok 1863", fantazya na temat dziejowy, ujmująca w zręcznej grupie kompozycyjnej allegoryę pamiętnego roku wcieloną w postaci dwóch powstańców o typie grottgierowskim. Całość, mimo pewnej nieśmiałości w modelowaniu, cechującej wszystkie prace p. Raszki, zaleca się zręcznem ujęciem pomysłu i powinnaby znaleźć miejsce jako rzeźba pamiątkowa w jakim kościele lub publicznym parku.

Świadectwem prawidłowo, choć powolnie rozwijającego się talentu są studya główek dziecięcych i kobiecych W. Koniecznego, które skrystalizowały się ostatecznie w interesującem studyum „Dzieci" — przeznaczonem jako projekt do marmuru. Utwór ten pomysłem, ujęciem i wdziękiem formy zdobył sobie nagrodę na konkursie kompozycyjnym. Bardzo ładnym jest cykl masek p. Stanisława Gettera, przypominający wytworne w tym rodzaju dzieło prof. Laszczki, który nie nadesłał nic na tegoroczną wystawę.

Swój odrębny świat dziwacznych pomysłów reprezentuje Gustaw Gwozdecki, znany artysta malarz. Jak w malarstwie hołduje on jaskrawej plamie kolorystycznej, za pośrednictwem której wywołuje często bardzo śmiałe efekty, tak w rzeźbie wraca artysta nasz do prymitywów egipskich i daje jakieś pra-studya amazonek, impresye egipskich głów, malowane jaskrawo i dziwaczne, potworne w sposobie modelowania. Zestawiając połączenie dziwacznego modelowania z farbą klejową na rzeźbie, daje rodzaj wizyi halucynacyjnej, będącej bardziej ciekawym, choć mało budującym eksperymentem.

Wiernym swoim umiłowaniom p. Ludwik Puget dał dwa studya ze świata zwierząt, dwa lwy i lamparta, traktowane szkicowo, oraz oryginalną w pomyśle ponowioną figurę terrakotową „Niebieski garnuszek", mało ciekawą w pozie i rysunku.

O ile do najlepszych pod względem rysunku i sprawności modelowania zaliczyć trzeba Petryny „Głowę staruszki", o tyle do najsentymentalniejszych cacek należy „Bizantynianka" Wiedeńczyka, p. Kucharzyka, zręcznie skombinowanie rzeźby z kości słoniowej i bronzu. Podobnie skombinowaną rzeźbę z bronzu i marmuru dał p. W. Rzęgociński. Jego „Zamyślona" jest dziełem bardzo wykwintnem i zdradzającem zupełne opanowanie techniki rzeźbiarskiej przy wybitnych zaletach rysunkowych.

Znamię dojrzałej myśli i formy ma portret Hochmana, dobrze zapowiada się również p. Stanisław Jackowski, którego portret p. Z. U. ma zalety rysunku i zaawansowanej techniki, a „Ekstaza" dobrze uwydatnia intuicyę artysty. Stanisława Popławskiego „Rodzina" daje świadectwo rzetelnych usiłowań stworzenia zaokrąglonej całości kompozycyjnej. Z kilku rzeźb debiutującej p. Ireny Chmielińskiej „Zakonnice" mogą być zapowiedzią twórczości, usiłującej wyjść poza szablon banalności kompozycyjnej.

Poraz pierwszy tu pojawiły się na wystawie dwa medaliony p. Czesława Makowskiego, z cyklu współczesnych ludzi, przeznaczonego dla Muzeum Narodowego. Oba medaliony zalecają się doskonałem ujęciem podobieństwa i ogromną rutyną artysty w tej dziedzinie portretu.

Brak wybitnych i uznanych twórców daje czwartej wystawie „Rzeźby" piętno wystawy młodych, którzy rozpoczynają dopiero drogę artystyczną.

W.

Kronika powstania 1863-64 roku.

8 marca.

Wymknąwszy się moskalom w Gwizdałach, w dalszym pochodzie znosi Jankowski patrol moskiewski pod Jeżyskami (M). Otoczeni przez trzy kolumny moskiewskie Padlewski i Zameczek wymykają się zręcznie, przechodzą Narew, wpadają do Dąbrowy (Pł), skąd przepędzają straż graniczną, a zabrawszy broń i kasę, ruszają ku Myszyńcowi.

9 marca.

Zaatakowany pod Myszyńcem (Pł) przez Wałujewa, cofa się Padlewski dopiero po pięciogodzinnej walce, zająwszy dogodną pozycyę, przechodzi do ataku i niespodzianym tym atakiem zmusza moskali do ucieczki, zadając im poważne straty. Pod Rydzewem (Pł) rozbijają moskale oddziałek Jankowskiego. Połączone oddziały powiatu święciańskiego i lidzkiego, pod dowództwem Ludwika Narbuta, zaskoczone pod Rudnikami (Wil) w bagnistej i lesistej okolicy, zręcznym obrotem, pod zasłoną strzelców, wciągają moskali w bagna; Narbut zająwszy dogodną i zakrytą pozycyę, zadaje moskalom poważne straty i zmusza do ucieczki, zdobywając znaczną ilość broni.

JÓZEF RELIDZYŃSKI.

Z czarownem wiosny tchnieniem.

Z czarownem wiosny tchnieniem
spłynęłaś dziś wspomnieniem
zagasłych dawno zórz —
z za gór, dalekich mórz
na smutne serce moje,
tęsknotę, niepokoje
twój obraz nagle spadł,
niby pierwiosnka kwiat...

Pamiętasz? była wiosna
przejasna, przeradosna —
od pól, dalekich łąk
szły wonie słodkie wkrąg —
i tonem jaśniały,
jak kwiat czereśni biały? —
o, serce, czemu łkasz?
twa cudna, blada twarz...

Pamiętasz?... lecz daremnie
poruszać grobu ciemnie —
prześnionych dawno snów
nic nie powróci znów —
z czarownem wiosny tchnieniem
dziś żegnam cię wspomnieniem —
za góry, morza, hen
odlatasz, niby sen...

Słonecznych skier ulewa
jak złoci ziemię, drzewa —
odpłynie wszystko, prócz
zamglonych łzami ócz,
i może serce zginie
umarłe nie odżyje —
i może z gór, z za mórz
nie wróci szczęście już...

Kronika.

Kraków, 8. marca.

Konkurs malarski. Dyrekcya Towarzystwa przyjaciół sztuk pięknych w Krakowie rozpisuje imieniem fundatora, który pragnie, aby nazwisko jego pozostało nie wyjawione, konkurs dla artystów samodzielnych, początkujących, polskiej narodowości, wyznania chrześcijańskiego, pracujących w kraju, celem dokończenia studyów zagranicą i przeznacza na ten cel nagrodę 2,000 koron.

Warunki: a) Konkurs opiewa na obraz figuralny, o temacie dowolnym. Główny nacisk kładzie fundator na poprawność rysunku w pracy konkursowej.

b) Obraz (sztalugowy) winien być wykonany techniką olejną. Szkice, rysunki i studya nie kwalifikują się na konkurs.

c) Wielkość obrazu ze względu na koszta transportu nie powinna przekraczać 2 metrów kwadratowych. Jeżeli obraz jest większy i nie kwalifikuje się na wystawę w Towarzystwie Przyjaciół Sztuk Pięknych — artysta ponosi koszta transportu w obydwie strony.

d) Konkurs jest jawny, dzieła mają być podpisane, a nadto dołączone być winno krótkie curriculum vitae artysty.

e) Ostateczny termin nadesłania prac konkursowych upływa z dniem 15 marca 1914 r. o godzinie 12 w południe.

f) Sąd konkursowy składa się stosownie do życzenia fundatora z sześciu członków mianowicie: z pp. Edwarda hr. Raczyńskiego, rektora Jacka Malczewskiego, Piotra Stachiewicza, dr Feliksa Kopery, Leonarda Lepszego oraz fundatora. W razie potrzeby zarząd Towarzystwa wybierze zastępców.

g) Wypłata nagrody nastąpi w ratach. Pierwszą ratę otrzyma artysta nagrodzony przed wyjazdem za granicę, następne raty w ciągu półroku w terminach z góry dowolnych przez zarząd z artystą. Raty powyższe przesyła się artyście na miejsce pobytu zagranicę, po otrzymaniu sprawozdania.

h) Nagrodzone dzieło pozostaje własnością artysty z tem zastrzeżeniem, że prawo reprodukcyi dzieła przysługuje Towarzystwu w jego publikacyach.

i) Raz nagrodzony artysta może ponownie ubiegać się o stypendyum przy konkursie następnym, najdalej trzecim.

k) Gdyby konkurs nie przyniósł pożądanego rezultatu, rozpisze się konkurs nowy w tym samym roku lub następnym.

Z teatru. We środę 12 b. m. zamiast zapowiedzianego przedstawienia amatorskiego, wystawioną będzie komedya L. Birińskiego „Taniec czynowników".

Z pałacu sztuk pięknych. Z wystawy sprzedano w dalszym ciągu następujące obrazy: Olgi Boznańskiej „Białe róże", Skotnickiego Jana „Kazimierz Lubelski", „Cisza", „Kościół nocą" oraz trzy akwaforty tego artysty „Dąb", „Burza" i w „Polsce".

Towarzystwo opieki nad zabytkami. Na wczorajszem dorocznem walnem zgromadzeniu Towarzystwa opieki nad polskimi zabytkami sztuki i kultury w Krakowie, odbytem przy licznym udziale członków, pod kierownictwem prezesa prof. Dra Jerzego hr. Mycielskiego, dokonano wyboru nowego zarządu. Prawie jednomyślnie zostali wybrani pp.: Dr. Adam Bogusz, Stanisław Cercha, Adam Chmiel, Dr. Franciszek Klein, Dr. Stefan Komornicki, dyrektor Dr. Feliks Kopera, X. Gerard Kowalski, Franciszek Mączyński, prof. Dr. Jerzy hr. Mycielski, Józef Onyszkiewicz, Dr. Julian Pagaczewski, Docent Uniw., Stanisław Peszko, Dr. Stępowski, Dr. Tadeusz Szydłowski, Dr. Stanisław Świerz, dyrektor Stanisław Till, Dr. Stanisław Turczyński, X. Dr. Czesław Wądolny. Do komisyi kontrolującej weszli pp.: Wacław Anczyc, Józef Strzyżowski.

Wieczór Wagnera. Zapowiedziany na 14 b. m. koncert Towarzystwa muzycznego, poświęcony pamięci Wagnera, budzi zainteresowanie doborem programu, złożonego z utworów symfonicznych. Na pierwszy plan wysuwają się fragmenty z „Parsifala" obejmujące „Wstęp i zakończenie", „Głosy dzwonów i scena Grala"; ustępy te wykonane zostaną przez orkiestrę amatorską wraz z orkiestrą wojskową 56 i 100 p. p. Resztę programu wypełni uwertura do oper „Rienzi", „Tannhäuser", „Lohengrin", a nadto symfoniczne ustępy „Meistersingerów", solistów wieczoru, prof. Szwarcenstein, odegra „Pieśń Waltera" i „Kartkę z albumu" z tow. orkiestry.

Próby odbywają się pod kierunkiem dyr. Nowowiejskiego i zapowiadają wieczorowi jak najlepszy sukces. Bilety po kor. 5, 4, 3, 2 i 1·50 (z dodatkiem 10 proc podatku) do nabycia w księgarni Krzyżanowskiego.

Loterya spożywcza. Dnia 4 b. m. odbyło się w sali gimnazyum V posiedzenie komitetu pań, urządzających loteryę spożywczą na dochód Towarzystwa opieki nad młodzieżą szkół średnich. Loterya ta — jak każdego roku — odbędzie się w niedzielę palmową, dnia 16 marca, o godzinie 3 po południu, w letnim teatrze w Parku krakowskim, a w razie niepogody w sali Resursy urzędniczej w hotelu Saskim.

Role gospodyń przy stolikach przyjęły panie: stolik różowy: Zaczkowa Seweryna, Sawińska Wincentowa; żółty: Kurkowa Ludmiła, Proniowa Mikołajowa; niebieski: Winkowska Józefowa, Drunakowa Alojza; ciemno-zielony: Krzyżanowska Ludwikowa, Pappée Julia; pąsowy: Wędkiewiczowa Władysławowa; liliowy: Morozewiczowa Walentyna, Malarska Emilia; pomarańczowy: Ledwodorska Marya, Trybowska Władysławowa; czerwony: Jastakowa Stanisławowa, Karasiowa; seledynowy: Rzewuska Augusta, Groelowa Adamowa; podgórski: Marynowska Franciszkowa.

Mamy nadzieję, że dobór cennych artykułów spożywczych, przeznaczonych na święcone oraz szlachetny cel, na który Towarzystwo loteryę urządza, zachęci publiczność do licznego udziału.

„Ziemia Polska". Zarząd oddziału krakowskiego „Ziemi Polskiej", wybrany na walnem zgromadzeniu w dniu 27 lutego br., ukonstytuował się w sposób następujący: Prezes Jerzy Piwocki, zast. sędzia Kukiel, sekr. prof. Droździkowski, zast. inż. Jadzymiak, skarbnik prof. Bielak, zast. dr Raczyński. Zarząd odbywać będzie dyżury w każdy wtorek od g. 7—8 wieczór w swoim lokalu, ul. Zwierz. okręg. T. S. L., Rynek gł., Szara kamienica, gdzie się przyjmuje zgłoszenia na członków.

Koncesye szynkarskie w Krakowie. Komisya dla przemysłu gospodno-szynkarskiego odbyła wczoraj posiedzenie, na którem w myśl uchwały Rady miasta z dnia 17 lutego b. r. poleciła magistratowi przygotowanie materyałów do nadania wakujących koncesyj, dalej wezwała magistrat, aby odniósł się do dyrekcyi policyi o jak najściślejsze przestrzeganie kontroli lokali kawiarnianych i szynkowych przez godziny nocne i zdanie sprawozdania o rezultacie tego kroku. Następnie komisya poleciła magistratowi, aby przedłożył wyjaśnienie odnośnych rozporządzeń i ewentualne wnioski, zdążające do wykonania uchwały komisyi i Rady miasta, w sprawie czasowego ograniczenia wyszynku napojów spirytusowych, wreszcie odmówiła prośbie dziesięciu petentów o nadanie, lub rozszerzenie koncesyi na kawiarnie i garkuchnie, załatwienie dwóch takich podań odroczyła, dozwoliła zaś na podawanie kawy i herbaty w hotelu i nadała jednę koncesyę cukierniczą wskutek zmiany właściciela. W dziesięciu wypadkach komisya zezwoliła na przeniesienie koncesyi na inne miejsce.

Doroczna loterya „Święcone" na zakład św. Jadwigi odbędzie się w wielki czwartek w teatrze letnim w parku krakowskim. Na czele instytucyi stoi p. Andrzejowa hr. Potocka, i żywo się nią zajmuje. Wiceprezesowa p. Kaźm. Morawska z p. Maryą Koźmianową, Zofią hr. Zamoyską i prof. Broniczową zapraszają osobiście panie do wzięcia udziału w loteryi, która stanowi jedyny zasiłek zakładu. Zakład posiada obecnie własny dom, koszta budowy jednak nie są jeszcze pokryte.

Z uniwersytetu. P. Maryan Gieszczykiewicz z Krakowa uzyskał dziś na Uniwersytecie Jagiellońskim stopień doktora wszech nauk lekarskich.

Wydział filozoficzny Uniwersytetu Jagiellońskiego powziął uchwałę, dopuszczającą Dr. Alfreda Rosenblatta, asystenta przy katedrze matematyki do docentury prywatnej z zakresu matematyki.

P. Henryk Herz, kandydat adw., rodem ze Żmigroda w Galicyi, otrzymał w Uniwersytecie Jagiellońskim stopień doktora praw.

Wieczorek Beethovenowski urządza uniwersytet ludowy we czwartek 13 b. m. w Związku stow. robotniczych (Filipa 2, II piętro). Początek o g. 7 wiecz. Wstęp 20 hal. Bilety wcześniej można nabywać w Czytelni uniw. lud. (Szewska, 16). Na program złoży się wykład prof. dr. Józefa W. Reissa o życiu i twórczości Beethovena i obfita część ilustracyjna. Wezmą w niej udział pp. L. Dobrzańska (skrzypce): Sonata Wiosenna, Adagio z VI i Menuet; p. E. Loeglerówna (fortepian): Adagio ze sonaty patetycznej, finał z Cis-moll i Scherzo z III-ciej; p. M. Zarankówna (śpiew) dwie pieśni.

P. Zygmunt Szwarcenstein, nauczyciel gry skrzypcowej w konserwatoryum krakowskiem, odniósł poważny sukces w czasie swej artystycznej podróży po Niemczech. „Die Musik" i „Vossische Zeitung" podnosi wybitne zalety gry koncertanta, ton jędrny i pełny, pełen uczucia, technikę wirtuozowską i stylową interpretacyę odtwarzanych kompozycyj.

W kaplicy Braci miłosierdzia z powodu dnia św. Jana patrona zakonu, odbyło się nabożeństwo, które odprawił ks. biskup Nowak. Po nabożeństwie odwiedził ks. biskup chorych i przemówił do nich w serdecznych słowach.

Urzędnicy prywatni. Podpisani członkowie krakowskiego oddziału Towarzystwa ubezpieczeń urzędników prywatnych urządzają w niedzielę 9 b. m. o g. 10 rano zgromadzenie przedwyborcze w sali klubu rękodzielniczo-mieszczańskiego przy ulicy św. Krzyża l. 7 (parter). Ze względu na ważność i aktualność sprawy upraszają o jaknajliczniejszy udział. Osobne zaproszenia rozesłano pocztą poszczególnym członkom. Juliusz Bolesław Morawski, inżynier, Maryan Stark, inżynier, Jan Stoć, inżynier, Józef Wyskoczyński, kalkulator.

Uniwersytet ludowy urządza w niedzielę dnia 9 b. m. w lokalu przy ul. Zwierzynieckiej 14 wieczorek artystyczny p. t. „Paryż a literatura polska". P. Adam Kropatsz mówić będzie o emigracyi polskiej w Paryżu i o jej udziale w życiu miasta, o wpływie emigracyi i jej dziejów na literaturę polską, o stosunku miasta do twórczości polskiej. Wykład ilustrowany będzie licznymi obrazami świetlnymi. Deklamacye niektórych utworów Mickiewicza i Słowackiego, które powstały w Paryżu i odzwierciedlają stosunki emigracyjne, wygłosi uczeń szkoły dramatycznej p. Gabryelskiego. P. I. H. odśpiewa pieśni Chopina oraz Paderewskiego. Wstęp 24 h., dla członków 12 hal.

Związek pracownic związkowych donosi, że dnia 9 b. m. o godz. 3 po południu odbędzie się dalszy ciąg walnego zgromadzenia, na którem odbędzie się ściślejszy wybór przewodniczącej oraz członków zarządu.

Katastrofa automobilowa. Donieśliśmy dzisiaj o katastrofie automobilowej, która się wydarzyła na drodze do Wieliczki pod Glinikami. — Automobil, w którym jechali słuchacze studyum rolniczego pp. Kamieński, Glinka i Dembowski, najechał na wóz ciężarowy z taką siłą, iż siedzący w nim pasażerowie zostali wyrzuceni na gościniec. Automobil uległ zupełnemu zniszczeniu, przyczem p. Adam Kamieński doznał złamania jednego żebra, pp. Glinka i Dembowski wyszli z wypadku bez szwanku. P. Kamieńskiego przewieziono automobilem p. Rippera do „Domu zdrowia" dra Wojciechowskiego w Krakowie, gdzie oddano go pod opiekę lekarską. Stan chorego, jak nas informują, jest zadowalający.

Aresztowanie szajki złodziejskiej. Przed kilku dniami skradziono na Kleparzu z powozu artyście malarzowi p. H. Uziemble kosztowne damskie futro, pled barankowy i derkę na konia — wartości ogółem przeszło 1000 koron. Wczoraj udało się tutejszej policyi wyśledzić szajkę, która skradła wymienione przedmioty. Są to: 18-letni terminator fryzyerski Kazimierz Strączek i 21-letni terminator szewski Kazimierz Bossak. Trzeci wspólnik niejaki Michalik Stanisław zbiegł. Złodzieje ukryli skradzione przedmioty w kominie w mieszkaniu przy ul. Floryańskiej l. 44, wskutek czego derka się spaliła, również futro zostało mocno uszkodzone.

Kradzież. Wczoraj wieczorem włamali się nieznani sprawcy do mieszkania p. Wawrzkiewiczowej przy ul. Krzywej l. 4 i skradli bieliznę i pościel. Prawdopodobnie ci sami złodzieje okradli przed dwoma tygodniami dwie artystki teatru miejskiego, które mieszkają na parterze w tej samej kamienicy.

Z „Sokoła" podgórskiego. Z powodu wydzierżawienia sali sokolej przedsiębiorstwu kinematograficznemu „Sokół", wieczór styczniowy z tym samym programem odbędzie się nieodwołalnie w sobotę 15 bm. w pięknej sali Domu robotniczego przy ulicy Tomasza l. 37 w Krakowie. — Bliższe szczegóły w afiszach.

Z kraju.

Zwycięstwo Polaków w Rychwałdzie. Piszą nam 7 b. m.: Donieśliśmy już o zwycięstwie Polaków przy wyborach gminnych w Rychwałdzie, które się odbyły we środę. W wyborach wzięło udział 80% wyborców. Na listę polską oddano 4066 głosów, na listę czeską 3440. Wybrani zostali radnymi: dr Kazimierz Michalik 352 gł., dotychczasowy burmistrz Gabryel Janeczko 351 gł., Littner Adolf 345 gł., Janeczko Rudolf 342 gł., Szkuta Walenty 372 gł., Antkiewicz Jan 338 gł., Piegrzym Franciszek 337 gł., Mrózek Maciej 332 gł., Stańkusz Ferdynand 331 gł., Mrózek Celestyn 328 gł., Godek Franciszek 325 gł. Czeskie pisma donoszą, że przeciw wyborom wniesiony będzie do rządu krajowego w Opawie protest i atakują dr Michalika oraz b. burmistrza Janeczkę za przeprowadzone wybory, którymi kierował starosta frysztacki, p. Bobowski.

Żywiec, 8 marca: (Ze stosunków kolejowych). W sferach kolejarskich od dłuższego czasu podnosą

Piotrem w Rosyi uważano jeszcze za kacerstwo słuchanie muzyki i przywdziewanie polskiego ubrania na polowanie. I oto nagle przychodzi człowiek, który nie tylko ubrania rosyjskie zmienia nagle, potężnym gwałtem, nie tylko brody swoim poddanym goli i długie kaftany przykróca, nie tylko kobiety z ich wschodniego zamknięcia uwalnia, nie tylko władztwo ciemnych, złych i przewrotnych popów ogranicza, zabobon wszelaki wyśmiewa i srodze karze, ale przebudowuje całe ogromne państwo wedle najświeższych i najlepszych ówczesnych wzorów szwedzkich, stwarza armię wielką i bitną, na czele której prowadzi mnóstwo wojen w ostatecznym rezultacie zwycięskich, z niczego, jedynie wolą swoją stalową wyczarowuje na zimnych i obcych dotąd wszelkiemu Rosyaninowi wodach zatoki Botnickiej flotę wojenną rosyjską, stwarza wielką i z przedziwną sprawnością funkcyonującą machinę fiskalną, która dobrze odżywia jego armię, hojnie zasiewa ziarno cudzoziemskiej nauki, kładzie podwaliny pod przemysł rosyjski w znaczeniu europejskim, sam jest pierwszym prawodawcą, pierwszym sędzią, pierwszym oficerem, pierwszym cieślą i budowniczym okrętów, pierwszym inżynierem fortyfikacyi, pierwszym europejczykiem wśród Rosyan i pierwszym wśród nich — barbarzyńcą. Bo przy całym swoim bezprzykładnym zapale dla nowatorstw wszelakich, dla naśladowania Europy Piotr Wielki był i pozostał do końca swego niespokojnego życia barbarzyńcą w każdym celu, barbarzyńcą z natury, dzikim i nieokiełznanym, który umiał kijem okładać swoich nieudolnych ministrów, stracić rodzonego syna za opór przeciw jego reformom, uciąć głowę swojej kochance i na świeżym, ciepłą krwią jeszcze ociekającym trupie uczyć otaczających go dygnitarzy pierwszych zasad — anatomii ludzkiej...

(C. d. n.)

Wiktor Gomulicki.

Bój olbrzymów.

Powieść historyczna.

76

(Ciąg dalszy.)

Do Berthiera się zbliżył; głosem przyciszonym, ze skupieniem wielkiem, rzekł:

— Doniesiono mi... tajemnie... że car wysłał do Moskwy swego brata — z misyą.

— Słyszałem o tem, sire. Wieść wydaje mi się niewiarygodna.

Cesarz spojrzał bystro, z pod oka.

— Tak mniemasz, generale?...

Milczał przez chwilę, przygryzając wargi.

Nagle, energicznym ruchem podniósł głowę, na zegarek spojrzał.

— Późno już. Żegnam panów. Do jutra.

Skłonił się ręką i skierował do sypialni. Przy drzwiach, nakształt dwóch żywych karyatyd, stali tam dwaj rośli grenadyerzy, na karabinach wsparci.

Generałowie rozeszli się do swych kwater, przeważnie w obrębie Kremla rozmieszczonych. Jeszcze głuchsza zapadła cisza.

W pałacu carskim wszyscy twardo spali. Po wielu burzliwych i niepokoju pełnych nocach, była to pierwsza, w której spokój i ufność zagościły w sercach, uciszyły nerwy. Ciężki kamienny sen w bryłę marmuru zmienił cesarza. Adjutanci powyciągali się na sofach. Oficer dyżurny, wgłębiwszy się w fotel, plecyma do okna zwrócony, w smacznym śnie znieruchomiał. Zasnęli stojąc i gwardziści, straż przy drzwiach trzymający.

Do utwierdzenia powszechnego spokoju przyczyniła się pewność zupełnego bezpieczeństwa. Stara gwardya żywym łańcuchem opasała Kreml. Nie przerwałby tego łańcucha nawet Lucyfer ze swym dworem.

Około godziny czwartej oficer dyżurny poczuł, że jego ramię pochwycone jest jakby w kleszcze, i że coś gwałtownie nim potrząsa. Rozwarł w przerażeniu powieki i ujrzał przed sobą trzech ludzi, w uniformach tak mocno błyszczących, że aż ślepiły.

Przerażenie jego wzrosło jeszcze, gdy w tych ludziach poznał: księcia Eugeniusza oraz marszałków: Bessières'a i Lefèbvre'a.

Wszyscy trzej krzyczeli nań, aby natychmiast budził cesarza.

Oficer pośpieszył do sypialni.

Napoleon spoczywał na łożu carskiem nieruchomy, prawie nie oddychający, posągowi marmurowemu podobny. Zdawało się, że nawet wystrzał armatni wyrwać go ze snu nie potrafi.

Jednak stało się inaczej.

W sypialni było widno, jak w dzień. Zalewała ją czerwona, drgająca jasność. Zaledwie oficer zaczął zbliżać się do śpiącego, i stanął pomiędzy nim a oknem, tak, że cień jego padł na łoże — cesarz błyskawicznie ocknął się i na pościeli siadł.

Natychmiast zrozumiał, co się dzieje. Wzrok jego padł na nagie okna, które, w chwili, gdy zasypiał, były taflami granatu, teraz zaś zmieniły się w tafle ognistej czerwieni.

— Gore! — krzyknął potężnym głosem, wyrażającym nie trwogę, lecz wściekłość.

Ubrał się pośpiesznie, byle jak, bez pomocy kamerdynera, i wdział swój szary surdut, zapinając go pod samą brodę.

Przyskoczył do jednego okna, wyjrzał niem; pobiegł do drugiego, uczynił toż samo. Klnąc i pięściami wygrażając, przeniósł się do obocznego salonu, gdzie również od okna do okna biegał, szalonym gniewem wybuchając.

Za oknami falowało morze ognia; nad niem wisiało kłębowisko chmur rudych i czerwonych; nakształt ognistych mieczów przeszywały je długie, w górę wzbite drgające ozory płomieni.

Płonęła cała dzielnica, leżąca za murem i rzeką. Fale dwoiły i potęgowały straszny obraz. Zgrozę powiększał zupełny brak krzyków tłumu, które zwykle pożarom towarzyszą, zlewając się w przeraźliwy, podnoszący włosy na głowie, chór potępieńczy. Zamiast owego, obowiązkowego niemal chóru, rozlegała się dziwna, do głębi wstrząsająca, jakby nie z tego świata, muzyka...

Grały płomienie. Właściwie grał na płomieniach wicher. Był to jakby nokturn czy marsz żałobny, wykonywany na milionie trąb, w akordach minorowych, tonami bardzo niskimi.

Ponura muzyka to cichła, to wzmagała się, rosnąc i słabnąc, zbliżając się i oddalając, niby rozkołysana topiel.

Cesarz, pochłonięty widokiem pożaru, nie zwracał uwagi na przybyłych. Z ust jego rwały się okrzyki, zgrzytaniem zębów przegradzane:

— Cóż za ohyda!... Szatani nie ludzie!... Własną palić stolicę!... Tyle dobytku, tyle pracy ludzkiej! Tyle dzieł sztuki!... Istne piekło!... I w jakim celu?... Barbarzyńcy! Mongoły! Scytowie!

Do miotającego się przystąpił pasierb, książę Eugeniusz — lekko ramienia dotknął.

— Najjaśniejszy panie...

Miękcej szepnął:

— Ojcze...

Cesarz dopiero teraz dostrzegł obecnych. Przyskoczył do nich z gniewem.

— Czemu stoicie? Walczyć trzeba — walczyć z głupim, rozpętanym żywiołem! Cóż to, czy to wam nowina brać się z ogniem za bary? Dalej, do walki! do czynu! To płomienisko musi być zduszone! Nędzny, chytry ogień nie wie, z kim ma do czynienia. W pół godziny będzie po nim. Nuże! chlustajcie wodę! — strumienie, rzeki, oceany wody!... Do sikawek!... Do sikawek!...

— Najjaśniejszy panie — odezwał się marszałek Bessières pokornie, gdyż go, jak wszystkich, furya Napoleona lękiem przejmowała — w mieście sikawek niema.

— Ani jednej?

— Ani jednej.

— Zwoźcie wodę beczkami, stągwiami, kubłami.

— Beczek, stągwi, kubłów również niema.

— Przystawiajcie drabiny, rozrywajcie płonące krokwie za pomocą bosaków...

— Ani bosaków niema, ani drabin.

Cesarz gwałtownem szarpnięciem rozerwał surdut. Na posadzkę posypały się guziki.

— Co gadasz! — strasznym głosem zakrzyknął! — Gdzieżby się to wszystko podziało!?

Przerażony Bessières nie był w stanie zdobyć się na odpowiedź.

Wyręczył go książę Eugeniusz.

— Najjaśniejszy panie — oznajmił — moskwiczanie, opuszczając miasto, wszystkie narzędzia ratownicze ze sobą uwieźli..

— Mongoły!...

Pochwycił najbliższe krzesło, z łoskotem na posadzkę wywrócił. Nie uspokoiło go to. Na obecnych napadł.

— Pocoście panowie tu przybyli?... Jak śmieliście przerywać mi sen po to tylko, żeby tak nędzną przynosić wiadomość!

Mundur na sobie szarpał, nogami tupał.

— Najjaśniejszy panie... ojcze... — przemówił łagodnie książę Eugieniusz. — Uspokój się, ucisz. Nie ten był cel naszego przybycia.

— Jakiż więc?

— Przybyliśmy prosić cię, abyś Kreml opuścił.

— Dlaczego?

— Pożar mu zagraża.

— Od pożaru odgradzają mnie: place puste, mury, rzeka.

(C. d. n.)

Tylko trzy wyrazy. Taniość! Dobroć! Elegancya!

Polecamy taniej niż wszędzie, wypróbowanej dobroci, gustowne lustra toaletowe od 40 hal., grzebienie od 40hal., szczotki do włosów od 90 hal., do sukien od 40 hal., szczoteczek do zębów od 20 h. Kasetki z perfumami od K 2·—. Garnitury grzebieni i przybory do Manicure. Perfumy we flakonach i na wagę. Farby do barwienia włosów, Bay Rum à K 1·20. Woda kolońska à 50 hal. Esencya sosnowa najsilniejsza à K 1·—. Lakiery, masa francuska, terpentyna, wosk, szczotki do podłóg, rogóżki, wałki i kit do okien.

Mydło do prania z zapachem 1 kg 76 h. — Skład apteczny Sanitas, Kraków, Długa 18

się skargi na system, jaki panuje na tutejszej stacyi kolejowej. Wiadomem jest, że stacya Żywiec uważaną jest poniekąd w okręgu krakowskiej dyrekcyi za kolonię karną, dokąd wysyłani bywają na poprawę zarówno podurzędnicy, jak urzędnicy. Gdybyśmy jednak przyjęli tę zasadę, [illegible] regulamin, jaki tutejszy zarząd stacyi stosuje względem podwładnego personalu. Regulamin ten mógłby konkurować z [illegible] najnowszym drillem wojskowym, a jest tem dotkliwszym, że kary pieniężne od 1 do 5 kor. stosowane są z największą bezwzględnością za byle drobne przewinienie. Nie wiemy, czy w interesie służby [illegible] taka drakońska surowość, [illegible] [illegible]

Żywiec, 7 marca. (Uniw. ludowy urządza w niedzielę 9 b. m. wykład dr. L. Woronieckiego p. t. „Powstanie styczniowe w poezyi polskiej". Wykład odbędzie się o godz. 11 rano w sali „Sokoła". Wstęp 20 hal., dla studentów 10 hal.

Tarnów, 7 marca. (Walne zgromadzenie Towarzystwa zaliczkowego. — Teatr premier.)

Pod przewodnictwem p. P. Paszczy, prezesa Rady nadzorczej, odbyło się w sali „Gwiazdy" walne zgromadzenie Towarzystwa zaliczkowego. Przewodniczący w zagajeniu podniósł zasługi działalności p. Mokrzyckiego, naczelnika filii Banku austro-węgierskiego, który do ostatecznie możliwych granic podniósł kredyt dla Towarzystwa, podczas gdy banki krajowe [illegible]. Towarzystwo, pomimo ciężkich warunków, spełnia swoje zadanie udzielania pożyczek dzięki niezmordowanej działalności dyrekcyi.

Przedłożone sprawozdanie z czynności i rachunków za rok 1912 przedstawia się następująco: Udziały wynoszą 137.575 K 10 hal., fundusz rezerwowy 90.423 K 46 hal., wkładki oszczędności 1,328.828 K 8 hal., reeskont weksli 532.092 K, pożyczek na skrypta udzielono na 861.816 K 54 hal., pożyczek na weksle 1,121.398 K; członków liczy Towarzystwo 1838. Sprawozdanie przyjęto, zarządowi udzielono absolutoryum, poczem dokonano uzupełniającego wyboru do Rady nadzorczej, do której weszli pp. Paszcza, Brach, Baum i Lalicki, oraz dokonano wyboru do komisyi rewizyjnej, do której wybrano pp. Starzowskiego, Kopfa i Przybyłkiewicza.

Przy rozdziale zysków udzielono następujących subwencyj: Dla „Sokoła I" 50 K, dla „Sokoła II" 50 K, dla weteranów z roku 1863 w Tarnowie i Krakowie 100 K, dla TSL 50 K, dla [illegible] 50 K, dla Bursy św. Kazimierza 50 K i dla Straży ogniowej 50 K. W dyskusyi nad sprawozdaniem lustratora Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych zabierali głos pp. Dubiel, Malecki i Baum.

Lwowski Teatr premier, [illegible]

Rzeszów, 7 marca. (Z wyborów do Rady miejskiej. — Uwolnienie Pachotty).

Po dwudniowem głosowaniu, wyszli z III Koła na radnych: dr Krogulski Roman 1482 gł., ks. kan. Tokarski Michał 1450 gł., dr Kraus Herman 1397 gł., Marcinkiewicz Jan 1028 gł., dr Pelzling Marek 876 gł., dr Köppel Henryk 820 gł.; [illegible]

Dyrektor Banku zastawniczego, Andrzej Pachotta, uwięziony przed kilku tygodniami, został w tych dniach uwolniony, [illegible]

Przemyśl 5 marca. (Sprawy sokole. — Z ruchu nauczycielskiego. — Wystawa pamiątek z 1863 r. — Budżet uchwalony).

Dnia 2 b. m. odbyło się wspólne posiedzenie wydziałów „Sokoła", należących do okręgu IV (przemyskiego) z dzielnicy I, a zarazem lustracya drużyny sokolej [illegible]

Przed kilkoma dniami odbyło Pol. Tow. Pedagogiczne walne zgromadzenie, na którem wybrano prezesem p. Zarankowskiego, a zastępcą p. Jankowskiego. [illegible]

Staraniem „Związku Polek" otworzono w sali magistratu wystawę pamiątek z 1863 r. [illegible]

Po kilku posiedzeniach, na które [illegible] 7 b. m. przebudowano cały budżet [illegible] 913.000 kor. [illegible] 30.600 kor. [illegible]

Brody 7 marca. (Samobójstwo. — Dziwny wypadek). [illegible] Przyczyna samobójstwa nieznana.

Jeszcze 11 lutego wyszedł z domu 80-letni staruszek, Jan Barabasz i nie powrócił. Wobec tego, że staruszek z końcem stycznia otrzymał sporą sumkę, jest obawa, że padł on ofiarą rabunku.

Ze świata.

Napad bandycki. O napadzie bandyckim w Częstochowie donosi „Gazeta Częstochowska": Do dostawcy Kotowickiego, zamieszkałego przy ul. Warszawskiej nr 25, przybyło onegdaj wieczorem dwóch podejrzanych osobników i zapytało służącej, Alty Nidzińskiej, czy pan jest w domu? Służąca, widząc osobników o wyglądzie podejrzanym, odpowiedziała głośno: „Pana niema w domu". Usłyszał to znajdujący się w pokoju Kotowicki i zamknąwszy się podbiegł do telefonu, aby wezwać policyę. Przybyli, usłyszawszy prawdopodobnie dzwonek telefonu, wywarli zemstę na służącej, strzelając do niej z rewolweru. Kula trafiła ją w pierś, jest jednak rana lekka i nie zagraża jej życiu. Bandyci zbiegli bezkarnie.

Obłęd religijny. Z Łodzi donoszą: W środę po południu, w kaplicy maryawickiej przy ul. Franciszkańskiej zauważono brak złotej monstrancyi, wartości 400 rubli. Przeprowadzone śledztwo ustaliło, że na chwilę przed zauważeniem kradzieży były w kaplicy dwie kobiety, Mastalarzowa i Różalska, znane ze swych zboczeń na tle obłędu religijnego. Do mieszkania Mastalarzowej udała się policya. — Mastalarzowa przyznała się natychmiast do tego, że wzięła monstrancyę, ale oświadczyła, że monstrancya jest w mieszkaniu Różalskiej. Istotnie skradzioną monstrancyę tam znaleziono. Obie kobiety aresztowano.

Janina. Walki w okolicy Janiny rozpoczęły się już ku końcowi października ubiegłego roku, ale jeszcze w dniu 25 października armia turecka stała w odległości około 25 kilometrów od Janiny. Dopóki Salonika znajdowała się w rękach tureckich, nie można było myśleć po stronie greckiej o większej akcyi przeciwko Janinie. Rozpoczęła się ona dopiero po zajęciu Saloniki przez Greków, którzy atoli mimo licznych i krwawych walk nie zdołali zupełnie opasać i odosobnić tej fortecy, obronnej z natury. Grecy mieli pod Janiną razem z ochotnikami około 60.000, Turcy w Janinie około 25.000 żołnierzy. Komendant armii greckiej, następca tronu, widząc, że głodem nie zmusi Turków do poddania się, postanowił fortecę wziąć szturmem. Przez cały wtorek grzmiały wszystkie działa greckie, a ostrzeliwanie fortów nie ustało nawet w nocy. Nazajutrz, to jest we środę dnia 5 b. m. zagrzmiały wszystkie baterye greckie. Równocześnie oddziały greckie posuwały się naprzód, wypierając Turków z ich stanowisk. O godz. 3 po południu Turcy z fortów uciekali w popłochu do miasta. Essad pasza usiłował zagrzać załogę do dalszej walki, ale wkrótce przekonał się, że położenie jego jest beznadziejne. Wtedy Essad poddał się.

Janina leży na wschodnim brzegu jeziora Janińskiego wśród zaludnionej i żyznej doliny. Od roku 1422 należało to miasto do Turków. Dzisiaj liczy Janina około 25.000 mieszkańców, w dwóch trzecich częściach Greków lub Albańczyków zgreczonych. Wedle wyznania połowa ludności jest chrześcijańską, połowa mahometańską. W mieście, które jest siedzibą arcybiskupa greckiego, znajduje się 14 meczetów, 7 kościołów greckich, tudzież 2 synagogi. Gimnazyum greckie i 8 szkół ludowych służy oświacie. Austrya, Włochy, Anglia, Francya i Grecya mają tu swoich konsulów. Przemysł, dosyć rozwinięty i różnorodny, znajduje się przeważnie w rękach Greków. Handel jest równie dosyć ożywiony.

Liga odwetowa utworzyła się w Londynie przeciwko sufrażystkom. Każdy zamach, wykonany przez sufrażystki przeciwko cudzej własności, mają członkowie Ligi odpłacić niszczeniem własności sufrażystek. Liga oświadcza, że nie jest przeciwną udzieleniu kobietom prawa głosowania, ale chce tylko zwalczać militantki ich własną bronią.

Zmarli:

Stanisława Marya ze Sasów Wielgusowa, żona adwokata krajowego w Zatorze, umarła 4 bm., przeżywszy 38 lat.

W Cieszynie umarł pastor Arnold Żlik, długoletni tamtejszy proboszcz ewangelicki, przeżywszy 73 lata.

Tyberyusz Hobgarski, emer. st. radca magistratu w 66 r. życia umarł we Lwowie.

Z Kinoteatru T. S. L. Dramaty, w których Asta Nielsen odtwarza najwspanialsze kreacye w sposób zdumiewająco artystyczny, cieszą się ogólnem podziwem publiczności. W każdej ze swych licznych ról jest znakomita artystka wielką znawczynią serc ludzkich, odczuwającą niedolę i troski życia. — Od piątku wchodzi na ekran naszego Kinoteatru wspaniały dramat duńskiego pisarza Urbana Gada „Poświęcenie Matki". Widz patrzeć będzie na grę Asty Nielsen w tej sztuce z zachwytem, śledząc najdokładniej każdy gest, każdy moment, każdy błysk jej przepięknej kreacyi. Dramat zaopatrzony w polskie napisy jak również i inne obrazy tego programu a to: „Zamek Balmoral" w Anglii (prześliczne zdjęcie z natury), „Polowanie na lisy „sceny z życia myśliwskiego, „Obiad Polidora" wyborna humoreska. Tygodnik nowości Eclair i „Wyścigi w taczkach" arcyzabawne sceny z życia sportowego. — Dobór programu pod każdym względem nader interesujący.

Teatr świetlny „Uciecha"
Starowiślna 16.

Program najbliższego tygodnia, dzisiaj w sobotę dnia 8 b. m. rozpoczęty, a mający trwać do piątku włącznie dnia 14 b. m., ma nastrój lekki, wesoły i wytworny. Zaznaczyć należy dwie zabawne komedye: „Wieczór weselny lekarza" (Nordisk) i „Homar na sposób francuski". W ostatniej komedyi występuje słynna artystka francuska Zuzanna Grandais, znana z „Ostatniej pieśni" i „Łapki na myszy".

Oprócz komedyj, program obejmuje występy dwóch najlepszych humorystów kinematograficznych: Maksa Lindnera i Zigotta; mają oni już w Krakowie wyrobione uznanie i sympatyę. Zigotto występuje jako toreador, Lindner leczy się czerwonem winem. Dalej w program wchodzą:

„Grzech", wspaniały dramat, mniejszy dramacik „W kuźni życia", najnowszy „Przegląd Tygodniowy" z paryskiemi modami i światowemi wypadkami z Paryża, Weimaru, San Francisco, Pittsburga, Genui, Nowego Jorku. Zdjęcia z natury i studyum uzupełniają program.

Początek w niedzielę o godzinie $2^1/_2$. Obecnie w dni powszednie przedstawienia rozpoczynają się o godzinie piątej. Ostatni program o godzinie 9.

Koresp. redakcyi. Z. w R. Prosimy zwrócić się do „Ogniska naucz." Kraków, Rynek 28.

Na Macierz szkolną złożyli pp. Jan Karas we Lwowie 12 K; Kasa oszczędności m. Krakowa 100 kor. tytułem jednorazowego datku; „Bratnia Pomoc" w Jaśle 20 K; Rzemieślniczo-rolnicza Spółka pożyczkowa w Leżajsku 98 kor. 38 h. tytułem subwencyi; polska młodzież szkół średnich w Krakowie 81 kor., jako część funduszu przeznaczonego na M. S.; ks. prof. Szydelski we Lwowie 5 kor.; Anna Mokra w Drohobyczu 8 kor.; Artur Schnell w St. Brodach 10 kor.; Aurelia Dąbrowska we Lwowie 4 kor.; Administracya „Czasu" 29 kor.; Włodz. Aleksandrowicz w Krakowie 5 kor. Składki członków wspierających uiścili pp. Aleksander Godek, inspektor w Krakowie 5 kor.; Kazimiera Królikowska we Lwowie 25 K; prof. Królikowski we Lwowie 25 kor.; Marya Münnichowa we Lwowie 25 kor.; Komarnicki Karol w Kijowie 253 kor. 15 h.

Składki. Dla Tow. Szkoły ludowej złożył R. K. z Zakopanego 4 K.

Na przytulisko weteranów z r. 1863 złożyła dziatwa szkoły polskiej T. S. L. w M. Ostrawie 17 kor. 23 h.

Na obiady dla biednych studentów złożył Z. Wach 3 kor.

Dla S. Koźminowej złożyła W. Ł. 2 kor.

Mianowania i przeniesienia. Min. ośw. nadał tytuł dyrektorów Wal. Kraszewskiemu w N. Sączu i Marc. Ciskowi w Brzesku. Rada szkolna krajowa zamianowała w szkołach ludowych: Stanisławę Morawiecką i Cezarynę Pilecką nauczycielkami 5-klasowej szkoły żeńskiej w Wojniczu, Aleksandrę Bursztynową naucz. 5-kl. szk. w Ropczycach; Maryę Bernakiewiczównę naucz. 4-klas. szkoły w Okocimiu; Maryę Likównę i Janinę Paszczównę naucz. 4-kl. szkoły w Roczynach; nauczycielami kierującymi szkół 2-kl.: Juliana Martynowskiego w Laszkach Murowanych: Piotra Wołoszyna w Tustanowicach; Jana Wojtowicza w Radenicach; Jana Kosman w Hecznarowicach; Piotra Duczymińskiego w Tiapczem; nauczycielami i nauczycielkami szkół 1-kl.: Kazimierza Jaworskiego w Jaśniszczach: Franciszka Łaskawskiego w Półrzeczkach; Helenę Węglińską w Jaroszycach; Maryę Dudzińską w Hucie Lubyckiej; Michała Sopockiego w Mokrzanach.

Rada szkolna krajowa przeniosła: Karola Ponurkiewicza z Brześcian do Radłowiec; Kamilę Rudakiewiczową z Dźwiniacza do Wołczyńca; Stanisławę Traczewską z Bukowa do Chorowic.

Z kalendarza. W sobotę 8 marca: Jana Bożego i Beaty p.; w niedzielę 9 marca: Franciszki wd.; w poniedziałek 10 marca: 40 Męczen. i Makarego.

Wschód słońca dnia 8 marca o godzinie 6 minut 11; zachód o godzinie 6 min. 52; długość dnia godzin 11 m. 21.

Z krakowskiego obserwatoryum. — Dnia 7 marca: termometr doszedł od + 1·3 do + 14·2 Cels.; barometr opadał.

Dnia 8 marca o godzinie 7 rano stan barometru 742·6 mm., termometru + 6·8 Cels.; — wiatr północno-zachodni.

Zakopane. (Tel. Związku turystycznego.)

Ciepłota najwyższa — 4·0, najniższa — 10·7 Cels. — Ciśnienie powietrza 692. Kierunek wiatru zachodni.

Prognoza: zachmurzenie trwa, chwilami opady.

Repertoar teatru miejskiego im. Słowackiego w Krakowie.

W sobotę: „Taniec czynowników".

W niedzielę po poł.: „Lecą liście z drzewa..."; wieczór: „Taniec czynowników".

W poniedziałek: Przedstawienie operowe.

We wtorek: „Taniec czynowników".

We środę: „Taniec czynowników".

We czwartek: „Judasz z Kariothu".

W piątek: „Taniec czynowników".

W sobotę: „Lawina".

W niedzielę po poł.: „Dobrze skrojony frak"; wieczór: „Lawina".

Szkoła nauk społeczno-politycznych.

W sobotę od godz. 6—7 prof. T. Grabowski: Historya myśli politycznej; od godz. 7—8 dr Sokolnicki: Dzieje Europy współczesnej.

W poniedziałek godz. 6—7 dr Sokolnicki: Dyplomacya.

Powszechne wykłady uniwersyteckie
w auli I szkoły realnej przy ulicy Studenckiej o godz. 6 wieczór. Wstęp 10 hal.

W poniedziałek dyr. Muz. Nar. prof. dr Feliks Kopera: „Sztuka w Polsce w jej najwybitniejszych objawach". (Romanizm, gotyk, renesans, barok, rokoko). 7 wykładów z obrazami świetlnymi.

We wtorek V wykład prof. F. Kopery.

Z uniwersytetu ludowego.

W sobotę o godz. 7 dr Wacław Radecki: Wstęp do psychologii.

W niedzielę o godz. 3 (dla dzieci) Bronisława Bobrowska: Przygody chłopczyka przedhistorycznego; o godz. 7 Paryż. Wieczorek literacki. Referat wypowie p. Adam Kropatsch.

W poniedziałek o godz. 7 dr Wacław Radecki: Wstęp do psychologii.

Wykłady odbywają się w sali przy ul. Zwierzynieckiej l. 14.

Teatr świetlny „Uciecha" Starowiślna 16.

Od soboty 8 do piątku włącznie 14 b. m.: Wesołe komedye: Wieczór weselny lekarza (Nordisk) i Homar na sposób francuski (występ Zuzanny Grandais). Zamek Blois nad Loarą. Grzech (dramat). Humoreski: Zigotto jako toreador i Maks Lindner leczy się czerwonem winem. Nadto najnowszy Przegląd Tygodniowy, obrazy: Węże jadowite. Szybkostrzelne górskie działa. W kuźni życia. (dramacik).

W niedzielę od godz. $2^1/_2$ do 11. Obecnie w dni powszednie początek pół do piątej. Ostatni program o godz. 9. 1758

B. Gabryelska, Krzysztofory **Kraków.** Wynajmuje i sprzedaje pierwszorzędnych fabryk fortepiany, pianina, harmonie i pianole za gotówkę lub na spłaty nawet dwudziestomiesięczne. Instrumenty używane od cen najniższych. Wystawa obrazów. Wstęp wolny.

Grzeszy każdy, kto przy wyborze środka przeczyszczającego nie jest nadzwyczaj ostrożnym. Powszechnie ceniona woda gorzka Franciszka Józefa działa, brana nawet w małych dawkach, pewnie i bezboleśnie. Naturalna woda gorzka Franciszka Józefa nie wywołuje w przeciwieństwie do przeważnej ilości szumnie zachwalanych i zewnętrznie przyjemnych, a przytem nadmiernie przepłacanych fabrykatów przeczyszczających, ani podrażnienia błony śluzowej jelit, ani nudności, ani wymiotów, ani też kolek. Chętnie zapisywana przez starych mistrzów wiedeńskiej szkoły lekarskiej, jak Bamberger, Braun, Breisky, Krafft-Ebing, Meynert i wielu innych. W aptekach, drogueryach, w składach wód mineralnych winno się wyraźnie żądać prawdziwej wody gorzkiej Franciszka Józefa. Odrzucać tak zwane „środki zastępcze"! Dyrekcya wysyłkowa wód ze źródeł leczniczych Franciszka Józefa w Budapeszcie. 729

Dział ekonomiczny.

* **Wykłady dla rękodzielników.** We środę 5 b. m. w wielkiej sali Muzeum techniczno przemysłowego odbył się wykład inż. Webera o motorach w drobnym przemyśle. Prelegent podał sposób obliczenia kosztów ruchu motorów, przedstawiając przytem wytyczne, któremi kierować się należy szczególnie w przemyśle drobnym przy wyborze najodpowiedniejszego typu motorów. Z dat podanych wynikało, iż najekonomiczniejszym motorem dla mniejszych i średnich pracowni rękodzielniczych, gdzie nawet zapotrzebowanie siły wynosi do 30 koni parowych, okazuje się motor elektryczny. Wykład odbył się przy licznem wypełnieniu sali.

Następny wykład wygłosi p. Żeleński „O mozaice szklanej i marmurowej" (powstanie, rozwój i sposób wykonania) z demonstracyami. Wykład ten odbędzie się 12 marca o godzinie 7 w sali Muzeum techniczno-przemysłowego (ul. Franciszkańska 4).

* **Okręgowy zjazd przemysłowy.** Piszą nam z Rzeszowa: Okręgowy zjazd Towarzystw i komitetów Pomocy przemysłowej. W niedzielę 2 bm. obradował tu okręgowy zjazd Ligi pomocy przemysłowej z środkowej części kraju. W zjeździe wzięło udział pięćdziesięciu kilku delegatów organizacyi Ligi pomocy przemysłowej, jako delegat namiestnictwa starosta Żurowski, imieniem gminy m. Rzeszowa poseł dr Krogulski, imieniem wydziału powiatowego inż. Sumper, dyrektor filii Banku austro-węgierskiego Szczurkowski i reprezentanci miejscowych społecznych i narodowych organizacyi. Po przedstawieniu referatów dr Witolda Lewickiego ze Lwowa na temat finansowych podstaw działalności pomocy przemysłowej, radcy Orskiego i Hankiewicza, tudzież dyrektora Olszewskiego w sprawie zmian wzorowych statutów Towarzystw związkowych i statutu Ligi Pomocy przemysłowej, tudzież w sprawie kierunku działalności Związku pomocy przemysłowej.

Zjazd podzielił się na sekcye, które obradowały przez cały dzień. Uchwalono cały szereg rezolucyj, domagających się między innemi: urządzenia w najbliższym czasie we Lwowie kursu instrukcyjnego dla działaczy i działaczek w organizacyi pomocy przemysłowej; wyjednania u odpowiednich czynników szkolnych, ażeby w czytankach i podręcznikach szkolnych w ogólności wprowadzono w szerszej mierze tematy dotyczące rodzimej pracy i twórczości i rodzimego handlu; wydania w najbliższym czasie barwnych poglądowych obrazów, uzmysławiających w sposób obrazowy wartość i znaczenie pracy nad uprzemysłowieniem kraju. — Uchwalono wnieść do Wydziału krajowego protest przeciw skreśleniu dotacyi krajowej dla Ligi.

* **„Poradnik ogrodniczy"**, organ tarnowskiego Towarzystwa ogrodniczego, zamieszcza w numerze za miesiąc marzec następujące bardzo aktualne rozprawki: „Hodowla winorośli w budynkach" St. B., „O obsadzaniu murów drzewami owocowemi" Morozowicza, „Uprawa kapusty późnej" Maciaszka, „Groch" Domińskiego, „Grzebieniaka i jej hodowla" Jabłońskiego, „Abies Nordmanniana" Kurowskiego itd.

* **Tow. „Trzebinia".** Ministerstwo spraw wewnętrznych zatwierdziło zmianę statutów, uchwaloną w dniu 28 stycznia 1913 na generalnem zgromadzeniu „Towarzystwa akcyjnego dla przemysłu oleju mineralnego Trzebinia".

Sprawozdanie syndykatu rolniczego z targu zbożowego w Krakowie na Kleparzu dnia 7 marca.

Tendencya: niezmieniona, zaofiarowanie: dostateczne, chęć kupna słaba, obroty: małe.

Sprzedawano: Pszenicę czerwoną i żółtą (75/78) kg. od K 9·90 do 10·45; węgierską nową (76/79) od —·— do —·—; żyto dworskie (68/72 kg.) od 9·10 do 9·60; żyto węgierskie —·— do —·—; jęczmień 8·05 do 8·95; jęczmień browarny od 0·— do 0·—; jęczmień na krupy od 0·— do 0·—; owies 9·30 do 9·70; owies na paszę dworski od 0·— do —·—; owies targowy 0·— do —·—; kukurudzę ros. starą cinquantin 9·— do 10·—; kukurudzę rosyjską starą 10·40 do 10·75; groch Victoria od —·— do —·—; groch zwykły od 0·— do 0·—; groch pastewny od 0·— do —·—; rzepak zimowy —·— do —·—; otręby pszenne od 0·— do 0·—; otręby żytnie od 0·— do 0·—; omiecinę od 0·— do 0·—; siano łąkowe od 0·— do 0·—; ziemniaki stołowe nowe 0·— do 0·—; ziemniaki gorzelniane od 0·— do 0·—; rzepak od —·— do —·—.

Wszystko za 50 klg. loco Kraków bez opłaty spożywczej.

Z miejskiej centralnej targowicy na bydło w Krakowie. Kraków, 7 marca.

Na dzisiejszy targ spędzono bydła rogatego 589, cieląt 363, owiec i kóz 1, nierogacizny 328; razem 1278 zwierząt. — Płacono za jeden cetnar metryczny żywej wagi: buhaje z paszy od 62·— do 104·—, buhaje chude 80 do 94; woły od 95·— do 108·—; krowy 53·— do 92; jałownik 63·— do 93·—; cielęta —·— do —·—; nierogaciznę tuczną 0—·— do 0—·—; bitej wagi: nierogaciznę 150 — do 168·—; węgierską po 0—. Z zakupionych na oko płacono za sztukę: buhaje od 108·— do 845·—; woły z paszy od 400·— do 420·—; krowy od 100.— do 800·—; jałówki od 100·— do 250·—; cielęta od 29.— do 64·—; owce i kozy od —·— do —·—.

Ze spędzonych na targ zwierząt sprzedano: na miejscową konsumcyę 1000 sztuk, na konsumcyę innych gmin kraju 234; cieląt i świń —0; na eksport za granicę kraju bydła rogatego 42, na eksport za granicę kraju nierogacizny —.

Ceny powyższe obliczono bez opłaty akcyzowej.

Kronika lwowska.

Lwów, 8 marca.

Rada naczelna polskiego Stronnictwa demokratycznego, która miała się zebrać jutro we Lwowie, odbędzie zjazd w przyszłą niedzielę, to jest 16 marca.

Kurs uzupełniający dla nauczycieli szkół średnich we Lwowie. Zarząd główny Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych w porozumieniu z kierownictwem kursu, podaje do wiadomości uczestników tego kursu, że uczestnicy mogą odbywać w czasie pobytu we Lwowie, pod przewodnictwem uproszonych do tego osób, kilka wycieczek naukowych. Przy sposobności uprasza się, aby w przeddzień otwarcia kursu, t. j. we wtorek 11 marca, o godz. 8 wiecz. uczestnicy kursu zebrali się w sali restauracyi „Zakopane", ul. Akademicka, na piętrze, celem wzajemnego zaznajomienia się. W sobotę dnia 15 b. m., o godz. 8 wieczór, odbędzie się w tej sali wieczornica koleżeńska wszystkich uczestników kursu.

Aresztowanie sekretarza namiestnictwa. Jak już donieśliśmy, aresztowano we Lwowie sekretarza namiestnictwa Jana Łopuszyńskiego (nie Łopuszańskiego, jak mylnie wydrukowano). Łopuszyński przydzielony był do biura radcy namiestnictwa Loebla, kierownika departamentu dla izraelickich urzędów metrykalnych. W biurze tem przeważnie żydzi prowincyonalni mają moc interesów. Najczęściej chodzi tu o zmianę nazwiska, o przeniesienie z „tabuli" matki do „tabuli" ojca, o zmianę imienia, a bardzo często o posadę kierownika urzędu metrykalnego w miastach prowincyonalnych. Na załatwianiu tego rodzaju spraw chciał Łopuszyński zarabiać, a używał do tego swego powiernika Rottenberga, zastępcy browaru cieszyńskiego. Ten Rottenberg pisywał do osób, które wniosły do namiestnictwa w swojej sprawie prośbę, z wezwaniem o przysłanie pieniędzy, a sprawa będzie pomyślnie załatwiona.

Kubaniarstwo to wyszło teraz na jaw. Prócz Łopuszyńskiego uwięziony został jego pośrednik Maryan Rottenberg.

Repertoar teatru lwowskiego.

W niedzielę po poł.: „Lecą liście z drzewa"; wieczór: „Życie paryskie".

W poniedziałek: „Kobieta bez twarzy".

We wtorek: „Madame Butterfly".

Wiadomości artystyczne, naukowe i literackie.

— **Aleksander Kraushar:** Typy i oryginały warszawskie z odleglejszej i mniej odległej przeszłości. I. Z czasów Królestwa kongresowego 1816—1831. Warszawa. Nakładem Tow. miłośników historyi.

Założone przed kilku laty wzorem Krakowa Towarzystwo miłośników historyi prowadzi bardzo skuteczną działalność około gromadzenia materyałów do historyi Warszawy i Królestwa. Jeden z najczynniejszych i najzasłużeńszych Towarzystwa tego członków, mecenas Aleksander Kraushar, wzbogacił cykl wydawnictw Towarzystwa bardzo ciekawym przyczynkiem z przeszłości pod wyżej wymienionym tytułem. Historya tego wydawnictwa jest następująca. Edward hr. Krasiński złożył niedawno do biblioteki ordynacyi Krasińskich w Warszawie ciekawy cykl 34 portretów mało znanego artysty rysownika Jakóba Sokołowskiego, który przez długie lata był gościem Józefa hr. Krasińskiego i w upominku dla gospodarza pozostawił mu cykl portretów, odtwarzających współczesne znane osobistości. Znalazły się tu przepyszne podobizny Józefa hr. Krasińskiego, Jakóba Sokołowskiego (autoportret artysty), gen. Franciszka Morawskiego, Kajetana Koźmiana, Ludwika Olińskiego, Wincentego hr. Krasińskiego, Jaxy Marcinkowskiego, Dra Szczuckiego i w. i.

Portrety te opatrzył Kraushar zwięzłemi objaśnieniami, w których scharakteryzował rolę i stanowisko wszystkich tych portretowanych osobistości, podając bardzo cenne materyały i informacye o tych dziś już w pewnej części zgoła zapomnianych typach. W ten sposób wydawca i autor ma zasługę podwójną, raz że utrwalił pamięć typów z ciekawej epoki, i że spopularyzował nazwisko mało znanego artysty-rysownika z epoki pierwszego brzasku malarstwa polskiego. Sokołowski zmarł w r. 1837.

— **„Museion"**, wychodzący w Krakowie, w zeszycie podwójnym za styczeń i luty zawiera: „Rok 1863 w literaturze piękna" przez Adama Grzymałę Siedleckiego; „Judasz z Kariothu", sceny z aktu I przez K. H. Rostworowskiego; „Na dworze Cheopsa", baśń staroegipska, przełożona z hieroglifów przez Tadeusza Smolińskiego; poezye Władysława Kościelskiego, Jana Starzewskiego, Jana Millera; „Symbolika mowy w świetle bergsonizmu" przez Edwarda Leszczyńskiego; Z „Elegii" Pawła Verlaine'a w przekładzie Boya; Z seryi II „Z chłopskiej niwy"; „Walkowe kochanie" przez Edmunda Zechentera; „Klasyk symbolizmu francuskiego (glossy do studyum o Janie Moreasie) przez Adolfa Baslera; Kronika; Teatr przez St.

„Teatru" zeszyt trzeci przynosi następującą zawartość: Juliasza Tennera: „Nowe odkrycia w dziedzinie głosu ludzkiego". „Realizm i umówienie na scenie", szkic porównawczo-analityczny obu kierunków w sztuce scenicznej. Tadeusza Konczyńskiego: „Pani Bella", fragment komedyi. Adama Zagórskiego: „Irena Trapszo", sylwetka. L. Stępowskiego: „Z pamiętnika". Sprawozdania z teatrów: warszawskiego, krakowskiego, lwowskiego, poznańskiego, oraz scen niemieckich. Recenzya nowego dzieła Bienenstocka p. t.: Ibsens Kunstanschauungen" dopełnia całości, którą zdobią ilustracye.

— **Ruch filozoficzny.** Zeszyt lutowy podaje na miejscu naczelnem sprawozdanie z II Zjazdu neurologów, psychiatrów i psychologów polskich, który odbył się w grudniu w Krakowie. Sprawozdanie to, pióra prof. dra Bronisława Bandrowskiego, podaje streszczenie wszystkich referatów treści psychologicznej, na zjeździe wygłoszonych. W dziale recenzyi omawiają pp. Biegeleisen, Semil, Peretiatkowicz, Stamm, Kotarbiński i Halpern szereg publikacyj polskich, niemieckich i francuskich, m. i. książkę Fouillego o współczesnych kierunkach w teoryi poznania, tom pierwszy Encyklopedyi filozofii oraz Archiwum Heglowskie. Następuje Przegląd czasopism angielskich, francuskich, niemieckich, bardzo obfity dział bibliograficzny i szereg najrozmaitszych wiadomości bieżących. (Zeszyt ma na składzie Gubrynowicz i Syn; cena 1 K).

— **Muzeum**, czasopismo Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych, zeszyt lutowy, zawiera następujące artykuły:

1) Dr Mikulski Antoni: W setną rocznicę zgonu Czackiego. 2) Parnes Edmund: O egzaminowaniu i klasyfikowaniu. 3) Dr Hordyński Ludwik; O nauczaniu matematyki w szkołach realnych. 4) Czuruk Bolesław: Szkoła średnia we Francyi. Następują oceny i sprawozdania, wiadomości bibliograficzne, wiadomości bieżące i sprawy Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych.

— **„Przewodnik Oświatowy".** Towarzystwo szkoły ludowej po kilku latach swego istnienia powzięło myśl szczęśliwą wydawania czasopisma, któreby służyło szerzeniu oświaty i zarazem było organem zawodowym, instytucyi. Tak powstał Miesięcznik T. S. L. „Miesięcznik" rychło się przemienił w „Przewodnik Oświatowy, który sobie zyskał zasłużenie imię poważnego czasopisma. Były w nim kulturalne monografie powiatów i okolic, statystyka szkolnictwa i oświaty polskiej, były wiadomości o postępie oświatowym poza granicami Polski wśród innych narodów, były oceny i kwalifikacye dzieł i książek tak dla wsi jak miasta, dla starszych jak młodszych. Część drugą stanowiły komunikaty Towarzystwa T. S. L. Przed laty dwoma, gdy deficyt pisma wydał się za wysoki, zmieniono formę poważnego objemnego miesięcznika na cienki dwutygodnik głównie informacyjny działalności towarzystwa. Rok próby okazał, że pomysł był chybiony. Na rok 1912 uchwalono wrócić do poprzedniego typu, ale znowu się ukazał „poziomem swym za wysoki" „Przewodnik" i na rok 1913 głosowaniem znowu uchwalono zmianę. Zeszyt styczniowy 1913 przynosi już tylko komunikaty zarządu i protokół walnego Zgromadzenia T. S. L. Więc będą teraz suche protokoły i komunikaty! Żałujemy, że dla pisma tak cennego brak stałej linii wytycznej i stałego celu. Żal nam dawnego „Przewodnika Oświatowego". Co żywotne, dąży do rozwijania się, nie do zamierania. Reforma ma pokrzepiać, a nie osłabiać.

m.

— **„Świat Słowiański"** w zeszycie na marzec zawiera treść następującą: „Skąd się wzięła „Ślązakowszczyzna" na Śląsku?" przez ks. Emanuela Grima; „Dramat polski na scenie zagrzebskiej" przez Dra Tad. St. Grabowskiego; „Rosyanin o Mickiewiczu (prof. A. Pogodin: „Adam Mickiewicz życie jego i twórczość)" przez Dra Edwarda Woronieckiego: „Włochy a stosunki słowiańskie na południu" przez W. Rzeszkiewicza; „Z nowszych dziejów Albanii; Dwaj pierwsi goście Tow. słowiańskiego; „Problem Polski obok Prus" przez Dra F. Konecznego. W rubrykach stałych obfity przegląd prasy słowiańskiej oraz kronika.

— **Straży polskiej** Nr. 2 za luty b. r. zawiera następujące artykuły: Wywłaszczenie. — Oda o Poznaniu. — Wywłaszczają, a my co na to? — Potępienie. — Wielkopolska wobec wywłaszczenia. — Z notatek: I. „Za wolność Serbii", przez K. Bartoszewicza. — „Nasze czarne dyamenty" przez W. Mossoczową. — „Do młodzieży polskiej w 50 rocznicę powstania 1863 r." — „Wytwórczość narodowa jako czynnik siły politycznej". — Wieści od rodaków: Z Poznania. Z Warszawy. Z Kijowa. — Jubileusz Kraszewskiego. — Ze Straży polskiej. — Z chwili bieżącej. — „Z historyi rozwoju przemysłu polskiego": Sprawozdanie z wycieczek Akad. Koła „Straży polskiej". — Dział ekonomiczny. — Odezwa. Jako naczelny redaktor podpisuje „Straż polską" prof. uniw. Dr. Maurycy Straszewski, prezes „Straży". — Redaktorką jest p. M. Mossoczowa. Pierwszy numer, wydany pod nową redakcyą, zastosowany jest ściśle do programu „Straży polskiej" i wykazuje żywą zabiegliwość redakcyi i dobór odpowiedniego materyału.

Tylko dla palaczy papierosów, którzy pragnąc zaszanować swoje zdrowie chętnie 1-2 halerzy dziennie więcej wydają. Clubspecialité. Poleca się Clubspecialité tutki - Clubspecialité bibułki w księgarniach. Według zlecenia lekarzy tutki nie są zadrukowane jednakże zawiera każda tutka i każda bibułka wewnątrz nieszkodliwą markę ochronną z podpisem fabrykanta „Modiano". po 120 i 10 bibułek. MARKA OCHRONNA

— Język polski (przedtem „Poradnik Językowy"), zeszyt za marzec przynosi następujące artykuły: Jan Rozwadowski: „O zjawiskach i rozwoju języka" (c. d.). Kazimierz Nitsch: „O wa... ...szczonka gwar ludowych i ..." (c. d.). Z dziejów polskich wyrazów i zwrotów. Jan Łoś: „Dawne głosy o języku polskim". „Drobiazgi" przez Jana Łosia. Rozstrząsania. Poradnik językowy. Przedpłata roczna w Krakowie wynosi 5 kor. 50 h., z przesyłką 6 kor.

— Macierz Polska wydała jako nr 73 swej Biblioteki książeczkę dyrektora Bronisława Duchowicza pt. „Napoje alkoholowe", ich wpływ na duszę i ciało człowieka. Autor omówił własności alkoholu, jako trucizny, dał zwięzły zarys historyi alkoholizmu, przedstawił działanie napojów alkoholowych na ciało ludzkie (na serce, żołądek, wątrobę, mózg), nie zaniedbał naświetlić wpływu alkoholu na moralność i dobrobyt, wszechstronnie roztrząsnął sprawę t. zw. umiarkowanego picia, wreszcie wskazał sposoby walki z alkoholizmem. Tekst objaśniają ryciny. Dziełko liczy 100 stron, cena 50 halerzy.

— Nowe książki:

Kazimierz Przerwa Tetmajer: Koniec epopei. Tom I. Warszawa. Nakład i druk Tow. akc. S. Orgelbranda Synów.

Ludwik Romocki: Żołnierz W. ks. Konstantego. Historya z dawnych lat. Druga serya. Warszawa. Nakład Towarzystwa akc. S. Orgelbranda Synów.

Eugenia Żmijewska: Jutro. Powieść współczesna. Warszawa. Nakład Gebethnera i Wolffa.

Anatol Krzyżanowski: Za cudze winy. Powieść współczesna. Kijów. Nakładem Leona Idzikowskiego.

Zbigniew Znicz: W noc przedślubną. Powieść. Kijów. Nakładem Leona Idzikowskiego.

Sławomir: Prometeusze. Powieść psychologiczno-współczesna. Kijów. Nakładem Leona Idzikowskiego.

Położenie międzynarodowe.

(Telegramy „Nowej Reformy" z 8 marca.)

Rozbrojenie austro-rosyjskie.

Berlin. Petersburski korespondent „Lokalanzeigera" donosi:

Nie należy się niepokoić faktem, że ukaz zarządzający rozpuszczenie rezerwistów, którego pojawienia się oczekiwano w dniu wczorajszym nie pojawił się. Nie należy też mieć wątpliwości co do tego, czy rzeczywiście nastąpiło złagodzenie stosunków rosyjsko-austryackich. Mogę zapewnić — donosi korespondent — w sposób bardziej stanowczy, że co do rozbrojenia przyszło między rządami do silnego i trwałego porozumienia dyplomatycznego, które reguluje wszystkie odnoszące się do wojsk granicznych kwestye także na przyszłość. Chodzi jeszcze tylko o sposób i termin ogłoszenia tej umowy, które z różnych przyczyn nie mogło jeszcze nastąpić.

Londyn. „Daily Mail" donosi z Odessy, że najpóźniej w poniedziałek oczekiwać należy rozpoczęcia urlopowania rezerwistów.

Pokój.

Konstantynopol. Tutejszy ambasador rosyjski Giers wyraził przekonanie, iż mimo różnych trudności między Turcyą a państwami bałkańskiemi niebawem przyjdzie do skutku.

Spór bułgarsko-rumuński.

Budapeszt. Poseł rumuński w Sofii, ks. Ghika, wyjechał do Petersburga, aby poinformować ambasadorów wielkich mocarstw o sporze bułgarsko-rumuńskim, który ma być rozstrzygniętym na konferencyi ambasadorów w Petersburgu.

Uroczysty wjazd do Janiny.

Ateny. Z Janiny donoszą telegraficznie o uroczystym wjeździe następcy tronu na czele wojska greckiego do miasta, wśród owacyj ludności. Oprócz żołnierzy tureckich wziętych do niewoli, dostało się także do niewoli 8000 chorych i rannych żołnierzy tureckich.

W drodze do Skutari.

Wiedeń. „Südslav. Korresp." donosi z Cetynii, że serbskie wojska w sile 40.000 ludzi znajdują się w drodze do Skutari przybędą tam w połowie miesiąca.

Z giełdy.

Wiedeń. Na giełdzie panuje z powodu niepewnej sytuacyi międzynarodowej usposobienie słabe.

Telefoniczne i telegraficzne wiadomości „Nowej Reformy"

z 8. marca.

Uchwalenie reformy wyborczej na Węgrzech.

Budapeszt. (Węg. Biuro Koresp.) Sejm uchwalił w trzeciem czytaniu projekt reformy wyborczej.

Niebezpieczeństwo wylewu Popradu.

Stary Sącz. Między Muszyną a Kerczem Żegiestowem a Wierchomlą powstały na Popradzie ogromne zatory, zagrażające wylewem całej dolinie Popradu, oraz okolicznym mostom kolejowym. Dzisiaj w nocy wyjechał z Krakowa batalion pionierów z dynamitem, celem usunięcia lodowych gór na Popradzie.

Pośrednictwo dla Bobrzyńskiego.

Wiedeń. „N. Fr. Presse" donosi, iż uznanie za czynność pośrednictwa dla Bobrzyńskiego zostanie ogłoszonem po jego audyencyi u cesarza w półurzędowym albo oficyalnym komunikacie, który ma wzmocnić jego pozycyę wobec stronnictw w Sejmie galicyjskim.

Roboty kolejowe.

Wiedeń. Wkrótce rozpoczną się roboty około położenia drugiego toru na linii Koszyce-Bogumin. W pierwszym rzędzie położony będzie tor na linii Orłów-Cieszyn. W Cieszynie utworzoną będzie później nowa dyrekcya ruchu.

Angielska para królewska w Wiedniu.

Wiedeń. Dzienniki donoszą, że angielska para królewska przybędzie w maju do Wiednia.

Z komisyi podatkowej.

Wiedeń. W komisyi podatkowej przed wyczerpaniem dyskusyi zabrał głos minister skarbu, Zaleski, który odpowiedział na szereg uwag i wnioski, poczynione w ciągu dyskusyi. Minister ponownie zapowiedział wniesienie ustawy w sprawie uregulowania podatku domowo-czynszowego. Co się tyczy wniosku pos Budzynowskiego, zawiera on z pewnością ciekawe i nadające się do dyskusyi momenta, albowiem proponuje nowy system opustów podatkowych gruntowych z rodzajem progresyi, minister prosi jednak, aby wniosku tego nie uchwalano w związku z obecnemi ustawami; uważa raczej za odpowiednie, aby je załatwiono z okazyi uregulowania całego systemu podatku gruntowego.

Następnie omawiał minister wnioski, proponujące zmiany do propozycyi referenta w sprawie klucza dotacyjnego na rzecz krajów. Minister powołał się na swe oświadczenie, złożone w dyskusyi ogólnej, że rząd uważa klucz, proponowany przez referenta co do rozdziału dochodów z podatku wódczanego i podwyższenia podatku osobisto-dochodowego, jako kompromis, w którym wszystkie momenty zostały odpowiednio uwzględnione. Z tego powodu sądzi, iż komisya powinna przyjąć wnioski referenta bez zmiany.

W polemice z posłem Raszinem, który postawił wniosek o rozszerzenie terminu ważności ustawy aż po rok 1917, przypomina minister, że już oświadczył w dyskusyi ogólnej, że mające obecnie nastąpić uregulowanie uważa jako prowizoryczne i może się na to powołać, iż jego wywody, że w krótkim czasie będzie rozważaną kwestya systematycznego rozgraniczenia źródeł dochodów podatkowych między państwa i kraje, znalazły z wielu stron uznanie. W końcu wskazuje minister na to, iż rok 1917 jest właściwie terminem dla nowego uregulowania, ponieważ w tym roku nastąpi rewizya całej ustawy o podatku wódczanym.

Nie jest wykluczonem, iż w duchu uchwały komisyi finansowej, w której wezwano rząd, aby zastanowił się nad myślą monopolu, także w tej kwestyi zapadnie w roku 1917 decyzya, przez co zostałaby daną całkowicie nowa podstawa ustawodawcza, a tem samem i przekazania na rzecz krajów. Komisya stanęła na słusznem stanowisku przy układaniu klucza dotacyjnego, iż należy uwzględnić zarówno dochody z podatku wódczanego, jak i z podatku osobisto-dochodowego i że rozdział obu tych gatunków podatków powien się wzajemnie uzupełniać. Dlatego też także jest najodpowiedniejszym rok 1917 jako termin ważności ustawy o przekazaniach i ponownie prosi o odrzucenie wniosku posła Raszina, a przyjęcie wniosków referenta, przyczem zaznacza, iż posłowie powinni w równym stopniu uwzględniać interesy krajów, jak i państwa. Co się zaś tyczy interesów krajów, to przy rozdziale dochodów z podatku wódczanego każdy przyzna, iż minister poszedł jak najdalej. W końcu zapewnił, że zarząd finansowy zastanawia się nad gruntowną reformą finansową.

Miliard na armię.

Berlin. „Taegliche Rundschau" przynosi kilka szczegółów z poufnych konferencyi kanclerza z przywódcami stronnictw o nowem przedłożeniu wojskowem. Potwierdza się, że jednorazowy wydatek wyniesie miliard marek, a stały roczny wydatek 200 milionów i że głównym motywem tych zbrojeń są zmienione stosunki na wschodzie.

Przewódcy stronnictw odnieśli wrażenie z tych konferencyj, że mimo chwilowego polepszenia się sytuacyi, zapatrywanie się kół miarodajnych na sytuacyę międzynarodową jest bardzo sceptyczne.

Kompromis z socyalistami w Belgii.

Bruksela. Między rządem a socyalnymi demokratami przyszedł do skutku kompromis. Socyaliści odstępują od strajku generalnego, w zamian za to zaś rząd godzi się na rewizyę prawa wyborczego na podstawie powszechnego prawa głosowania.

Pożyczka serbska.

Genewa. Jak słychać, jeden z banków szwajcarskich pertraktuje z Serbią o zawarcie pożyczki serbskiej. Na razie bank ten ma wypłacić Serbii 30 milionów franków zaliczki w zamian za pewnee koncesye kolejowe.

Po zamknięciu kroniki.

Kraków, 8 marca.

Warszawa. (Uroczystości jubileuszowe. — Szkoła rzemieślnicza. — Pamiątkowe gmachy).

Obchód jubileuszu Romanowów miał w Warszawie czysto urzędowy charakter. Ludność polska Warszawy, nie mając powodu żywienia wdzięczności dla korony i dynastyi za wiekowy ucisk i zaprzeczanie praw narodowych, wstrzymała się zupełnie od udziału. Kościoły świeciły podczas nabożeństw przymusowych pustkami, na ulicach ruch był mniejszy niż kiedykolwiek.

Ostatnim punktem urzędowego programu było galowe przedstawienie w Teatrze Wielkim, na które przybył generał-gubernator Skałłon ze żoną i dygnitarze rosyjscy.

Balustrady lóż i galeryi na wszystkich piętrach były rzęsiście illuminowane. Przed rozpoczęciem widowiska, chór i orkiestra opery wykonały trzykrotnie hymn. Na program przedstawienia złożyły się: „divertissement" baletowe, „Apoteoza" i suita symfoniczna Rimskiego-Korsakowa „Szecherazada", uplastyczniona tańcami pomysłu baletmistrza Fokina.

Przed końcem widowiska w Teatrze Wielkim, przy bramie ratusza stanęli w szyku przedstawiciele oddziałów warsz. straży ogniowej z płonącemi pochodniami i orkiestrą, która podczas przejazdu generał-gubernatora warszawskiego trzykrotnie wykonała hymn, poczem rozległy się okrzyki „hurra".

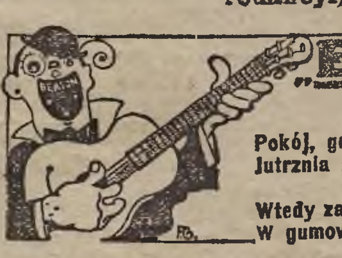
Wieczorem miasto było illuminowane. Wyróżniały się pomysłowością dekoracyi, jak pisze „Warsz. Dniewnik", ratusz, Teatr Wielki, most Aleksandrowski, dworce kolei żelaznych, wszystkie gmachy miejskie i rządowe i inne.

Jak donosi „Warsz. Dniewnik", celem upamiętnienia 300-lecia panowania domu Romanowów, magistrat Warszawy postanowił ufundować szkołę rzemieślniczo-przemysłową i wznieść dwa gmachy dla dwóch szkół miejskich początkowych. Na cele powyższe wyasygnowano 850.000 rubli.

Zamordowanie prezydenta miasta. Pet. ag. tel. donosi z Petersburga: Prezydent miasta, bar. Nolken i jego brat zostali ubiegłej nocy, gdy wracali do domu, zamordowani. Sądzą, że chodzi tu o akt osobistej zemsty.

NADESŁANE.

(Artykuły w tym dziale nie pochodzą od redakcyi).

„Bersona"

Pieśni.

Pokój, gdy zawita na Bałkanie.
Jutrznia lepszych czasów, szczęścia wschód.
Wtedy zaopatrzą i Słowianie
W gumowe obcasy „BERSONA" swój but.

Kombella

krem na skórę, nie tłuszczący! Słynny w świecie i przez lekarzy zalecany do pielęgnowania skóry i piękności, skóry czerwonej, szorstkiej, popękanej. Niedościgniony przeciw nieczystości cery, trądzikom i t. d.

Tubka 30, 80 i 1·50 K. Mydło Kombella 70 h. Kombella shampoon z jajem 25 h.

Do nabycia w Krakowie u Reima i Ski, St. Tomaszewskiego, Sporna i Ski, ulica Floryańska 14, u Porębskiego i Zimlera, Rynek główny, J. Wiszniewskiego i R. Jędrzejowskiego, Stradom 7, hurtownie, dla aptekarzy w aptece F. Gralewskiego. W Wadowicach w drogueryi K. Hommégo.

657 7 10

Najbliższe odjazdy okrętów linii Hamburg-Ameryka.

Z Hamburga do Nowego Jorku w marcu: 13 Patricia, 20 Prez. Grant, 27 Pretoria, 29 Ameryka. Do Filadelfii; 21 marca Hrabia Waldersee, 2 kwietnia Książę Oskar, do morza Śródziemnego — Nowego Jorku: 15 marca Hamburg, 2 kwietnia Cincinati. Do Brazylii północnej: 20 marca Rio Pardo, 4 kwietnia Rio Negro. Do Brazylii środkowej 12 marca Gutrune, 12 Tucusnam, 29 Belgrano. — Do Stanów La Plata: w marcu: 11 Cap Finisterre, 14 Cap Arcona, 25 Król Fryderyk August. Do Brazylii południowej w marcu: 14 Monte Penedo, 28 Santa Catharina. Do Kanady: 14 marca Barcelona, 21 Belgic, 28 Brandenburg, 4 kwietnia Hannower. Do Indyj wschodnich Meksyku, i Kuby: 14 marca książę Bismarck. 2283

Kino-Bajka

Kraków, Rajska 12.

W obecnym nowym programie teatru świetlnego Kino-Bajka na pierwszy plan wysuwa się dramat amerykański pod tytułem **Kobieta-detektyw**, odbiegający oryginalnością swej treści od podobnych a licznych dramatów. Sztuka rozgrywa się w zapadłej górskiej wiosce stanu Waszyngton, dzięki czemu oko widza, prócz akcyi, nęci przecudowny krajobraz. Również piękny krajobraz stanowi tło drugiego dramatu „Nad brzegiem grobu", rozgrywającego się w wiosce rybackiej nad oceanem Atlantyckim. Z programu, składającego się z 10 punktów, należy wymienić ćwiczenia kawaleryi hiszpańskiej. Skoki kawalerzystów przez żywe przeszkody (złożone z ludzi), są tak niezwykłe, że wprost trudno u jeźdźców wyobrazić sobie większą brawurę. Program uzupełniają obrazy z natury i trzy humoreski, z których **„Siedm córek profesora"** wywołuje salwy śmiechu. Tydzień Gaumont'a, będący ilustrowaną kroniką światową, znajduje się w każdym programie, a zmiana kroniki następuje co soboty ze względu na to, że „Tydzień" filmow wychodzi dopiero w każdy piątek. 2282

✝

W poniedziałek dnia 10 marca 1913 r. o godz. 10 w kościele OO. Reformatów odprawione zostaną

Msze święte

za duszę ś. p.

z Kotnowskich Kazimiery JAXA CHRONOWSKIEJ

na które zbolały mąż wraz z rodziną zaprasza Krewnych, Przyjaciół i pobożną Publiczność.

2189 1 2

Pani,

która żądała prowadzenia korespondencyi i otrzymała dokładny adres interesowanego pod Mery 100, raczy łaskawie zaraz powiadomić wiadomego o swojej stanowczej decyzyi, gdyż powyższy niepokoi się, z kim korespondował.

Brzesko, 6 marca 1913.

2233 1 3

Biuro elektrotechniczne Inżynier Bolesław Jurski i Sp.

Kraków, Szewska 15, Tel. 2227.

Wykonuje wszelkie roboty w zakres elektrotechniki wchodzące. Urządzenia całkowitych urządzeń elektrycznych dla dworów, fabryk, domów mieszkalnych i t. p. Najtańsze źródło żarówek metalowych z drutu ciągniętego. — Kosztorysy i porady techniczne bez zobowiązania.

2210 1 4

Wychudzenie - przybytek ciała.

Wychudzenie po chorobach wskutek braku apetytu lub z podobnego powodu, należy zwalczać w każdym wypadku. Kto w takim razie ucieknie się do emulsyi Scotta, ten z dwojakiego względu prędzej cel osiągnie. Po pierwsze

SCOTTA EMULSYA

podnieca apetyt, powoduje więc większą ilość pożywienia, które już samo przez się powiększa siły. — Powtóre emulsya Scotta jest nadzwyczaj pożywna i sprowadza dlatego często w krótkim czasie widoczny przybytek sił i ciała.

Ponieważ emulsyę Scotta wyrabia się wyłącznie z najczystszych i najlepszych surowych materyałów, a skutek jej jest zupełnie pewny, to rozgłos o niej w świecie, że najlepszym tranem jest emulsya, ma już dawne swe uzasadnienie.

Cena oryginalnej flaszki 2 K 50 h. Do nabycia w każdej aptece. Po przesłaniu 50 hal. markami do Scott et Bowne, T. z o. p., Wiedeń, VII., i z powołaniem się na ten dziennik można otrzymać jednorazową przesyłkę próbną przez jedną z aptek.

271 1 ?

Stollwercka karmelki-mleczne
pożywne smaczne
5 sztuk — 10 halerzy.
Tylko prawdziwe, gdy jest „Stollwerck" na każdym cukierku.

MATTONIEGO GIESSHÜBLER
naturalna szczawa alkaliczna

NADOBNE PANIE UŻYWAJĄ TYLKO MYDŁA PRZETŁUSZCZONE Maryana Malinowskiego

Dr S. Horowitz otworzył kancelaryę adwokacką w Krakowie przy ul. Floryańskiej 6.

2283 1 6

Dom handlowy oraz konces. Biuro pośrednictwa Adama Bilińskiego w Krakowie, ulica Garncarska L. 6 (dom własny) Tel. 1004.

Pośredniczy: w sprzedaży i kupnie kamienic, majątków ziemskich, parcel budowlanych i t. p. oraz w uzyskaniu i lokacyi pożyczek hipotecznych amortyzacyjnych i krótko terminowych, kredytów budowlanych, wekslowo-hipotecznych i t. p.

Cennik Izby handl. i przemysłowej

w Krakowie

z dnia 7 marca 1913, godzina 1 w południe.

I. Waluty: Franki papierowe płacą 95·50 żądają 96.25 20-to frankówki w złocie 19·10 19·25. Dolary amerykańskie 493·— 498·—

II. Listy zastawne: 5-pro. Listy zast. prem. Banku hipot. —·— —·—, 4½-pro. Listy zast. Banku hip. 91·— 91·75. 4-pro. Listy zast. Banku hip. 82·25 83·—. 4½-pro. Listy zastawne Banku krajowego 92·— 93·—. 4-pro. Listy zast. Banku kraj. 86·— 87·—. 4-pro. Listy zast. gal. Tow. kred. ziem. nieok. 96·— 97·—. 4-pro. Listy zast. gal. Tow. kred. ziem. 41-letnie 91·50 —·—. 4-pro. Listy zast. gal. Tow. kred. ziem. 56-letnie 83·— 84·—. 4½ proc. listy zast. gal. Tow. kredyt. ziems. 52-letnie 93·25 94·25. 4½-pro. Listy zast. Banku galic. dla handlu i przem. —·— 96·—.

III. Obligacye i pożyczki: 4-pro. Galic. obligacye propinacyjne 97·— 98·— 4-pro. Pożyczka kraj. z 1893 r. 84·— 85·—. 4-pro. Pożyczka m. Lwowa z 1911 r. 84·— 85·—. 4-pro. Pożyczka m. Krakowa z 1909 roku 81·25 82·25. 4½-pro. Obligacye komunalne Banku kraj. 90·— 90·50. 4-pro. Obligacye kolejowe 82·50 83·—.

IV. Akcye: Banku hipot. we Lwowie 640·— 645·— Galic. dla handlu i przem. w Krakowie 405·— 410·— Akcye kolei Lwów—Czerniowce—Jassy 515·— 520·—.

V. Publiczne zapisy długu: 4 2/10-pro. wspólna renta pap. 87·75 88·25 4 2/10-pro. wspólna renta srebrna 87·75 88·25. 4-pro. renta koronowa austr. 85·25 85·75. 4-pro. renta koronowa węgierska 84·— 84·50. 4-pro. renta austryacka w złocie 106·50 107·—. 4-pro. renta węgierska w złocie 103·75 104·25

Kursa telegraficzne.

Wiedeń, 8 marca. (Giełda południowa).

Marki 118·25. Renta majowa 84·50. Renta koronowa węgierska 84·80. Akcye austr. zakł. kred. 630·—. Akcye węg. zakł. kred. 819·25. Akcye Anglobanku 342·—; Akcye Unionbanku 549·—. Akcye Bankvereinu 517·—. Akcye Landerbanku 518·—. Akcye kolei państwowych 705·—. Lombardy 115·75. Akcye fabryki broni 946·—. Akcye tytoniowe 322·50. Alpiny 1048·50. Rima-Muranyi 719·—. Akcye praskiego Tow. żelaznego 84·45. Losy tureckie 225·25. Ruble 254·50. Skoda 837·50. 4½ proc. Listy zastawne Banku galic. dla handlu i przem. —·—

Usposobienie: spokojne.

Berlin, 8 marca (Giełda poranna).

Akcye kredytowe 201·75. Tow. dyskontowe 189·—.

Usposobienie: spokojne;

Giełda warszawska.

Warszawa, 8 marca.

4-procentowa renta rosyjska 93·40 rub.; premiówka z 1864 roku —·— rb.; premiówka z 1866 roku 31.—; 4½-proc. obligacye m. Warszawy 83·—; 5-proc. pożyczka rosyjska I emisyi 96·— rb.; 5-proc. pożyczka III emisyi 370·50; szlacheckie 311·—; 4½-proc. listy ziemskie 88·05 rb; 4-proc. listy ziemskie 82·95 rb.; 4½-proc. listy zast. Tow. Kred. Polskiego 87·95 rb.; 5-procent. listy miasta Warszawy 91·— rb.; 4½-procentowe listy miasta Warszawy 86·— rb.; 5-procentowe listy łódzkie 86·45 rub.; 4½-pro. listy łódzkie 86·80 rb.; akcye Banku handl. m. Łodzi 429·50 rb.; akcye Banku handlowego warszawskiego 480·— rb.; akcye warszawskiego Banku handlowego VII emisyi 436·50 rb.; Bank dyskontowy warszawski 451·— rubli; Cukrownie 297·50 rubli; Starachowice 258·— rb.; Lilpop 129·50 rub; Rudzkі 125·25. Rudzki nowe 127·— rb.; Zawiercie 275·— rb.; Żyrardów 275·— rb.; Putiłów 157·— rb.; 6-proc. piotrkowskie 85·85 rb.; 4-proc. m. Wilna 87·10 rb.; Bank dyskontowy 495·— rb.; Borman-Szwede 380·— rb.; Borkowski 390 rb.; nowa renta austryacka 91·05; Berlin 46·26; Londyn 95·20; Paryż 37·70; Wiedeń 39,54; Żyrardowice 315·—.

Giełda zbożowa.

Budapeszt, 8 marca. Targ zbożowy.

Pszenica na kwiecień 11·46 do 11·47; pszenica na maj 11·66 do 11·67; pszenica na październik 12·16 do 12·17; żyto na kwiecień 9·63 do 9·64; żyto na październik 9·63 do 9·64; owies na kwiecień 9·70 do 9·71; owies na październik 8·58 do 8·59; kukurudza na maj 7·42 do 7·43; kukurudza na lipiec 7·67 do 7·68; rzepak na sierpień 17·— do 17·10.

Oferty: mierne. Chęć kupna: mierna: Usposobienie: mdłe; pięknie.

Z konikiem mydło liliowe

nadal, jak przedtem, niezbędne do rozsądnego pielęgnowania skóry i piękności. Codzień pisma z uznaniami. Po 80 h wszędzie na składzie.

KAZIMIERZ OSSOWSKI
Inżynier
OBROŃCA PATENTOWY
Petersburg-Wozniesienskij Prospekt 2-Nr 20
Berlin-Potsdamerstr. Nr. 5.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca:
Michał Konopiński.

Przy zakupnie tutek „MONOPOL" proszę baczną zwrócić uwagę, czy pudełko zaopatrzone jest firmą Rudolf Herliczka, gdyż tylko te są oryginalne i pierwszej jakości.

Największe na świecie Towarzystwo okrętowe i kolejowe

Canadian Pacific Railway Company

posiada najszybsze połączenie **z Tryestu do Canady — z Antwerpii i z Liwerpoolu do Canady — oraz do Ameryki Północnej.** Okręty Towarzystwa **Canadian Pacific,** jadące z Tryestu, nie posiadają wcale międzypokładu, ale tylko same kajuty na 2 do 6 osób, mianowicie tylko kajuty drugiej i trzeciej klasy. Wskutek tego wszyscy pasażerowie mogą używać pokładu do spaceru, sal do palenia, salonów dla pań, sal muzycznych i t. d. **Najwygodniejsza i najtańsza** podróż. **Wszelkich wyjaśnień udzielą:** Reprezentacya Canadian Pacific w Krakowie, ul. Floryańska 44. 2215 1 ...

Lusera plaster dla turystów.

Żądać przy kupnie zawsze wyraźnie Lusera plastra dla turystów za 1·20 K, najlepszego i najniezawodniejszego środka przeciw odgniotkom i wzdymkom. Dostać można we wszystkich aptekach. Skład główny: Apteka L. Schwenka, Wiedeń, Meidling. Liczne naśladownictwa, które oryginalnego wyrobu **Lusera** nigdy nie dościgną, dowodzą wybornie dobroci plastra Lusera dla turystów. — Mieć się na baczności przed naśladownictwami. 2249 1 15

Do sprzedania parcela

narożna, przy alei Krasińskiego, 135 sążni. Wiadomość: **20 Z. K.** poste rest. **Kraków,** za okazaniem kwitu inseratowego. 2238 1 3

Na święta!!! Na święta!!!

Cukiernia pod firmą

Z. Majewski, Karmelicka 13

poleca

torty, przekładańce, serniki, mazurki, babki i t. p. — Masa migdałowa i orzechowa. Baranki i ubrania cukrowe. — W ostatnich dniach przedświątecznych wielki wybór gotowych, doskonałych ciast i tortów.

Zamówienia wysyła się. 2260 1 3

Tanio

można kupić kręgielnię ogrodową, bardzo silnie zbudowaną ze zdrowego drzewa. Bliższa wiadomość w Zarządzie Domu akademickiego, ulica Jabłonowskich 10. 2265 1 3

Do sprzedania

nowa kamienica III-piętrowa, w Wielkim Krakowie, wolna od podatku 12 lat, pod przystępnemi warunkami. Wiadomość S. M. poste rest Kraków, za okazaniem kwitu inser. 2240 1 3

Koncypient adwokacki

rutynowany, poszukuje posady. Zgłoszenia pod „Rutyna 2220" przyjmuje Adm. „N. Reformy". 2220 1 3

Przykre włosy

na twarzy, ramionach i rękach usuwa w 5 minutach

Dr A. Rix usuwacz włosów,

z por. nieszkodliwy, niezawodny skutek. Dawka za 4 K wystarcza. Wysyłka ściśle dyskretna. Kos. laborat. Dra A. Rixa. Wiedeń IX, Berggasse 17/V. Składy w Krakowie: Apteka Wiszniewskiego, ul. Floryańska 15; perfumerya Reima i Spółki, Rynek 37. 1985

Szofer

znający się na wszelkich markach auto, poszukuje posady w kraju lub za granicą. Zgłoszenia pod R. H. poste rest. Podgórze. 1974 4 6

Zaraz

do wynajęcia sklep z oknem wystawowem, nadający się na biuro, mleczarnię, masarnię, na szewstwo i t. p. Wiadomość u właściciela, Krupnicza 22. 2005 2 3

Wóz piwny (Lohnera)

ciężarowy, na patentowanych kółkach, tanio do sprzedania. Wiadomość: Pralnia „Wisła", Podgórze, Nadwiślańska 10. 2007 3 6

Technik budowlany

z długoletnią praktyką, poszukuje pracy. Zgłoszenia listowne pod **„Praca techniczna"** przyjmuje Administracya „N. Reformy". 2144 2 2

Potrzebny młody człowiek

obznajomiony z miernictwem górniczem. Opis życia i warunki przesłać: **W. W.** poste restante **Kraków,** za okazaniem kwitu inseratowego 11. 2156 2 3

Dwa pokoje

przedp., łazienka, inst. elektr., parter, ul. Potockiego l. 2 **i dwa sklepy** z kuchniami, Rynek Kleparski 16, do wynajęcia. 2105 3 3

Parcelę gruntową

jedno lub kilkomorgową, przy gościńcu, w pobliżu budynków, bezpośrednio przy W. Krakowie lub Podgórzu położoną, kupię zaraz za gotówkę. Szczegółowe zgłoszenia z dokładnem podaniem miejsca, oraz najniższej ceny, do 15 marca, pod **Jan Orzechowski** poste restante **Kraków,** za okazaniem kwitu inseratowego. 2132 3 4

Masło naturalne

karpackie wysyła w 5 kg, paczkach za 13 kor. 60 hal. opłatnie Jan Barnaś, Szepes ófalu Węgry. 1982 8 20

Poszukuje się

kilku inteligentnych, uczciwych, w średnim wieku panów, do rozpowszechnienia wydawnictw treści religijnej i narodowej **za wysoką, zaraz płatną prowizyą!!** Osoby mające kilkadziesiąt koron gotówki mogą korzystnie objąć sprzedaż na własny rachunek. Zgłoszenia przyjmuje **Deblkowski** poste restante **Kraków.** 1867 3 3

Agenci losowi

którzy na podstawie dotychczasowej wydatnej działalności w tym dziale, pragną uzyskać korzystną posadę zechcą nadsyłać oferty do kantoru wymiany „Krakowski Merkury", Kraków, Rynek gł. 9. 1827 5 5

Geometra

młody, z dwuletnią praktyką, poszukuje posady na prowincyi. — Zgłoszenia do I. Dornfelda, Kraków, Groble 5. 2081 3 3

Obiady

domowe, bardzo smaczne, czysto wiejskie, cena przystępna. Karmelicka 54, parter, na lewo. 1816 6 0

Do sprzedania

folwarczek, 50 morgów roli, z budynkami gospodarczemi. Zgłoszenia listowne pod **L. F.** przyjmuje Administracya „N. Reformy". 2084 3 3

Asystent farmacyi

poszukuje od 1 kwietnia posady stałej lub zastępstwa. Zgłoszenia przyjmuje Admin. „N. Reformy" pod „Asystent". 2183 3 3

Zwierzyniecka l. 23

3 pokoje, kuchnia, nyża i przedpokój, od 1 kwietnia do wynajęcia. 2181 3 3

Krawcowa

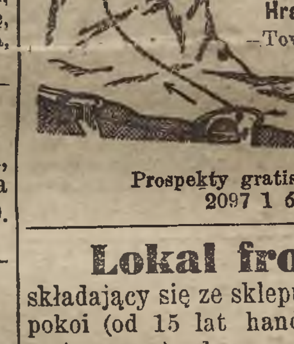
poszukuje posady prywatnej zaraz. — Adres: **J. M.** poste rest. Kraków. 2190 2 3

Urządzenie

do sklepu korzennego, dobre, 2 automaty na kawę, sklepowe, aparat do piwa, kocioł na naftę, szafy, lustra z konsolami, pulpit dębowy do pisania, dubeltówka i inne różne meble używane, lecz dobre, ma do sprzedania sklep katolicki, Kraków, ul. Gołębia 10. 2106 4 5

Stajnia

na 3 lub 4 konie, do wynajęcia. Wiadomość u dozorcy, Lubicz 40. 2165 2 3

Samoczynne zaopatrywanie się w wodę z głęboko położonych źródeł buduje Największy i najstarszy słowiański zakład

ANT. KUNZ

Hranice, Morawa

Towarzystwo akc.

Prospekty gratis i franko. 2097 1 60

Lokal frontowy

składający się ze sklepu i dowolnej ilości pokoi (od 15 lat handel delikatesów i restauracya), do wynajęcia od 1 kwietnia b. r. Wiadomość u właśc. przy ul. Zielonej 7, I p. 2180 3 6

Do wynajęcia

od 1 kwietnia lub 1 lipca mieszkanie, składające się z 4 pokoi frontowych, obszernych, przedpokoju, kuchni, balkonu, z oświetleniem elektrycznem, spiżarka, klozet, kuchenka gazowa, przy ul. Zwierzynieckiej 21. 2164 2 4

No nareszcie .... To jest prawdziwa

Jacobi Antinikotin tutka cygaretowa.

Hurtownie: Adolf et Alexander Jacobi, Wiedeń, VIII. 76 13 13

Czego potrzebuje narzeczona?

POSAGU!

Pięknej wyprawy!

Otrzyma ją gotówką już po 2 latach, uiszczając małe wpłaty miesięczne po przystąpieniu do związku 2201 1 2

„Skarb dziewczęcy"

(Mädchenhort)

który w ciągu ostatniego roku wypłacił **681 członkom 612.900 K. Każdy członek płaci w 2 latach najwyżej 296 K, a otrzymuje za to w razie małżeństwa po dwóch latach 600 K, a więc oprocentowanie zapłaty 124%.** — **Przyjęcie** bez względu na wiek, bez różnicy wyznania i bez świad. lekarskiego. — Wyjaśnienia zadarmo, opłacone: **„Mädchenhort", pierwszy powszechny humanitarny związek do wyposażania dziewcząt,** wychodzących za mąż. **Wiedeń, I., Franz-Josefs-Kai Nr 43.**

Prezes: Przeor Rudolf hrabia Mels Colloredo. Główne miejsce wpłaty dla Galicyi i Bukowiny: Herman Popper, Lwów, ul. Sapiehy 83. Zastępców przyjmuje się pod korzystnemi warunkami.

Niezwykłe zdarzenie

dla kupującej publiczności stanowi co do wyboru, jakości i taniości bezkonkurencyjna sprzedaż na **porę wiosenną i letnią.**

Żadna Pani

która za niską cenę chce się ubrać dobrze, szykownie i elegancko, niech przeto przed uskutecznieniem zakupna nie zaniecha zażądać naszego obfitego

zbioru próbek

obejmującego najświeższe nowości materyj na suknie damskie i bluzki, tudzież wyrobów płóciennych, oraz naszego **wspaniałego**

ilustrowanego katalogu głównego.

Przesyłka zupełnie bez kosztów.

GRAND MAGASIN „AU PRIX FIXE"

Wiedeń, I., Graben 15/8. (Wejście: Habsburgerg. 1).

Suknia letnia z voile Japan, o wspaniałych barwach, **9·75 K.** Odznaczone, łatwe nawet do skrojenia, **4·95 K.** 1723 3 3

Należy już teraz zamawiać! Wiosna jest najodpowiedniejszą porą sadzenia drzew owocowych

SZCZEPY SZLACHETNYCH DRZEW OWOCOWYCH

sprzedaje po niskich cenach

„PIAST"

Zakład sadowniczy Rady powiatowej w Wieliczce

subwencyonowany przez Kraj i c. k. Rząd. Cennik na żądanie darmo i opłatnie.

Nr telefonu 24. 2217 1 6 Nr telefonu 24. Należy już teraz zamawiać!

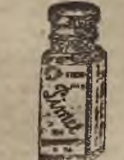
Prawnie chronione „PICEA"

Pudełko 20 i 50 h.

!! Prawdziwe tylko !! ze słowem „Picea" i „Pimel"

Prawnie chronione „Pimel"

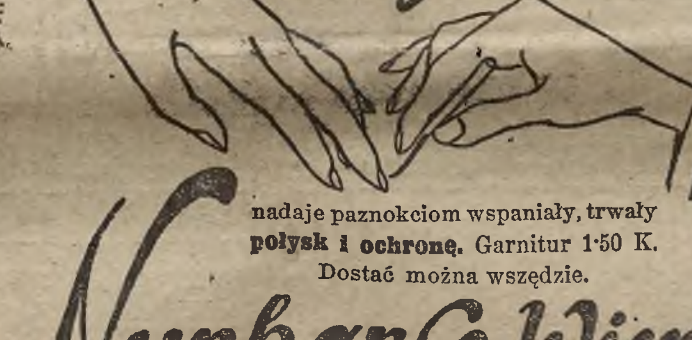

Flaszka 1·20 K.

Kto chce mieć istotnie niezawodny a tani środek przeciw kaszlowi, chrypie, astmie, niech zażywa alpejskie cukierki sosnowe „Picea" (ale tylko te), dla dzieci alpejski miód sosnowy „Pimel". Uśmierzają kaszel, usuwają flegmę, są pożywne, podniecają apetyt. Dostać można w każdej aptece i droguery w państwie. 335 10 10

Wybitna hyg. kosmetyczna nowość (Patent).

Glyssan

nadaje paznokciom wspaniały, trwały **połysk i ochronę.** Garnitur 1·50 K. Dostać można wszędzie.

Nuphar Co. Wien. I. Kohlmarkt 1. 2167 1 0

Ostatni miesiąc. — Nieodwołalnie dnia 10 kwietnia 1913 ciągnienie.

Loterya na dochód ogrzewalni

4650 wygranych rzeczywistej wartości 80.000 koron.

Pierwsze trzy główne wygrane 35.000, 5000 i 1500 K

wypłaci się na żądanie wygrywającego po potrąceniu 10% i ustawowego podatku od wygranej gotówką.

Losy po 1 koronie do nabycia we wszystkich trafikach, kolekturach loteryjnych, kantorach wymiany i w biurze loteryjnem: Wiedeń, I., Goldschmiedgasse 8. 621 3 7

Resztki materyj

których nagromadziła się u mnie bardzo wielka ilość, sprzedaję, chcąc się ich prędko pozbyć, niezmiernie niżej ceny!

starczące na **całe ubrania męskie, spodnie, paltoty, kostyumy damskie, płaszcze, tużurki i t. d.**

Zażądać **próbek resztek** materyj na ubrania męskie i damskie opłaconych.

Tuchfabriksexport Karl Kasper Innsbruck 45. 866 8 12

Miód pszczelny

z własnej pasieki, prawdziwy, czysty, tak zwany patoka, jako środek kuracyjny i spożywczy, wysyłam pocztą za pobraniem w 5 kg. puszkach po zniżonej cenie, bo tylko 6 kor. 20 hal. Za prawdziwość i czystość ręczę. **P. Stelmach, Podhajce** (Galicya). 2195 1 10

Kupuję i sprzedaję

używane meble, garderobę męską i damską, futra, jakoteż inne przedmioty. — S. Katzner, Bracka 5. 1806 8 20

Pożyczki bez poręczenia

bez kosztów wstępnych na 60 do 360 rat miesięcznych dla **urzędników państw., wyższych oficerów, urzędników wojskowych i innych urzędników i podurzędników** za dekretem (z płacą najniższą kor. 2200), **dla pensyonistów** (także pań) z najniższą płacą K 1350.

Biuro bankowe i komisowe.

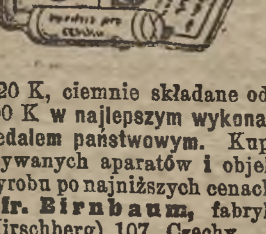
Adolf Neufeld

Wiedeń, II., Rotensterngasse 33. Marka na odpowiedź. 2062 2 5

Zarząd lasów hr. Reya w Ostrowach Baranowskich

p. Majdan Kolbuszowski, sprzeda 50 kg. nasienia sosny zwyczajnej, tegorocznego zbioru, o sile kiełkującej poręczonej 85—90%, 1 kg. po 10 K, loco Ostrowy Baranowskie. 2207 2 2

Fotoaparaty

z drzewa i metalu, sporządzone fachowo, nie z papy, jakie polecają wszyscy niefachowcy! Ceny z płytami, papierem, chemikaliami i kwasem, porto osobno: ciemnia ręczna od 1·60 K, aparaty statywowe od 6·20 K, ciemnie składane od 9·70 K i drożej do 300 K w najlepszym wykonaniu, odznacz. austr. medalem państwowym. Kupno okolicznościowe używanych aparatów i objektywów wszelkiego wyrobu po najniższych cenach. Cenniki zadarmo. **Elfr. Birnbaum,** fabryka ciemnie, Doksy (Hirschberg) 107, Czechy. 2033 2 0

Na wsi

w pobliżu lasu szpilkowego, 3 pokoje frontowe, kuchnia, wspólna weranda i przedpokój zaraz **do wynajęcia,** 3 mile końmi od Krakowa, a 8 kilometrów od kolei. Zgłoszenia dla **J. C.** przyjmuje Gł. Agencya Dzienników i Ogłoszeń, Kraków, Szczepańska 9. 2186 2 3

Dla pp. artystów malarzy.

Farby olejne,
Blejtramy, płótna gruntowane
Palety, sztalugi,
Pendzle w 40 odmianach,
Farby wodne i Tempera,
Papiery rysunkowe,

najtaniej do nabycia w **Składzie fabrycznym pod firmą „ISKRA",** przy ul. Basztowej L. 19, **obok Akademii sztuk pięknych.** 1937 6 15

Resztki po bajecznie niskich cenach.

Zażądać próbek! 1795 5 0

Bez pytania

można się ubrać tylko wtedy elegancko i tanio, jeżeli się kupuje **materye na ubrania męskie i damskie,** tudzież **śląskie wyroby płócienne** wprost od **Pierwszej śląskiej fabryki sukien**

„SUDETIA"

Karniów (Jägerndorf) Nr 17, Śląsk austr.

Ładny lokal

frontowy, składający się z dwóch ubikacyj o trzech dużych oknach frontowych, na I piętrze w Rynku gł. 9, nadający się na biuro handlowe, magazyn i t. p., do wynajęcia. Wiadomość w Kantorze wymiany »Krakowski Merkury«, Rynek gł. 9, I p. 2188 2 2

! Pożyczki !

na 4 do 6 procent począwszy od 200 koron, z poręczycielami lub bez, spłacalne w ratach miesięcznych po 4 kor., daje wypłacalnym osobom każdego stanu Filip Feld, bank i biuro giełdowe, Budapeszt, VIII., Rakoczi-ut. 71. Objaśnienia zadarmo, opłacone. 2140 3 8

Pierwszorzędny zakład pogrzebowy

A. Szafrański

urządza pogrzeby wszystkie do najwspanialszych, rzetelnie, punktualnie, możliwie tanio, podejmując się przewożenia zwłok do wszystkich krajów. 2121 3 14

Kraków, ulica Mikołajska 16

Nr telefonu 51.

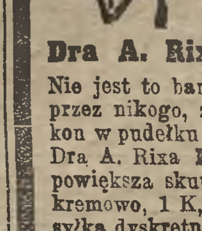
Do wynajęcia

od 1 kwietnia 1913, w domu starym, suchym, ze światłem południowem i wschodniem, wszystkie pokoje frontowe:

1) **5 pokoi,** kuchnia, łazienka, 2 przedpokoje, elektryka, z przyn., może być podzielona na **2 pokoje** kawalerskie, z osobnemi wchodami, oraz **3 pokoje,** kuchnia, łazienka, przedp., z przyn.
2) **2 pokoje,** kuchnia, łazienka, przedpokój, z przyn.
3) **2 pokoje,** kuchnia, przedp., z przyn.

Mieszkania do obejrzenia w domu **l. 27, ul. Siemiradzkiego, od 11 do 1 i od 3 do 6-tej.** 2208 2 3

Różowe lica

i świeże wargi, kwitnący, piękny wygląd nadaje

Dra A. Rixa „rosa różana".

Nie jest to barwidło; nie do zauważenia przez nikogo, z por. nieszkodliwa. Flakon w pudełku 2·40 K. Stosowny do tego Dra A. Rixa **Pudro marquise,** który powiększa skutek na biało, różowo lub kremowo, 1 K, wielka dawka 3 K. Wysyłka dyskretna. Kosm. Dr A. Rix, Wiedeń, IX., Berggasse 17/V. Składy w **Krakowie:** Apteka Wiszniewskiego, ul. Floryańska 15; handel Reima i Ski, Rynek 37. 1987 1 2

Apteka A. Karpińskiego w Rzeszowie

poszukuje zaraz dobrze polecongo **aspiranta.** 2112 3 4

„Adela"

Zakład nowoczesnej fotografii, plac Szczepański l. 2, Kraków, poszukuje kasyerki. 2211 2 2

Poszukuje się

2 pokoi i kuchni, z łazienką, frontowych, słonecznych, w śródmieściu, od 1-go kwietnia. Zgłoszenia „Urzędnik" poste rest. **Kraków,** za okazaniem kwitu inseratowego. 2150 2 3

Osoba

ukwalifikowana, inteligentna, poszukuje posady nauczycielki przy szkole gosp. dom., zarządu pensyonatem, domem zdrowia, domem wyższego urzędnika, zajmie się wychowaniem dzieci, opieką starszych osób. — Zgłoszenia: Łożniowska, Bochnia, ul. św. Leonarda l. 1235. 2196 2 3

Akuszerka

Filipowa mieszka przy ul. Kremerowskiej l. 4. 2205 2 6

Obiady domowe

wydaje się na miasto. Siemiradzkiego l. 2, II p. 2088 3 6

Do wynajęcia

zaraz lub od 1 kwietnia, 2 pokoje, przedpokój i kuchnia, słoneczne, przy ulicy Kopernika l. 10 w Podgórzu, w pobliżu III mostu. 2104 2 3

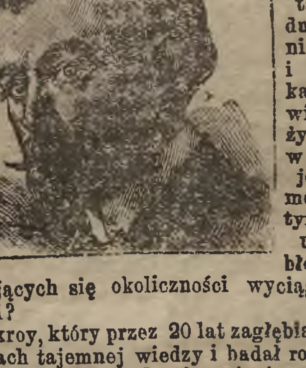
AKADEMIA INŻYNIERSKA
Wismar n. Bałtykiem
dla inż. maszyn. i elektr., inż. budowl. i architektów. 2146 2 26

Czy może ten mąż przepowiedzieć Wam losy życia?

Bogaci i ubodzy, wielcy i maluczcy, wszyscy szukają rady w swych interesach i sprawach małżeńskich, co do przyjaciel i nieprzyjaciel, przy zmianach, spekulacyach w sprawach miłosnych, co do podróży i wszelkich wypadkach życia. Wielu mówi, że im odkrył ich koleje życia z podziwu godną dokładnością.

Ocenę pisma przesyła się zadarmo tylko przez krótki czas wszystkim czytelnikom „Nowej Reformy".

Czy w końcu uchyliła się mistyczna zasłona która zakrywała tajemniczo wiedzę starożytnych? Czyż udało się istotnie utworzyć taki system, który z jaką taką dokładnością odsłania charakter i uzdolnienie każdego człowieka i jego życie szkicuje w zarysach, że jest rzeczą możliwą przy tym systemie uniknienie błędów i z nasuwających się okoliczności wyciągnienie korzyści?

Roxroy, który przez 20 lat zagłębiał się w misteryach tajemnej wiedzy i badał rozmaite metody, by przepowiadać losy życia, prześcignął co do sławy, jak się zdaje, wszystkich swych poprzedników. Jego pokój do badań jest formalnie zasypany listami ze wszystkich części świata; wyliczają one dobrodziejstwa, jakich doznano na podstawie jego rady. Wielu z jego klientów patrzy na niego jako na męża wyposażonego osobliwemi siłami; jego skromność atoli każe mu powiedzieć, że dokonanie tak dziwnych czynów należy przypisać jedynie jemu właściwej znajomości praw natury.

Przepełniony jest łagodnością dla ludzkości, a sposób jego postępowania i występywania sprawia zaraz wrażenie, że to jest mąż, który szczerze wierzy w swe dzieło. Wielkie stosy listów dziękczynnych od ludzi, którzy zasięgali u niego rady, obok innych przekonywujących dowodów dają świadectwo o jego zdolności. Nawet astrolodzy i wróżbici przyznają, że jego system przewyższa wszystko, co dotąd było.

Czcigodny duchowny G. C. H. Hasskall, Ph. D., kaznodzieja ewang. luterskiego kościoła św. Pawła, mówi w liście do profesora Roxroya: „Pan jest chyba największą osobliwością i mistrzem w swym zawodzie. Każdy kto u Pana zasięga rady, zdumiewa się Pańską dokładną znajomością ludzi i rzeczy w prognozach życia rozwijaną, oraz Pańską radą. Nawet największy sceptyk po jednej korespondencyi z Panem będzie znowu Pana nachodził o radę".

Jeżeli kto chce korzystać ze szczodrobliwości Roxroya i otrzymać zadarmo odpowiedź na podstawie próby pisma w języku niemieckim, niech poda dzień, miesiąc i rok swego urodzenia, oraz czy to jest mężczyzna, mężatka lub panna, tudzież przesłać własnoręczny odpis następującego wiersza:

Ich habe von Ihrer Gabe gehört,
Im Buche des Schicksals zu lesen,
Und möchte von Ihnen hören den Rat,
Den Sie mir haben zu geben.

Podać nazwisko i imię, datę urodzenia, adres dokładnie i wyraźnem pismem. Przesłać list ofrankowany 25 halerzami, pod adresem: **Roxroy, Dept 3045 E., Nr 177a Kensington High Street, London, W., England.** Można też połączyć 60 halerzy markami swego kraju na porto, wydatki itd. Nie posyłać jednak w liście monet. 1961 2 3

Fabryka czekolady i cukrów

A. PIASECKIEGO, w Krakowie

poleca życzliwemu poparciu P. T. Publiczności swoje uznane za najlepsze wyroby.

CERESIT

suszę pod gwarancyą mokre piwnice i wilgotne pomieszkania

1e REFERENCYE PROSPEKTY 17 DARMO PATENT AUSTR.

AUSTRYACKIE TOWARZYSTWO CERESIT Z OGR. POR WIEDEN XIX., EISENBAHNSTRASSE Nr 61. TELEFON.

Generalne zastępstwo i skład: **L. i G. Kaden, Kraków.** Filia: **Lwów.** 72 25 26

„Ligia"

czekolada deserowa.

A. Piasecki

fabryka czekolady i cukrów **w Krakowie.** 144 11 0

I. wiedeński koncesyonowany zakład używanych pojazdów i uprzęży

ma zawsze na sprzedaż w bardzo wielkim wyborze bardzo piękne, od zamożnych osób pochodzące landa, półkryte i dwukonne koczer-factony wszelkiego rodzaju, lekkie kabryolety, browno i t. d. — Kupuje też wszystko ze zwiniętych stajen za gotówkę lub przyjmuje w komis Karol Fischer, Wiedeń, II, Praterstrasse 27, Hotel Nordbahn. Tel. 12107. 201 29 0

Najlepsze hygieniczne

Towary Gumowe do celów sanitarnych

polecają 16 10 0

REIM i SPÓŁKA

w Krakowie, Rynek 37, linia A-B. Cennik darmo. — Wysyłka dyskretnie.

Urzędnik

bardzo poważnej instytucyi finansowej, pedant w wykonywaniu powierzonych mu czynności, poszukuje odpowiedniego zajęcia w godzinach popołudniowych między 3—8. Zgłoszenia listowne pod „Dorna" przyjmuje Administracya „Nowej Reformy". 1900 6 10

Wyborny miód deserowy!

kuracyjny, lipcowy, rzepakowy miodoborów z własnej pasieki, 5 kg. puszka kor. 7. Miód patoka 5 kg. kor. 6·50. Miód stołowy do picia 4½ litr. gąsiorek kor. 6·30. Masło stołowe codziennie świeże, 5 kg. paczka kor. 13·—. Wysyła za zaliczką **I. M. Farba, Podhajce 76.** 737 29 0

Agentów

zdolnych, rzetelnych przyjmuje się za bardzo wysoką prowizyę do moich słynnych wyrobów: drewnianych rolet i żaluzyi. — **Ernest Geyer, Bramów** (Braunau) Czechy. 1470 3 10

Monaco-Condamine

Hotel Pension Anglaise w pięknem położeniu, z całym komfortem urządzony. Ogrzewanie centralne, światło elektryczne, doskonała kuchnia. Ogród. Cena od 8—11 franków wraz z utrzymaniem i obsługą. Osobne pokoje począwszy od 5 franków. 560 11 14

Linia Hamburg — Ameryka.

Regularne przewożenie podróżujących znanemi pierwszorzędnemi parowcami

Hamburg—Nowy-York
Hamburg—Filadelfia
Hamburg—Kanada

Hamburg—Brazylia, Hamburg—La Plata, Hamburg—Arabia, Hamburg—Persya, Hamburg—Afryka, Hamburg—Indye zachodnie, Hamburg—Środkowa Ameryka, Hamburg—Wenezuela, Hamburg—Kolumbia, Hamburg—Kuba, Hamburg—Meksyk

Antwerpia—Kanada.

Linia Hamburg—Ameryka prowadzi prawie na wszystkich swoich nowojorskich parowcach 251 19 52

— cztery klasy przewozowe —

I kajuta, II kajuta, III klasa i międzypokład. Parowce Linii Hamburg—Ameryka dają przy znakomitem utrzymaniu, prędki i wygodny przewóz dla podróżujących w kajutach i wychodźców.

O wyjaśnienie i co do przewozu należy się zwrócić do generalnej reprezentacyi linii Hamburg—Ameryka, Wiedeń, I., Kärntnerstrasse 38, albo do jej agenta **we Lwowie, ul. Grodecka 95 w Czerniowcach, Herrengasse 15.**

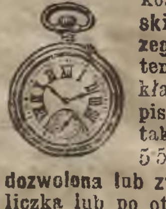
Dowodnie urzędownie zebrane

Adresy wszelkich stanów i krajów do przesyłania ofert z poręczeniem porta w **Internat. Adressen-Bureau Josef Rosenzweig und Söhne, Wien, I.,** Sonnenfelsg. 17. Telefon 16881, Budapeszt, V., Arany János ut. 18. Prospekty franco. 25 9 0

„Cudowna wylęgarka"

jest kompletną fabryką do wykłucia się piskląt z 320 jaj i kosztuje 200 K. Rzecz najlepsza i najdoskonalsza z istniejących. Prosp. zadarmo przesyła Wild- u. Geflügelpark, Bruck a/d L. 1739 3 3

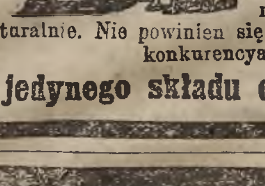
Tylko 5 koron

kosztuje mój prawdziwy szwajcarskiego systemu Roskopf patent zegarek remontoir Nr 4060 z litem wnętrzem kotwicowem, dokładnie uregulowany, z 3-letniem pisemnem poręczeniem. Nr 4062 taki sam ze wskazówką sekundową 5·50 K. Niema ryzyka! Wymiana dozwolona lub zwrot pieniędzy. Wysyła za zaliczką lub po otrzymaniu należytości Pierwsza fabryka zegarów

HANNS KONRAD

c. i k. nadw. dostawca Brüx Nr 527 (Czechy). Katalog główny z 4000 odbitek na żądanie zadarmo opłacony 1122 2 5

Ustalona sława

jest, że gramofon z marką „aniołek piszący" jest synonimem aparatu, odtwarzającego muzykę i śpiew czysto i naturalnie. Nie powinien się więc nikt dawać uwodzić szumnym reklamom, któremi konkurencya zachwala swoje towary, i zaglądnąć

do jedynego składu oryginalnych gramofonów aniołkowych

Józefa Wekslera

we Lwowie ulica Sykstuska 2, Tel. Nr 1560. **w Krakowie** ul. Floryańska 25, Tel. Nr 1241

i ulica Grodzka l. 71

by się przekonać, że wyroby gramofonów aniołkowych są szczytem techniki na punkcie udoskonalenia i żaden inny wyrób nie wytrzymuje porównania z temiż. Największy wyrób płyt pierwszorzędnych artystów otrzyma się tylko na płycie aniołkowej. Demonstracya bez przymusu kupna. Ulga w spłatach ratalnych. Cenniki darmo i opłatnie. Gramofon koncertowy z 5 płytami, tj. 10 zdjęć, kosztuje K 50. Wszelkie płyty prócz aniołkowych i zonofon kosztują po K 2. 125 10 0

Dla cegielń

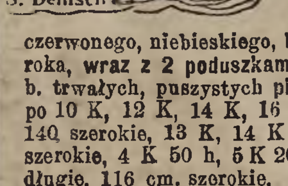
i innych zakładów ceramicznych poleca na zbliżający się sezon po cenach konkurencyjnych: 1472 9 10

Gips paryski i węgierski, **drut angielski** do obcinania cegieł, stożki Segera, wałki filcowe, papier szybrowy, szkliwa, glinki i olej do smarowania form. — **Maszyny motorowe i ręczne** najnowszych konstrukcyj do wyrobu cegieł, dachówek, sączków. **Prasy kaflarskie. Motory parowe, gazowe, benzynowe** i ropne. **Turbiny, transmisye, armatury dla pary, wody, gazu i elektryki. Smary ochronne** (Calyprol) do łożysk maszynowych, **smary stałe** (Tovott). **Oleje maszynowe** i cylindrowe. — **Kolejki wąskotorowe i wózki kolebkowe. Węże gumowe** i zwykłe parciane. **Uszczelniacze** „Klingera", oraz bawełniane, asbestowe, gumowe i tłuste dla pary i wody. **Aparaty i zegary kontrolne. Drabiny rozsuwalne.** — **Artykuły techniczne** jak: Smary, rzemyki i klej do pasów transmisyjnych. **Pasy transmisyjne** skórzane i z sierści wielbłądziej. **Pastę** do czyszczenia metali i ochronną od rdzy i t. p.

Biuro techniczne dla przemysłu ceramicznego i chemicznego w Krakowie, ul. Bracka 8. Telefon 2520.

Dla większej drukarni

fachowego, technicznego kierownika **Polaka,** teoretycznie i praktycznie gruntownie wyszkolonego, obznajomionego z najnowszemi postępami techniki drukarskiej, poszukuje Zakład Ossolińskich. Oferty z odpisami świadectw, których się nie zwraca, i z podaniem dokładnych referencyi wnosić należy do dnia 20 marca b. r. na ręce Sekretarza Zakładu narodowego im. Ossolińskich we Lwowie. Nieuwzględnione bez odpowiedzi. 1910 3 3

Najlepsze czeskie źródło nabycia.

Tanie pierze na pościel!

1 kg. szarych, dobrych, dartych 2 K, lepszych 2 K 40 h., l. na pół białych 2 K 80 h., białych 4 K, białych, puszystych 5 K 10 h. 1 kg. dobrych, białych jak śnieg dartych 6 K 40 h., 8 K, 1 kg. puchu, szarego 6 K, 7 K, białego, wybornego 10 K, najlepszego puchu z piersi 12 K. Przy odbiorze 5 kg. opłatnie. **Gotowa pościel** z gęstego, czerwonego, niebieskiego, białego lub żółtego nankingu, pierzyna 180 cm długa, 120 szeroka, wraz z 2 poduszkami po 80 cm. długimi, 60 cm. szerokimi, ze świeżych, szarych b. trwałych, puszystych pierzy 16 K, z półpuchu 20 K, z puchu 24 K, osobne pierzyny po 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, poduszki 3 K, 3 K 50 h, 4 K. Pierzyny 200 cm. długie, 140 szerokie, 13 K, 14 K 70 h, 17 K 80 h, 21 K; poduszki 90 cm. długie, 70 cm. szerokie, 4 K 50 h, 5 K 20 h, 5 K 70h; piernaty z mocnej dymki w prążki, 180 cm. długie, 116 cm. szerokie, 12 K 80 h, 14 K 80 h. Wysyłka za zaliczką wyżej 12 K opłatnie. Wymiana dozwolona. Za niestosowne zwrot pieniędzy. **S. Benisch w Deszenicach (Deschenitz) Nr. 803.** Czechy. Obficie ilustr. cennik zadarmo, opłacony. 101 33 50

Szyk i elegancya kobiety

ujawnia się nietylko przez, jak się ona ubiera, lecz widoczny jest także z tego, jakich używa perfum. Jeżeli jest u niej w użyciu *Crême Simon,* w całym świecie rywali niemający, wtedy zdobywa palmę pierwszeństwa. *Poudre de riz Simon* fiołkowy lub heliotropowy uzupełnia cudowne działanie środka *Crême Simon.* 147 8 12

Złoty medal Wiedeń 1912. Złoty medal Wiedeń 1912.

Mężczyźni o słabych nerwach.

Natychmiastowy powrót osłabionych sił. Wypróbowany środek, nie pozostawiający żadnych szkodliwych następstw.

Tabliczki Evaton.

Próba K 4·20, ½ pudeł. 10 K, 1/1 pudełko 18 K, za zaliczką lub po otrzymaniu należytości w **St. Markus Apotheke, Wiedeń, III., Hauptstrasse 130, Abt. e.** Można dostać w każdej aptece za receptą. 837 16 0

Herbata z Brodów — Od dawien dawna z swej dobroci i zapach uznaną prawdziwą

Herbatę rosyjską

1 zbioru majowego, poleca handel 20 104

W. ADAMOWICZA

w Brodach na pograniczu rosyjskiem

1 funt „Familijnej" bardzo dobrej . . . . K 2·80
1 funt „Melange de Moskou" w oryg. opak., najlepszej 5·—
1 funt „Imperial" cesarskiej, w oryginalnem opakowaniu 7·—
1 funt „Okruchów" z najlepszych herbat kwiatowych 2·40
Kawa Ceylon, gruboziarnista, franco 5 kg. . 18 i K 20·—
Bulion wołvaski, hygieniczny, z dziczyzny 1 kilo . K 6·40
Kawa Ceylon palona gorącem pow. ½ kg. K 1·92 i 2·60

Herbata z Brodów

3700 koszul damskich

z masy konkursowej, zrobione porządnie z najlepszego naturalnego szyfonu, z prawdziwemi szwajcarskiemi haftami i wstawkami, wysyła się po 1·85 K sztukę za zaliczką. Dalej **koszule damskie** z najlepszego szyfonu fleur ze wspaniałym haftem ręcznym, sztuka po 2·70 K, **majtki** z najlepszego szyfonu, z falbankami ze szwajcarskich haftów 1·75 K, **pościel** z najlepszej tkaniny, obejmująca 2 poszwy na pierzyny i 6 poszewek na poduszki, szytych w zakładki bardzo starannie, cały garnitur 14·70 K, **prześcieradła bez szwu,** z najlepszej tkaniny, bardzo mocnych, wielkość 145×230 cm. 2·35 K, **prześcieradła bez szwu,** czysto lniane, jak najlepszej jakości, wielkość 150×230 cm. 3·25 K, **ściereczki do naczyń,** najlepsza jakość, wielkość 70×70 cm., tuzin 3·75 K, **ręczniki** czysto lniane, jak najlepszej jakości, wielkość 48×114 cm., tuzin 9·80 K, **garnitur stołowy,** czysto lniany, z podwójnego adamaszku, składający się z 1 obrusa, 6 wielkich serwet, 5·75 K, **koszule męskie** z najlepszego szyfonu, bardzo starannie uszyte, o wszelkiej objętości w szyi 2·25 K, **kalesony** z płócienka marynarskiego, we wszelkich wielkościach 1·85 K, **chusteczki płócienne,** jak najlepszej jakości, biało lub z modnemi deseniami, tuzin 2·95 K, **bonnes femmes, półstory** z najlepszego tiulu ze wspaniałą robotą point lace i falbankami, ostatnia nowość, sztuka 3·25 K, **brises bises,** zasłony szyb, z najlepszego tiulu, ze wspaniałą robotą point lace, do jednego okna (2 części) 1·35 K.

Dom towarów okolicznościowych Em. Rotholz
Wiedeń, VII., Neustiftgasse 77.

Zlecenia muszą być w Wiedniu najpóźniej we środę. Za niestosowne zwrot pieniędzy. 1215 4 4

Bank Zaliczkowy i Kredytowy

(w Königgrätzu)

ZÁLOŽNI ÚVĚRNI ÚSTAV V HRADCI KRÁLOVÉ

Filia Kraków, ul. Wiślna 3

(obok Banku Austro-Węgierskiego.)

Kapitał akcyjny K 15,000.000
Fundusze rezerwowe K 2,500.000
Stan wkładek K 41,000.000

Bank przyjmuje wkładki na książeczki za oprocentowaniem po

4½%

Wypłaca dziennie bez wypowiedzenia do K 5000; podatek rentowy opłaca Bank z własnych funduszów.

Filia kupuje i sprzedaje różne waluty, papiery wartościowe, wydaje przekazy na znaczniejsze miejscowości, oraz załatwia wszystkie transakcye bankowe, jak najdogodniej. 243 11 12

Kantor Wymiany

Godziny urzędowe od 9—12½ i po poł. od 3—5.

Słynny od 30 lat! Słynny od 30 lat!

ZAKŁAD LECZNICZY

dla chorób płciowych, skórnych i nerwowych

Dra J. Kajdacsy

długoletniego kierownika szpitala powszechnego i lekarza specyalisty

w Budapeszcie, VIII., József-Körut 2

leczy z najlepszym skutkiem i w najkrótszym czasie najbardziej zastarzałe choroby płciowe każdego rodzaju zarówno u kobiet, jak i u mężczyzn, oraz bóle stosu pacierzowego, cierpienia pęcherza i nerek, upławy, wyniki zakażenia krwi, impotencyę, osłabienia nerwowe i t. p. bez przeszkody w zawodowej pracy chorego **także na drodze dyskretnej korespondencyi.** **„Szczery Przyjaciel".** Zbiorek pożytecznych wiadomości z dziedziny chorób płciowych. Napisał i wydał: **Dr Kajdacsy.** Cena broszurki **1 K,** porto **osobno 20 hal.** Autor wysyła broszurkę — po odebraniu powyższej kwoty — **odwrotną pocztą, w kopercie zamkniętej.**

Injekcye „Erlich 606" są także w zakładzie zastosowywane. Lekarstwa, sposób ich użycia i poradę lekarską wysyła się na żądanie chorego. Ordynacye dzień cały. 1140 13 0 **Korespondencya w języku polskim.**

Samotnie żyjący pan poszukuje

Osoby przystojnej

w wieku lat 20—30, jako towarzyszki i zarządzającej domem. Służba dostateczna do dyspozycyi. Doskonała znajomość języków: polskiego, niemieckiego albo francuskiego jest obowiązkowa; pożądana i muzykalność. Pierwszeństwo mają osoby z wyższem wykształceniem. Honoraryum w danym wypadku jest rzeczą drugorzędną. Oferty i fotografie proszę przesyłać do Biura Ogłoszeń **L. i E. Metzl i Ska, Królestwo. Łódź, Piotrkowska 102. sub. „K. B. 71".** 2073 2 3

Sachsen-Altenburg.

Technikum Altenburg

Działy: Dla inżynierów, techników, werkmistrzów. Budowa maszyn, elektrotechnika, budowa automobilów, 5 laboratoryów. 419 3 6

Programy za darmo.

Za bezcen!

Tylko przy ul. Brzozowej l. 4, I piętro, resztki wełniane, jedwabie, alpaki, batysty szwajc., etaminy, perkale i t. p. Przy zakupnie za kor. 10 zwracam za tramwaj. 2021 3 6

Fabryka wyrobów z łupku asbestowego „ZENIT"

Tow. z ogr. por. w Szumperku (Mährisch-Schönberg) dostarcza najlepszego i najtańszego

pokrycia dachów

1050 7 52 Generalna reprezentacya: Schwarz i Süssmann w Chrzanowie.

Maszyny do wylęgania

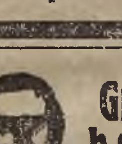
dla drobiu domowego i dzikiego, popłatne dziedzińce urządza fachowo a tanio, **wszelkiego rodzaju drobiu rasowego,** wszelkich przyborów do hodowli dostarcza osobliwa fabryka **Nickerl et Co.,** T. z o. p. **Centrala: Wiedeń-Inzersdorf,** Triesterstr. 30, telefon Nr 9120. Zażądać zadarmo cennika Nr 70. 982 8 12

TECHNICZNY ZAKŁAD NAUKOWY
Podmokłe n. Ł. (Bodenbach a. E.)
Na wzór Techniki w Niemczech.

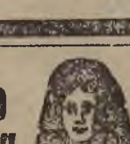
Oddziały: Budowa maszyn, elektrotechnika; budowa naziemna, podziemna i żelazobetonowa; urządzenia techniczne ogrzewania i zdrowotne.

Wykształcenie przyszłych inżynierów, budowniczych, architektów, techników i przodowników. 293 10 24

Wstąpienie? Styczeń, kwiecień, czerwiec i październik. Program zadarmo.

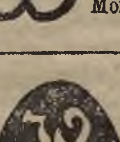

Grzebień do barwienia włosów.

Przez proste czesanie barwi siwe lub rude włosy na jasne, ciemne lub czarne! Zgoła nie szkodzi! Przez kilka lat do użytku! Tysiące w użyciu. Kosztuje 5 K. Wysyła **J. Schüller,** Wiedeń, III., Kriegler-gasse 6/7. 141 12 0

Na raty złoty łańcuszek

60 gramów ważący 140 K, po 4 K miesięcznie. Pierwszorzędny srebrny **zegarek** remontoir. **Dostarcza się wszędzie.** Napisać dokładnie pod adresem **R. LECHNER, Brzecława (Lundenburg)** Morawy, dom wyrobów złotych Nr 261. 368 11 0

leczy bez wstrzykania u panów i pań choroby przewodu moczowego, płynienie (rzeżączka), niedomagania pęcherza, gdzie wszelkie inne środki okazały się bezskuteczne.

hermal-dragées

1 pudełko (100 sztuk) K 5·—, 2 pudełka na 1 kuracyę. Wyrabia

„Delta" Laboratoire de Produits Chimiques à Paris.

Do nabycia tylko przez skład centralny dla Austro-Węgier

Apteka Mariahilf Budapeszt VI.
Liszt Ferenc-tér 20

za zaliczką lub poprzedniem nadesłaniem należytości

412 19 0

Towarzystwo Bankowe w Podgórzu

Stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką

ul. Krakowska l. 5

przyjmuje obecnie wkładki na książeczki na

5½%.

Przy złożeniu wyższej kwoty stosownie do umowy. Opłaca się procent od dnia złożenia do dnia wypłaty. Podatek rentowy płaci z własnych funduszów. 574 10 26

C. i k. nadworny i kamer. dostawca.

ZUPEŁNIE WYKLUCZONEM JEST

ażeby Pani, która nosiła

GORSET „HER-MA"

to arcydzieło sztuki kroju

mogła nosić gorset innej marki.

HERMAN PIESEN

KRAKÓW, Grodzka l. 4. — Telefon 1534.

SALON MODELI: Paryż, 39 rue de l'Echiquier.

Pierwszorzędny specyalny Dom Gorsetów w Monarchii.

FILIE:

WIEDEŃ, LWÓW i MOR. OSTRAWA.

Wyłączna sprzedaż patent. opasek dla Panów i Pań **„La Nea"** Dra Fr. Glenarda w Paryżu.
1674 4 18

Proszę żądać nowego luksusowego katalogu darmo i opłatnie.

Nowość! Butterik's Sensacya!

żurnal sezonowy na wiosnę i lato 1913, zawierający **5000** (pięć tysięcy) modeli, oraz gotowe **kroje** do wszelkich modeli w tym albumie zawartych dla Pań i dzieci na różne miary, do nabycia. Cena 3 K, z przesyłką 3·50 K, za zaliczką 4 K, również **„Butterik's** wydanie mniejsze, cena 1·50 K, z przesyłką 1·90 K, za zaliczką 2·25 K, ponadto **„Favorit"** żurnal sezonowy na wiosnę i lato 1913, cena 1 K, z przesyłką 1·40 K, za zaliczką 1·65 K — poleca

M. LANDAU, Kraków, św. Krzyża 5.

1933 4 0

Gries b./Bozen Sanatoryum

Zakład leczniczy dla chorych na płuca

1334 (założony w r. 1901). 15 0

Prospekty. Lekarz kierujący: *Dr V. Malfer.*

Korzystna sposobność do kupna.

Ze względu na przewidywane niedalekie zawarcie pokoju zalecam korzystać **z obecnie jeszcze niskiego kursu** i kupować

Losy tureckie

Przypada na nie rocznie:

6 ciągnień z 6 głównemi wygranemi, a mianowicie: **3 po 400.000 franków, 3 po 200.000 franków** wraz z licznemi wielkiemi pobocznemi wygranemi.

Najbliższe ciągnienie już dnia 1 kwietnia, na które przypada

!!! główna wygrana 4000 franków !!!

gówna wygrana 400.000 franków

Polecam:

1 los turecki na raty miesięczne po 7 K
2 losy tureckie „ „ „ po 13 K
3 losy tureckie „ „ „ po 20 K

Zestawienie najniższej ceny podług każdoczesnego dziennego kursu. Natychmiastowe wyłączne prawo do wygranej dla kupującego po zapłaceniu pierwszej raty przekazem pocztowym lub za zaliczką.

Dom bankowy — EDWARD URBAN

BERNO (Morawskie), Wielki Plac 23/25 (w domu własnym).

Rzetelnych, stałych zastępców przyjmuję wszędzie.

Wysoka prowizya. 2065 2 5 Niskie ceny.

Każdy los musi być wyciągnięty!

System „Fluss"

C. i k. nadw. dostawca i arcyks. dostawca

Zygmunt Fluss, Kraków

nadworna sztuczna farbiarnia, apretura i chemiczna pralnia

Specyalność! chemiczne czyszczenie na sucho i farbowanie najdelikatniejszych sukien jedwabnych — wieczorkowych.

Ceny niskie i wyborne wykonanie. :·: Zlecenie z prowincyi szybko.

W tym specyalnym dziale największa fabryka w Czechach, Galicyi, na Morawach i Śląsku.

Własne składy fabryczne: w Krakowie I. przy ulicy św. Krzyża 7, Telefon Nr. 2427 i II. przy ulicy Karmelickiej 10. — Fabryka: Berno.

Proszę uważać na moją firmę z powodu nadużyć.

Zamówienia z prowincyi jak najszybciej.

2041 2 10

KRAJOWE

PIWO LIMANOWSKIE

z browaru Zygm. Marsa i Brata w Limanowej, **uznane za najlepsze**

jest już wszędzie do nabycia.

Reprezentacya i skład główny: 2133 3 0

Kraków, ul. Mostowa l. 6. - - Tel. 1334.

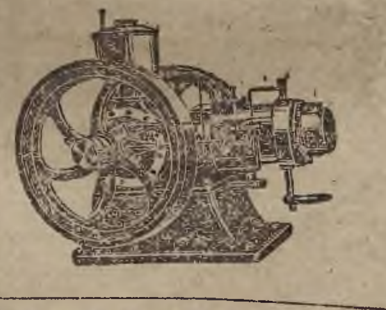
- BIBUŁKI - cygaretowe „Pobudka" i „Derwid" Bełdowskiego

są bardzo chwalone przez palaczy, bo posiadają dym chłodny i łagodny i nie wywołują przekrwienia krtani. — Niestety — jest jeszcze wielu, którzy kupują i przepłacają liche bibułki niemieckie i t. z. paryskie, zapominając, że to jest ze szkodą i ujmą dla naszego przemysłu. — Nie wysyłajmy lekkomyślnie naszych pieniędzy w obce kraje, bo ich nie mamy za dużo, a nadto utrudniamy i opóźniamy rozwój naszego przemysłu. — Wierzcie mym słowom, idźcie do trafiki kupić książeczkę **„Pobudki Bełdowskiego"** za 4 hal., celem przekonania się o dobroci tejże. — Zamiast t. z. paryskich, żądajcie bibułek cygar. **„Derwid Bełdowskiego"**, bo są wyborne.

Fabryka tutek i bibułek cygaretowych **Mra W. Bełdowskiego w Krakowie.**

Przy zakupnie bibułek proszę dobrze uważać, czy jest nazwa **„Pobudka"** i moje nazwisko **„Bełdowski"**.

261 8 17

Motory do surowca i petroliny

leżące i stojące o sile 1—100 HP., jakoteż lokomobile od 3—20 HP. Tysiące motorów w ruchu. Nie potrzeba kontroli skarbowej. Pierwszorzędne polecenia. Małe koszta nabycia. Dogodne warunki zapłaty. Najdalej sięgające poręczenie.

J. Warchalowski, Wiedeń, III., Paulusgasse 3.

Cenniki i odwiedziny inżynierskie bezpłatnie. 1892 2 52

Panie domu! *Baczność!*

Nie kupujcie masła, ani innego tłuszczu, zastępującego masło, nie spróbowawszy poprzednio słynnego i wszędzie wypróbowanego światowego wyrobu

BLAIMSCHEINA

„UNIKUM"

MARGARYNY

„UNIKUM" nie jest margaryną roślinną.

„UNIKUM" wyrabia się z najczystszego tłuszczu wołowego z jak najlepiej pasteryzowaną śmietaną, to też ma **największą wartość pożywną** i jest rzeczywiście zdrową.

„UNIKUM" nie jest wyrobem sztucznym, lecz **najczystszym wyrobem naturalnym.**

„UNIKUM" jest o **50%** tańszą od zwykłego masła, i z poręczeniem o wiele wydatniejszą od niego.

TYLKO BLAIMSCHEINA „UNIKUM" jest rzeczywiście **jedynem i prawdziwem** zastępstwem masła, **wszystkie dotychczas zachwalane środki o wiele przewyższającem.**

Wyrób

BLAIMSCHEINA „UNIKUM" zabezpieczony jest ciągłą państwową kontrolą, co jest uwidocznionem na każdym pakiecie.

Szanowna Pani!

Niech Pani nie da się obałamucić innemi ogłoszeniami i niech używa zamiast masła do

smażenia

pieczenia

gotowania

wyłącznie **do chleba**

79 5 0

Blaimscheina margaryny „UNIKUM"

Wszędzie do nabycia. Na próbę zadarmo, opłatnie.

ZJEDNOCZONE FABRYKI MARGARYNY I MASŁA, WIEDEŃ XIV.

PANIE

chcące istotnie dbać o swą piękność, niech używają tylko prawdziwych, wschodnich, kosmetycznych, cudownych środków **„Zeïdijje"**, gdyż te przetwory

należą

do najlepszych środków, jakie kiedykolwiek wytworzono do pielęgnowania piękności i dlatego, wszedłszy

do haremu

wysokich wschodnich dostojników, można je tam znaleść wszędzie. — Krem **„Zeïdijje"** (2 K i —·30 K) zwany „arcydziełem wschodniej kosmetyki", proszek do mycia **„Zeïdijje"** (1·50 K) i mydło **„Zeïdijje"** (1 K) otrzymują skórę, jak aksamit miękką. Puder **„Zeïdijje"**, biały, kremowy, różowy (2 K) pokrywa dyskrytnie wszelkie skazy cery. Perfumy **„Zeïdijje"** o zapachu fiołków, bzu, lilij, róż, konwalii, heliotropu, jasminu i „Zeïdijje" (4 K) nadają ciału świeżą i wytworną woń, fleur de roses **„Zeïdijje"** (3 K) nadaje bladej cerze nie do rozpoznania rumieńce. **Kilkakrotnie odznaczone! Niezliczone uznania!** Zamówienia załatwia się dyskretnie i począwszy od **10·50 K** wysyła się opłatnie. Jedynie prawdziwe ma **„Parfumerie Orientale" Ph. Gustave Proche, Brčka, Bośnia.** — Żażądać „Zeïdijje", złotej książki o pielęgnowaniu piękności. — Dostać można w Krakowie: w drogueryi **J. Hanaka i Ski**, ul. Szewska L. 5. we Lwowie: w drogueryi **J. Rechena**, ul. Halicka 18. 304 9 10

DACHY NIE WYMAGAJĄCE REPARACYI · POKRYCIE MURÓW OD STRONY WIATRU

Eternit-

ŁUPEK AZBESTOWY

ZAKŁADY ETERNITOWE LUDWIK HATSCHEK LINZ VOCKLABRUCK WIEDEŃ BUDAPESZT NYERGES-UJFALU

21 10 0

Zastępca na Galicyę zach.: Salomon Rittermann w Krakowie, ul. Wrzesińska II. Zastępca na Lwów i okolicę: Henryk Ebert Lwów, Mickiewicza 5

W Jaśle

od lat 65 istniejący handel towarów mieszanych pod firmą Jakób Polak i Syn, z powodu nadwątlonego zdrowia właściciela, jest do sprzedania (tylko katolikowi) wraz z wynajmem tego samego lokalu. — Pośrednictwo niedopuszczalne. 2137 2 4

Znakomita

Herbata z wieżą

wszędzie w kraju do nabycia

SZARSKI i SYN

w Krakowie.

Rok założenia 1853. 855 24 0

Czerwoność nosa

skazy skóry, piegi, trądziki szorstkość, czerwoność i popękanie skóry, jakoteż inne skazy cery znikają zaraz jedynie i wyłącznie przez **pastę Pompadour Dra A. Rixa,** od dziesiątek lat znaną ze skuteczności i przez **powagi** uznaną za nieszkodliwą i badaną przez władzę. Wielka dawka 3 K. Kosm. Dr A. Rix lab., Wiedeń, IX., Berggasse 17/V. Składy w Krakowie: Apteka **Wiszniewskiego,** ulica Floryańska 15, perfumerya **Reima i Ski,** Rynek 37. 1986

Księgarnia S. A. Krzyżanowskiego w Krakowie

poleca dzieła pedagogiczne **Reussnera** do bardzo prędkiej i najłatwiejszej nauki **Obcych Języków w Szkole i w Domu, bezpłatnie,** bo **bez nauczyciela,** z objaśnieniem wymowy i kluczem p. t.:

SAMOUCZEK

Polsko-Niemiecki kurs I-szy K 2·40 — kurs II-gi K 4·80. — **Polsko-Francuski** kurs I-szy K 3·60 — kurs II-gi K 9·60. — **Polsko-Angielski** kurs I-szy K 2·50 — kurs II-gi K 3·60, **Polsko-Rosyjski** kurs I-szy K 4·20 — II-gi kurs K 5.40. **Bezpłatne zeszyty** wysyła księgarnia po nadesłaniu 15 hal. na porto. 809 5 26

RAF

Wozy systemu wentylowego

14/18, 24/28, 40/45 HP.

Wozy szubrowe

25/30 i 30/35 HP.

1368 4 43

Liberzecka Fabryka samochodów

Tow. z ogr. odp.

Zastępcy:

Stanisław Szybowicz i Jan Szopiński

Kraków, ul. Aryańska 1.

Przyrząd do wylęgania

45 koron, wylęga lepiej niż kura. Zadarmo na próbę. — **G. Mücke, Jotendorf Nr 26** pod Wiedniem. Setki poleceń i świadectw z całego państwa zadarmo, opłacone. 957 8 10

Krynica

hotel-pensyonat **Karolówka** do wydzierżawienia lub sprzedania; 44 pokoi, kompletnie urządzonych, oprócz sklepów i restauracyi, ewentualnie sama restauracya do wydzierżawienia. Położenie tuż obok łazienek.

Do wynajęcia w Krakowie:

Krupnicza 12. Sklep i 2 pokoje, 4 pokoje i kuchnia, z komfortem.

Pańska 9. 5 pokoi i kuchnia, z komfortem, i 3 pokoje z kuchnią.

Wiadomość: R. Salomonowa, Kraków, ul. Berka 7. 2055 4 6

Proszę napisać

kartę o mój najnowszy **katalog główny,** który przesyła się zaraz **zadarmo, opłacony. C. i k. nadw. dostawca HANNS KONRAD, dom wysyłkowy, Brüx Nr 565 (Czechy).**

W szczególności polecam swe osobliwe przedmioty: **zegarki, budziki,** zegary ścienne i stojące (roczne) **ozdoby ze złota, srebra i doublé,** tudzież **instrumenty muzyczne,** jak skrzypce, cytry, harmonijki i t. d., **wyroby ze skóry, przedmioty domowe, broń i t. d.** Zegarek niklowy 4·20 K, budzik niklowy 2·90 K, harmonijki 5 K, skrzypce 5·80 K. Wysyłka za zaliczką lub po otrzymaniu należytości. Niema ryzyka. Wymiana dozwolona lub zwrot pieniędzy.

1129 2 5

Wszystkie zasłabnięcia organów oddechowych

choroby płuc

koklusz, kaszel, nieżyty, influencę i astmę leczą codziennie liczni lekarze i profesorowie **SIROLINĄ „ROCHE"**

Znakomite, uzdrawiające działanie tego przetworu daje się bardzo szybko spostrzegać. Nieprzyjemne pocenie się w nocy ustaje. Apetyt i waga ciała się zwiększa. — Właściwa Sirolinie „Roche" siła uzdrawiająca jest stwierdzone od lat 15. — Małowartościowe naśladownictwa i tak zwane przetwory zastępcze należy stanowczo odrzucać i żądać wyraźnie Siroliny „Roche" w oryg. opakowaniu. Sirolinę „Roche" można dostać we wszystkich aptekach w cenie 4 kor.

1448 9 5

ŚMIGUSY w rozmaitych kształtach.

Woda kolońska krajowa i oryginalna. Woda kolońska na wagę.

FARBY i papier na PISANKI

Kompozycye Schrädera i Freunda do samodzielnego sporządzenia najlepszych likierów domowym sposobem

Artykuły piwniczne.

PERFUMY, KREMY, PUDRY.

Główny skład mydeł Malinowskiego.

◆ SCHAMPOO-TAROOL ◆

do mycia głowy przeciw łupieżowi, wszelkie artykuły toaletowe i kosmetyczne na składzie.

FARBY OLEJNE

do użycia gotowe, szybko schnące, do pomalowania sztachet, podłóg, altan, willi etc.

LAKIERY, EMALIE, GLAZURA

bursztynowa z pierwszorzędnych fabryk krajowych i innych.

Masa francuska — Wosk — Cirina — Parket Rose — Szczotki i Aparaty do froterowania.

FARBY FASADOWE KRONSTEINERA

KARBOLINEUM - AVENARIUS

polecają najtaniej 2011 2 3

LAWN-TENNIS

Rakiety, prasy, piłki, siatki, obuwie tennisowe

PIŁKI NOŻNE

i wszelkie przybory sportowe

KRĘGLE i KULE

przybory bilardowe

RULETY.

Przybory rybołowcze w największym wyborze.

Rynek 37 - - - - REIM i SKA - - - - Kraków.

Zniżenie ceny.

Od wielu lat importowaną i ulubioną wodę do włosów „Javol" wyrabia się od 1 marca 1913 w Austryi.

Przez dostarczenie wszelkich składników z kraju, możliwem jest dla nas tańsze wyrabianie wody „Javol". Tę korzyść odstąpimy na dobro naszych odbiorców.

Dla Austro-Węgier są obecnie następujące ceny: Flaszka **1·70*), 3·— i 5·— K.**

Wody Javol można dostać we wszystkich tego rodzaju handlach. 2197

*) Interesentów, którzy chcą uczynić próbę wodą Javol, odsyłamy do nowo zaprowadzonych małych flaszek próbnych

Główny zastępca na Austro-Węgry:

MAKSYMILIAN FESSLER

Wiedeń, III/2, Hintere Zollamtsstrasse 3.

Wszystkie gatunki Atramentów

Iskra

Pasta do obuwia

813 14 20

CHAMPAGNE

MOËT & CHANDON

C. I K. NADWORNYCH I KAMERALNYCH DOSTAWCÓW

1994

PATENTY

wszystkich krajów wyrabia inżynier 611 19 0

M. GELBHAUS

przez władzę autor. i zaprzysiężony rzecznik patentowy w Wiedniu

VI., Mariahilferstrasse Nr 27.

Księgarnia G. Gebethnera i Spółki

otrzymała na skład główny

Judasz z Kariothu

Dramat w pięciu aktach

Karola Huberta Rostworowskiego.

Cena 5 K. 2115 3 3

Do nabycia we wszystkich księgarniach.

Koncypient

z roczną praktyką, poszukuje posady. **Dr Kupfer, Przemyśl,** Grunwaldzka. 2231 1 3

Kanapa

z włosia końskiego, nowa, duża, plusz zielony, do sprzedania. Cena bardzo przystępna. Zgłoszenia: **Ryszard Spruch,** inżynier, **Kęty,** Rynek. 2225 1 3

Pies (seter)

3-letni, maści bronzowej, ładny, dobry do polowania, tanio do nabycia zaraz. **P. W.** poste restante **Niedźwiedź.** 2226

Do wydzierżawienia

majątek ziemski, 600 morgów czarnoziemu podolskiego, sześć kilometrów gościńcem od stacyi kolejowej. Kontyngent dziewięć kotłów. Zgłoszenia: **„Dzierżawa 600",** Biuro ogłoszeń Sokołowskiego, Lwów. 2171 1 3

Koncypient

z kilkomiesięczną praktyką adwokacką, poszukuje posady na prowincyi. Zgłoszenia listowne pod **Dr B.-T. 2227** przyjmuje Administracya „Nowej Reformy". 2227 1 3

Do sprzedania tanio

meble salonowe, antyczne, z drzewa orzechowego, w bardzo dobrym stanie. — Wiadomość na miejscu, przy ulicy Lubomirskich l. 29, I piętro, front. 2213 1 3

Zaraz do wynajęcia w Zakrzówku

dom o 5 ubikacyach, z ogrodem. W razie kupna przystępne warunki. Wiadomość: Dębniki, Konfederacka 241. 2245 1 3

Poszukuje się klucznicy

do większego domu na wsi. Wymaga się znajomości na kuchni, pieczywie chleba, chowie drobiu i przeróbki nabiału. Zgłoszenia tylko listowne pod adresem: Andrzej **Markuś,** Kraków, ul. św. Filipa 23. 2244 1 3

Ładny dom murowany

w miasteczku, w okolicy podgórzystej, blisko stacyi kolejowej, dla osób pragnących zdrowego powietrza, dla emerytów lub artystów malarzy, do sprzedania. Wiadomość u właścicielki, Kraków, ul. Grabowskiego 6, II piętro, na lewo. Tamże pokój obszerny do wynajęcia zaraz. 2243 1 2

„Cracovia" konces. biuro pośrednictwa kupna i sprzedaży, Kraków, ul. Krótka l. 8, poleca kilka realności miejskich i majątków leśnych, nadto zamianę realności w Krakowie na willę w Zakopanem. 1594 10 15

Rydze

prima, kiszone, w 5 kg. beczułkach po 4·50 K wysyła **M. Tyciakowa, Borysław.** 1686 15 15

Lokal

składający się z **2** dużych sal, oraz sklepu, do wynajęcia od 1 kwietnia. — Wiadomość: ul. św. Jana 16. 2242 1 3

L. 423 2100 3 3

Ogłoszenie.

Budynek pod Nrem 300 wraz z obokległym gruntem i zabudowaniami gospodarczemi, w pobliżu rzeki Raby, pod „Skałką", w Myślenicach, w uroczem położeniu, w bliskości lasów i gościńca jest do sprzedania.

Licytacya odbędzie się w tym celu **dnia 12 marca 1913** o godzinie 10-tej zrana w Magistracie.

Cena wywoławcza 4000 K. Wadyum 400 K.

Myślenice 24 lutego 1913.

Burmistrz: **Klebert.**

4 pokoje, przedpokój, kuchnia, łazienka, oświetlenie gazowe, na I piętrze (mieszkanie słoneczne);
3 pokoje, przedpokój, kuchnia, łazienka, oświetlenie gazowe, na parterze (mieszkanie słoneczne);
przy ulicy Smoleńskiej 27, od 1 kwietnia 1913 do wynajęcia. 2248 1 5

Słuchacz III roku praw

poszukuje lekcyj w godzinach wieczornych za skromnem wynagrodzeniem. — Adres: **S. S.** poste rest. **Kraków.** 2261 1 2

Kasa National

nowa, urządzenia sklepowe, zaraz do sprzedania. Zgłoszenia: **„National"** poste rest. **Kraków,** za okaz. kwitu ins. 2237

Faeton półkryty, w dobrym stanie, tanio do sprzedania. Wiadomość: Holzer, Kraków-Zwierzyniec, ul. Kościuszki 41. 2234

1706 3 5

Jaja wylęgowe

premiowanych gęsi emdeńskich, czystej rasy: 6 jaj za 10 koron loco Sidzina-dwór, poczta Skawina. 2264 1 3

Kupię

niedrogą, używaną **kasę kontrolną z blokami,** za gotówkę — przyjmę również **kasyerkę** z odpowiednią kaucyą. — **Kamera, Kraków, ul. Szewska 27.** 2120 3 3

Sześcioletniego chłopczyka

ładnego, zdrowego, posłusznego, oddam na wychowanie do polskiej inteligentnej rodziny na wieś za 20—24 K miesięcznie. Zgłoszenia: **„Dobry uczynek"** poste restante **Praha.** 2221

Koncypienta

z prawem substytucyi, poszukuje **Dr Herman Krieger, adw. w Krakowie,** Floryańska 18. Oferty nieprzyjęte pozostają bez odpowiedzi. 2236 1 3

Do sprzedania różne meble.

Staszica 14, parter, na prawo. 2232 1 3

Do wynajęcia

w Podgórzu, w willi przy ul. Podskale 1, 3 pokoje, kuchnia, strych, piwnica, na piętrze, z balkonem, od 1 kwietnia. 2230 1 4

Magazyn starożytności

mebli, biżuteryj, makat i t. p.

L. Machowska

Kraków, ul. św. Jana 16.

2241 1 2

Z powodu żałoby

do sprzedania tanio damskie kostyumy, kapelusze, bluzki ładne i w dobrym stanie. Ul. św. Gertrudy l. 2, II p. Oglądać można od 10 rano do 1 w poł. 2266 1 3

Ogłoszenie.

We wtorek dnia 18 marca 1913 r. o godzinie 10 przed południem odbędzie się

Zwyczajne

Walne Zgromadzenie

Członków

Towarzystwa wzajemnego kredytu

w Radomyślu Wielkim

w lokalu Towarzystwa z następującym

Porządkiem dziennym:

1) Sprawozdanie Zarządu z czynności za rok 1912;
2) Sprawozdanie Komisyi kontrolującej i wniosek tejże o udzielenie Zarządowi absolutoryum z czynności i rachunków za rok 1912;
3) Rozdział czystego zysku z roku 1912;
4) Wybór Komisyi kontrolującej na rok 1913;
5) Uchwalenie poborów Zarządu na rok 1913;
6) Wnioski Członków:

na które to Zgromadzenie P. T. Członków niniejszem zaprasza

2223 **Zarząd.**

Lekcyj języka niemieckiego

metodą Ansona, udziela tanio R. S. G., ulica Gołębia 16, II p., front. 2151 2 10

60.000 koron

umieszczę zaraz w Krakowie na I hipotece rentownej, potrójnej wartości realności, na lat 4, na 10%, netto. Szczegółowe listowne zgłoszenia z dokładnem podaniem objektu do 10 marca przyjmuje Adm. „N. Reformy" dla „Królewiaka". 2131 3 3

Miód pszczelny

prawdziwy i naturalny, pod gwarancyą (lecznicza patoka), deserowy, najlepszej jakości, wysyła za zaliczką w 5 klg. blaszankach, już z opłatą poczty za 7 K 20 h **Kółko rolnicze,** poczta Siemikowce koło Denysowa. 1738 17 25

SKUTEK PORĘCZONY,

inaczej zwrot pieniędzy.

Lekarskie orzeczenia

o wybornej skuteczności.

Okazały, piękny biust

otrzymuje się przy użyciu

Dra med. A. Rixa KREMU DO PIERSI

przez władzę badanego, z poręczeniem nieszkodliwego, w każdym wieku szybki, niezawodny skutek wywołującego, zewnętrznie stosowanego. Dawka na próbę 3 K, wielka dawka osiągająca skutek 8 K. Kos. Dra A. Rixa Laborat. Wiedeń IX, Berggase 17/V. Wysyłka najdyskretniejsza. Składy w Krakowie: apteka Wiszniewskiego, ul. Floryańska 15; handel Reima i Ski, Rynek 37.

2025 2 4

Cukiernia Józefa Szczawińskiego

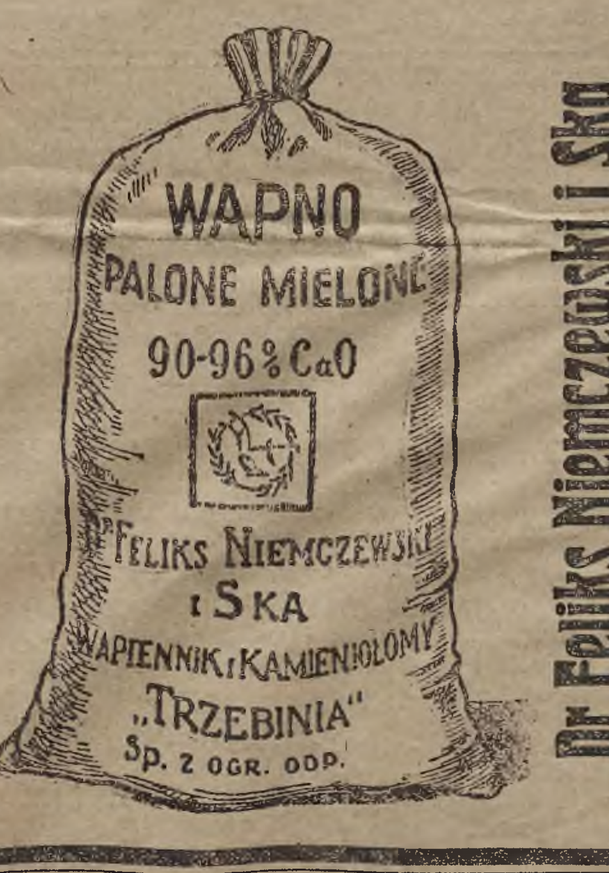
przedtem Adam Piasecki

Kraków - - ulica Długa

poleca przy nadchodzących świętach Wielkiej nocy, obfity wybór pieczywa, jako to: Baby wielkanocne, przekładańce, obficie nadziewane od 2 K zwyż, jajeczniki od 1 K zwyż. Torty: makaronikowy, ananasowy, orzechowy, pączowy, biszkoptowy, czekoladowy Pischinger, Marya, Provence, we wszelkich smakach, Dobosch, Mickiewicz, Rzymski kruchy, Książęcy, kremy, mazurki wszelkiego rodzaju od 2 K zwyż. Lukier na torty w trzech gatunkach: biały, różowy, czekoladowy, z rozmaitemi smakami, szklanka à 60 h. — Serniki i makowniki na kruchym cieście od 2 K zwyż. — Piernik królewski nadziewany od 2 K zwyż. — Maczek kolorowy i kwiaty karmelowe, owoce kandyzowane do ubierania ciast. — Pisanki wielkanocne, Baranki różnej wielkości, Vanillo burbońska, laska 50 h. — Masa migdałowa, pistacyowa, orzechowa, 1 kg. 3·20 K każdej chwili gotowa. — Pomadki i czekoladki w najlepszych gatunkach w ozdobnych pudełkach 1 kg. 4·80 K, ½ kg. 2·40 K. — Cognac francuski pół but. 3 K. — Rum Jamaica pół but. 1·50 K. — Wielki wybór likierów francuskich, oraz nalewek własnego wyrobu, jako to: Malinowa, wiśniowa, starka, morelowa, pomarańczowa kminkowa, żytniowa i wiele innych. Na prowincyę uskutecznia się odwrotnie przesyłki. 2001 4 10

NAJWYŻSZE PLONY ZAPEWNIA ROLNIKOM!!!

Broszury pierwszych naukowych powag bezpłatnie.

Dr Feliks Niemczewski i Ska

Wapienniki, Kamieniołomy i młyn wapienny „Trzebinia" Sp. z ogr. odp.

1277 6 0

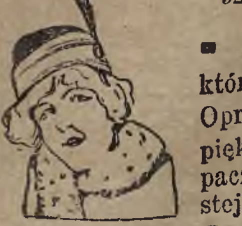
Kraków, Bracka 6. - - - Telefon 2456.

Reprezentacya na Galicyę: „Pług", Dom Kom.-Roln. Stef. Konopki w Krakowie.

Oferty i cenniki na żądanie.

Jesteście zachwyceni

926 2 6

znaną w świecie

- - kawą żytnią „Probat" - -

której 5 kg. paczka opłatnie za zaliczką kosztuje tylko 3·70 K! Oprócz tego otrzymuje każdy **zadarmo** piękny przedmiot użyteczny. Przy odbiorze 5 paczek kosztuje paczka tylko 3·10 K. **Probat** daje bez dodatku kawy ziarnistej zdrową, smaczną kawę. — Tylko prawdziwą wysyła

Bernsdorfer Getreiderösterei, Bernsdorf 46 pod Trutnowem, Czechy.

Za półdarmo!

Przy mej wytwórczości powstają co dzień wielkie **ilości resztek.** Aby się ich pozbyć, jestem zniewolony sprzedać je **za wszelką cenę.** Kto chce skorzystać z tej sposobności i swą rodzinę zaopatrzyć na długo, niech zamówi za

18 koron paczkę resztek

obejmującą

:: 40 metrów rozmaitych materyj ::

a mianowicie: **cudną dymkę domową, mocny oksford na koszule, wyborny zefir, materye na suknie i bluzki, płótno białe i druk niebieski i t. d.**

Wszystkie resztki są I-szej jakości, nie pełznące i bez skazy. Długość resztek 4—12 metrów, wskutek czego każda resztka daje się bardzo dobrze użyć. Wysyła się najmniej 40 metrów za zaliczką. Przy większym odbiorze 3% opust. 2204

S. STEIN, tkalnia płócien, Nachod, Czechy.

Zdolnych agentów

poszukuje za stałą miesięczną pensyą w każdej miejscowości Austr.-Węg. i za granicą do sprzedaży różnych losów wartościowych na raty, oraz zastępstwo asekuracyjne. — Zgłoszenia pod: **Generalna Reprezentacya, Kraków, Dietla l. 73, Holzmann.** 2263 1 3

Z Drukarni Literackiej w Krakowie, ul. Jagiellońska 10. Rządca drukarni L. K. Górski.